

VLAD VASILIU

TEATRU

Vol. 2

EDITURA
Muzeului de Istorie Galați

Vlad Vasiliu

TEATRU

vol. II

EDITURA
Muzeului de Istorie Galați

Galați, 2018

© EMIGL 2018

Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate Editurii **Muzeului de Istorie Galați**. Orice preluare parțială sau integrală a textului sau materialului grafic din această lucrare se face numai cu acordul scris al Editurii.

Editor: Cristian Dragoș Căldăraru

Redactor de carte: Violeta Ionescu

Tehnoredactare: Eugen Ungureanu

Coperta: Aldyn Alexander, Cornel Corcăcel

Coperta IV: foto Adrian Mociulschi

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

VASILIU, VLAD

Teatru / Vlad Vasiliu. - Galați: Editura Muzeului de Istorie Galați, 2018
2 vol.

ISBN 978-606-8769-18-9

Vol. 2 : Teatru / pref.: Victor Cilincă ; postf.: Violeta Ionescu. - 2018. -

Conține bibliografie. - ISBN 978-606-8769-20-2

I. Cilincă, Victor (pref.)

II. Ionescu, Violeta (postf.)

821.135.1

Vlad Vasiliu

TEATRU

vol. II

EDITURA
Muzeului de Istorie Galați

Galați, 2018

O prăvălie teatrală cu de toate
sau
**Între clasic și postmodern, între poezie,
umor, dramă și ghidușii**

M-am întrebat mereu de ce atât de puțini interpreți compun muzică sau de ce atât de puțini actori scriu teatru. Căci unde să înveți mai bine „meseria” rostirii și rostuirii cuvintelor, dacă nu de pe scenă? Mirosurile secrete ale scenei italiene, ale arlechinilor, coapte sub sorii artificiali ai reflectoarelor, ar trebui să exalte condeiul. Și totuși puțini, foarte-foarte puțini artiști își scriu piesele, așa cum făceau odinioară Shakespeare ori Molière. Unul dintre aceștia este actorul Vlad Vasiliu al nostru, care a trăit o viață în teatru, ba chiar „în scenă” intrând și soția sa Dana, pe care o știu de ceva vreme în teatru, dar și fiul actorului, Cătălin, la rândul său regizor aici. O „afacere” de suflet în familie... Recent, actorul Vlad Vasiliu a dus excelent un rol important, care duce în spate rolul principal și pe cele secundare: Norman, din „Cabinierea” lui Ronald Harwood. Sir Harwood a scris piesa după ce în adolescență a fost el însuși cabinierului unui mare actor al epocii, mare și infatuaat. Însă Vlad Vasiliu nu scrie în piesele sale despre teatru, ci despre lumea de dincolo de teatru... Dacă în primul său volum de teatru se axa exclusiv pe trecutul istoric, tratat în registru clasic, dar cu binevenite accente postmoderne, în volumul de față autorul aduce doar o schiță de așa-zis „teatru istoric” – în realitate, realismul tratării, introspecția, determinismul fac textul modern, de parcă doamna Cocuța Vogoride – Conachi, personaj puternic și luptătoare sufragetă, ar fi și astăzi lângă noi, să răsfoiască textul piesei sau să se identifice pe scenă. „Detectivul” Vlad Vasiliu este nevoit să înțeleagă personajul trăitor cu atâta vreme în urmă.

Teatru „istoric”, apoi o tandră piesă de dragoste scrisă undeva în... istoria autorului și, în final, dramatizările sale pentru teatrul de copii – Vlad Vasiliu ne oferă acum, ca într-o *opera omnia*, toată viața sa de teatru scris, partea a doua...

Fantezia tragic-comică „Deșertăciunea grandorii” sau „Napoleon “9”” este o piesă foarte recentă, neașteptată și scrisă cu nerv. Tema, actuală, a penalilor ce se acoperă, ascunsă precum adevărul de sub ghipsul inventat al unui cunoscut general, este ocazia subiectului scris ca într-o comedie cu dialoguri excelente: un experiment – “o comunitate imaginară”, prin

care nebunii sunt încurajați să trăiască realist... alte biografii. Un "Napoleon" lăsat liber să convingă pe ceilalți colegi de nebunie că sunt personaje din istoria vremii sale. Printre alte personaje cu nume răsunătoare, avem, la balamuc, un Napoleon – profesor universitar în "civilia" normalității sale, un general Ney – militar pensionar în viața reală sau un Fouché – termenii de "afacerist versat", cu care respectiva persoană vine în spital, vă spune ceva? Adăugăm un lucru: este dificil pentru orice dramaturg să realizeze o așa documentare istorică, fie și ca pretext! Iată și un fragment aforistic:

„FOUCHÉ: Napoleon nu are voie să se înșele... deocamdată.

NAPOLEON: Cine, mă rog, nu-mi dă voie?

FOUCHÉ: Istoria... maiestate!

NEY: Isteria!?!

NAPOLEON: Istoria? Un set de minciuni cu care toți sunt de acord... dictate de învingători!"

Poetul Vlad Vasiliu nu se dezmente, acum șugubăț și cu o versificație perfectă: „Voiesc să zbor în lumi mai bune,

Să fiu o pasăre de pradă

Care de viața ei dispune,

Nu o găină de ogradă!

O acvilă, care să zboare..."

Piesa... de poezie autobiografică „Neverosimila întâmplare” vine dintr-o proprie frumoasă poveste de dragoste; de altfel, poartă o dedicație... lămuritoare. Este greu să faci literatură atunci când ești actor în propriul tău text, dar iată că autorul a reușit să convingă și aici! Deși piesa „datează” din 1979, ea are prospețime, dincolo de parfumul epocii – ei, da, și în comunism ne dădeam cu parfum, ca să zis așa! Un text evocând parcă aerul pieselor Ecaterinei Oproiu sau cel al unora de Băieșu, cu mult dialog, ca un duel al floretelor, fără intenția de a ucide, ci de a dansa. Cu o structură simplă, curățată de orice personaje periferice – apar numai EL, EA și BĂRBATUL (îmi place ambiguitatea descrierii super-succinte a personajului: „prieten, **poate** (s.n.) rudă cu EL”. Poezia rezidă și în proza textului. Măcar un exemplu, în replica BĂRBATULUI: „Agățându-te de prima femeie ca de o scândură întâlnită în valuri, de teama adâncurilor, înseamnă..."

Iată eleganța scriiturii:

„EL: Ai vrea să-mi spui cum te cheamă? Sau e tot un secret?

EA: Chiar te interesează?

EL: Cred că... foarte mult. Vreau să ne cunoaștem. Uite, eu..."

EA: Ssst! Ascultă muzica (Se lipește strâns de el. Dansează)

EL: (ridicându-i capul) Cum te cheamă?

EA: (După ce îl sărută) Așa...

EL: Foarte frumos nume. Mi-l mai spui o dată?

EA: L-ai și uitat?

EL: Nuu... Dar... Dă-mi voie să-l aprofundez, păpușă.

EA: Nu sunt gonflabilă ! Dacă numai pentru asta m-ai agățat, ai să-ți pierzi timpul.”

Iată și un text al poetului, de data aceasta, Vlad Vasiliu, însoțind o melodie din piesă: „Într-o noapte târzie, fără lună,

Întâmplător ne-am întâlnit.

Ne-am zâmbit

Și am pornit

Pe-aleea tăcută,

la braț împreună.”

El servește astfel muzical muzica, text ca mai toate textele melodiilor epocii – zglobii, ușurele, mde, ca pentru muzică ușoară. Foarte bune mi s-au părut cele din dramatizările pentru copii ale aceluiași autor – dar o să ajungem și acolo...

„Cocuța Vogoride” este, mărturisește chiar autorul, un „scenariu independent sau alternativă la „Primăvara speranței”” – piesa istorică publicată în primul volum de teatru al lui Vlad Vasiliu, cu piese exclusiv istorice. Este acum chiar episodul descoperirii scrisorilor secrete, e o piesă proaspătă, terminată chiar în acest an. Autorul, care l-a jucat și pe Cuza în spectacole stradale, îl are aici personaj, alături de Cocuța, de Negri, de Vogoride și de două persoane din serviciul lor. Arhaismele, regionalismele dau savoare textului. Iată, de pildă: „ILEANA: Când venirăți, pe înserat, erați așa de cătrănită... v-ați încuiet în ietac și nici de-ale gurii n-ați vrut.

COCUȚA: Ei lasă, c-o să treacă. Și să știi că acu’ parcă mă înțapă la „lingurică”. Ce pregătirăți?

ILEANA: Un borșuleț bun de ștevie cu cep’șoară și o fripturică cu harbuji murați și curechi, iar la urmă niște poale-n brâu.,,

„Bunicul” Vlad Vasiliu oferă aici și celor mici ceva, în capitoul „Scene mici, pentru pitici”, cu trei dramatizări consistente și cu viziune nouă după vechi și celebre povești. Prima este după „Fata săracului cea isteță” de Petre Ispirescu, dramatizare din 1988, plină de zicale și cu

personaje realist tratate, adăugate plauzibil poveștii.

Al doilea text, după „Sarea în bucate”, tot de Ispirescu, ne aduce personaje cu nume, pardon de expresie, haios, precum prințul Roz, ori pajul Copernic. Povestea începe păstrând misterul identității și poveștii personajului principal până la cunoscuta demonstrație-pildă cu lipsa sării în bucate.

Și în „Croitorașul cel viteaz”, după frații Grimm, ca și în celelalte două dramatizări, nu lipsesc versurile. Aici, și mai muzicale și foarte-foarte ghiduse. Iată, de pildă:

”Zână dragă, vreau s-alegi
Uriașii răi și blegi,
Inorogul fermecat,
Fata mândră de-mpărat,
Tatăl, poate mama ei
(Poți s-alegi pe cine vrei!),
Și, cel mai mic copilaș
Vreau să-l faci croitoraș.”

Am aflat și că tânărul student Vlad Vasiliu a scris cândva ultimul act al „Insulei” – piesa neterminată de Sebastian. Tentativă foarte apreciată atunci de maestrul Dem Rădulescu, profesorul său de Actorie. Poate că maestrul ar fi trebuit să-l oblige pe actor să scrie teatru încă de pe atunci... Actorul Vlad Vasiliu a recuperat, însă, presărându-și anii cu texte teatrale din zone diverse.

Cu modestie, „versificatorul”, cum își spune poetul Vlad Vasiliu, se ironizează acum cu modestie într-una dintre dramatizări, cea cu istețul Croitoraș:

„Aceste versuri facile
Cu-n prolog, șase tablouri...
Poate, vor avea ecouri”.

Cartea sa de teatru, trebuie să aibă ecouri!

Prezent și în viața Cetății, interpretând când un Cuza, când un Ressu, primarul, ori un Berthelot în spectacole stradale, recitând cu patos din poemele proprii sau din marea poezie a lumii, Vlad Vasiliu apare acum cu încă o ofertă generoasă.

Victor Cilincă

PARTEA ÎNTÂIA:
„PICĂTURI DE VIAȚĂ”

Trei piese smulse din suflet și gând

Danei, cu dragoste.

OCHII ACEIA VERZI...

sau

NEVEROSIMILA ÎNTÂMPLARE

Secvență dramatică:
Un prolog și două scene

Galați 1979

PERSONAJE:

EL –până în 35 de ani

EA –frumoasă, puțin mai tânără

BĂRBATUL – prieten, poate rudă cu EL

Decor unic: Interiorul unei camere de apartament sau garsonieră.

Două fotolii, o măsuță, o canapea sau pat;

în plan secund: o mică bibliotecă și un mini-bar. Două uși: una spre exterior, cealaltă spre dependințe.

PROLOG

La ridicarea cortinei EL stă trântit pe pat, cu ochii pironiți undeva, în tavan. Mâna dreaptă răsuțește mecanic verigheta. Jocul de raze și umbre făcut de veioză și muzica lentă învăluie întreaga cameră.

EL: *(după ce a privit o clipă mâna cu inelul, zvârle cartea ce i se odihnește pe piept și se întinde după telefon. Formează un număr)*
Alo!... Da, eu... Nu mi-e somn. Iar blestematul acesta de aparat care a amuțit de amar de vreme... Știi, de fapt aș fi vrut să te rog... Încearcă să afli ceva despre... Bine, mulțumesc... Mulțumesc... Da... e îngrozitor de pustiu... Te rog... Nu, nimic! Noapte bună. *(Așează receptorul. Rămâne nemișcat multă vreme)*

Prin schimbarea de lumină, sau alte efecte, trebuie să se dea senzația că tot ceea ce se petrece în continuare e doar în imaginația sa Pe cât posibil personajul EA trebuie să joace (în prolog) din profil sau cu spatele la public spre a nu i se distinge bine fața. Eventual sugerați scurgerea timpului între cele patru secvențe.

Secvența 1:

EL: Îmi permiteți domnișoară... dansați?

EA: Dacă nu ți-e frică să mă inviți, poate...

EL: Sunt cam timid, da'... să încercăm.

EA: Trebuie să-mi promiți că nu mă calci pe picior...

EL: Promit! *(dansează)* Așteptați pe cineva?

EA: Poate.

EL: Ești plină de mister.

EA: Aaa... Deja ne tutuim...

EL: Scuză-mă... Dar lăsând deoparte pronumele de politețe, am

impresia că ne știm, cât de cât... Îmi dai voie?

EA: Daa... Cred că da.

EL: Ai vrea să-mi spui cum te cheamă? Sau e tot un secret?

EA: Chiar te interesează?

EL: Cred că... foarte mult. Vreau să ne cunoaștem. Uite, eu...

EA: Sssst! Ascultă muzica (*Se lipește strâns de el. Dansează*)

EL (*ridicându-i capul*): Cum te cheamă?

EA (*După ce îl sărută*): Așa...

EL: Foarte frumos nume. Mi-l mai spui o dată?

EA: L-ai și uitat?

EL: Nuu... Dar... Dă-mi voie să-l aprofundez, păpușă.

EA: Nu sunt gonflabilă! Dacă numai pentru asta m-ai agățat, ai să-ți pierzi timpul.

EL: Nuu... Nu pentru... Îmi plac. (*se îmbrățișează. Muzica crește, stingere de lumină*)

Secvența 2:

EL (*recitativ*): Cerul sărută pământul prin ploaie,

Pământul sărută cerul prin flori!

(*îi întinde o floare*)

EA: De când ai început să citezi din Tagore?

EL: Dacă îmi dai voie să-ți prind floarea asta în piept, am să-ți destăinui o mare taină.

EA: Te rog... Ascult!

EL: Te iubesc!

EA Mincinosule! Asta nu e nici un fel de taină. Toată ziua mi-o spui.

EL: Și tu, martiră, ești obligată să suporti...

EA: Nu chiar... Ca să nu mă plictisesc, m-am transformat în ecou și repet într-una: te iubesc, te iubesc, te iubesc...

EL: Ești sigură?

EA: Foarte sigură. Nu mă crezi?

EL: Ba da... Știi că se asortează de minune floarea asta cu tine?

EA: Acum chiar că minți. E atât de mică...

EL: Tu ești mică! Uite: verdele frunzelor are aceeași nuanță cu ochii tăi.

EA: Sunt căprui... „fură inima oricui”.

EL: Eu îi văd verzi.

EA: Să nu crezi !.. Depinde de lumina ce o reflectă și de unghiul din care-s priviți.

EL: ... Iar albul petalelor îți scot în relief culoarea părului.

EA: Credeam că le vei compara cu sufletul. Ar fi fost mai poetic.

EL: Ei, nu, el nu mai poate fi atât de pur: mă are pe mine. Sper...
(fondul muzical crește. Stingere de lumină)

Secvența 3:

EA: Bună dimineața. De ce te uiți așa la mine?

EL: Ca să mă conving că ești aici, că într-adevăr ești aici.

EA: Bănuiam că ai avut timp o noapte-ntreagă să te convingi...

EL: Dar... Parcă visez... Ești un dar Dumnezeesc ! Darul meu?...

EA: Dragul meu, dacă o femeie se dăruie nu se mai ia înapoi. Iar dacă va pleca, tot ceea ce a oferit, lasă bărbatului ales. Crede-mă!

EL: Te cred... dar... nu-mi vine să cred!

EA: De ce? Oare am greșit venind la tine?

EL: Nu. Trebuia. Dar vei rămâne cu adevărat?

EA: ... poate... dacă vrei...

EL: Aș vrea să rămâi mereu. Ai adus lumină în casă... Viață! Fiecare colț de odaie e plin de tine.

EA: Aoleu ! Ce aglomerație. Să știi că n-o să mai fie loc și pentru mine în carne și oase. Va trebui să plec.

EL: Nu glumi, te rog.

EA: Ce să fac, dacă am un al șaselea simț... Simțul umorului !

EL: Vezi însă, ceea ce vreau să-ți spun e foarte serios...

EA: De ce ești atât de sobru și de solemn? Fii mai vesel!

EL: Ai dreptate ... dar nu știu cum să te cer în căsătorie...

EA: Poftim?!?...

EL: Aș vrea... să-mi fii soție... Vrei?

EA: ... Poate...

(Același efect sonor și vizual ca la anterioarele intermezzo-uri)

Secvența 4:

EA: Am venit.

EL: Văd.

EA: Nu-mi spui nimic?

EL: Pari obosită. Ia loc. Să-ți aduc ceva de mâncare.

EA: Stai! Aș vrea să-ți explic...

EL: Nu-i nevoie. N-are rost să te frământți. Odihnește-te.

EA: Altceva nu ai să-mi spui?

EL: A! Ba da, scuză-mă: Bine-ai venit!

EA: Atât?... Numai atât?

EL: Da. Atât. Nu vreau să te determin să mă minți frumos.

EA: Totuși, trebuie să lămurim... Să-ți explic de ce am plecat... de ce m-am întors la tine... Tu să-mi spui ce gândești...

EL: Nu știu să întocmesc fraze frumoase, din cuvinte multe și cu rezonanță care ascund sentimentele; n-am știut niciodată.

EA: Și dragostea noastră?

EL: Efemeridă!

EA: Poftim?...

EL: Fluturii sunt frumoși... Minunați erau și fluturii din stomac, atunci când mă îmbrățișați... Fluturii, însă, fac parte din ordinul efemeridelor...

EA (*tipând*): Dar am venit. Am revenit!!!

EL: Pentru cât timp?...

(Lumina se stinge brusc. Muzica crește în intensitate. Dacă nu se intră în contradicție cu ideea regizorală, pe toată întinderea prologului sugerez următoarele versuri, pe o melodie foarte lentă; fiecare strofă cu refren pentru o secvență):

Într-o noapte târzie, fără lună,

Întâmplător ne-am întâlnit.

Ne-am zâmbit

Și am pornit
Pe-aleea tăcută, la braț împreună.
Și frunzele copacilor cădeau
Covor de toamnă târzie
Doar ție,
Poate și mie
Un drum neted, neted așterneau.

Refren: Doar tu, tu m-ai vrăjit
Iubirea tu mi-ai adus
Și-i fără apus,
Fără sfârșit.
Doar tu, tu m-ai vrăjit,
mi-ai dăruit,
o dragoste fără sfârșit
doar tu, tu m-ai vrăjit (bis)

De-atunci am fost mereu împreună
Un dor statornic ne-a unit
Ne-am dorit
Și ne-am iubit,
Cu-o dragoste curată și nebună.
Și noaptea era zi în ochii tăi
Cu străluciri de nestemate
Curate,
Nepătate,
Cu iubitoare, tainice văpăi.

Refren:

„De dragoste tot sufletul mi-e plin,
Dar trebuie să plec acum.
Nu știu cum,
Nici pe ce drum,
Dar trebuie! Adio. Fii senin...”
Nu mai erai când am găsit scrisoarea

Dar de atunci aştept mereu.
 Şi eu,
 Şi dorul meu,
Cu teamă şi speranţă privim zarea.

Refren: De ce, de ce-ai plecat
 Şi în urmă tu ai lăsat
 Un vis frumos
 Nerealizat
 De ce, de ce-ai plecat
 Şi-ai lăsat
 Doru-mi pribeag, neîmpăcat
 De ce, de ce-ai plecat? (bis)

Nu mai erai când am citit scrisoarea
Dar de atunci aştept mereu.
Cu teamă şi speranţă privim zarea:
 Şi eu
 Şi dorul meu...
 Şi dorul meu...

TABLOUL I

La reaprinderea luminii în scenă, EL pe pat, în aceeași poziție de la început. Cu aceleași gesturi se apleacă înspre telefon, formează un număr, așteaptă.

EL: Alo!... Iartă-mă că te deranjez din nou, dar... Da... *(vocea îi trădează descumpănirea)*: Nici eu... Da. Mulțumesc. Noapte bună. *(așezând receptorul cu o nuanță de autoironie)* Noapte bună... *(închide magnetofonul; tăcere prelungită. Cu toate că liniștea n-a fost tulburată)*: Cine e?...

Vocea EI: Eu.

(În pragul ușii ce leagă camera cu exteriorul se află o femeie tânără, frumoasă, cu un păr lung, negru, curgând în valuri pe umeri; ochii verzi, triști și zâmbitori, disperați și șăgalnici, îl privesc puțin scrutător)

EL: Cine ești?

EA *(simplu)*: Eu. Nu mă cunoști?

EL *(încurcat)*: Ba da, parcă... Dar...

EA: Dă-mi voie să stau puțin la tine. Afară-i frig... E... E încă frig.

EL: Sigur... Dar cum ai intrat? Ușa...

EA *(il întrerupe)*: Da. Era încuiată. Știam însă, că ești acasă și aștepti.

EL: Nu pe dumneata...

EA: Sunt convinsă. Cu toate că... cine știe? Într-un fel ne asemănăm: și pe mine mă așteaptă, mă urmărește cineva... ceva.

EL *(dezorientat)*: Cine ești?

EA: Parcă ai mai pus întrebarea aceasta...

EL: Da... Dar nu mi-ai răspuns.

EA *(între timp își scosesese pardesiul, îl privește o clipă în tăcere, apoi ia o cuvertură de pe pat și așezându-se în fotoliu se învelește)*: Mi-e frig. Și somn, foarte somn.

EL: Cum te cheamă? Eu nu-mi aduc aminte.

EA: Ce importanță are? Nu prin nume se deosebesc oamenii.

EL: Bineînțeles, dar...

EA: Sunt foarte obosită. Aș vrea să dorm.

EL (*îi oferă cu un gest patul*): Te rog...

EA: Crezi c-aș putea?

EL: Nu știu, încearcă.

EA: Nici tu nu poți să dormi (*izbucnește*) Și totuși vreau! Mi-e frig, mi-e somn!

EL: Vrei să bei ceva, să te încălzești?

EA: Mulțumesc.

EL: (*aduce o sticlă cu două pahare, îi oferă*)

EA: (*mai mult convulsiv, arătând spre celălalt pahar*): Ți-e frig și ție?

EL: Nu...

EA: Ba da. Ți-e foarte frig când aștepti...

EL: ...Eu aștept în casă.

EA: Iartă-mă, dar greșești. Ca să fii cu adevărat răbdător ar trebui să fii veșnic; și nu ești! De ce nu ieși, să cauți, să strigi.

EL: Așa ai ajuns aici?

EA: Nu... Deosebirea dintre noi e că, eu, fugind de ceva, într-un fel lupt, pe când tu stai. Nu e bine... „Caută – să găsești”.

EL: Parafrazezi?

EA: Ce rost ar avea? Tu nu înțelegi...

EL: Da... cu religia... (*ridică din umeri*)

EA: Încă nu ești destul de matur să-nțelegi.

EL (*zâmbește*): Scuză-mă... Comit o indiscreție, dar...

EA: De loc. Am 24 de ani.

EL (*privind-o uimit*): Cât?

EA: Crezi că repetând îmi voi da altă vârstă? S-o numim coincidență?

EL (*caută să pareze*): Nu înțeleg; ce coincidență?

EA: Ți-am spus că nu ești destul de matur. Vezi? Nu poți să te ascunzi.

EL (*schimbând vorba*): Explică-mi, ce te îndreptățește să te consideri... bătrână?

EA: Ei, nu chiar bătrână... Dar să lăsăm asta.

EL: Nu. Explică-mi!

EA (*după o mică pauză*): Ai simțit vreodată că te pândește ceva din umbră?

EL: Cineva?

EA: Nu. Ceva! Nu e ființă, este poate... Așa îmi imaginez eu îngerul căzut sau moartea: un amestec de bine și rău...ceva impalpabil, fără consistență. Doar ochii-i sunt vii. Te urmăresc și totuși văpaia lor nu te arde. Unii oameni sunt fericiți c-or să-i vadă doar la sfârșit. Sfântă inconștientă! Să fii cu un picior în groapă și să nu-ți dai seama...

EL (*înflorat, glumește*): Fiecare dintre noi se naște cu un picior în groapă...

EA (*ironică*): Grozavă frază. Ia un creion și notează-ți-o!

EL: Nu trebuie să-ți fie teamă. Dacă vrei am să încerc să te ajut.

EA: Nu pe mine. Ajută-te pe tine. Și pe tine te urmăresc. Îți doresc distrugerea crezurilor, simțămintelor, poate chiar moartea.

EL (*jucând nepăsarea*): N-au decăt, dacă n-au somn!... Și unde sunt acum?

EA (*arată un colț în cameră*): Acolo.

EL: Nu e nimeni.

EA: Este. (*prinzându-i privirea*): Poate crezi că-s nebună? Nu...

EL: Atunci... nu vrei să mă ajuți?

EA: Degeaba zâmbești. Nu pot. Omul trebuie să se ajute singur, să își clarifice gândurile, sentimentele; să fugă sau să ignore acel „ceva” care îl urmărește.

EL: Și... ochii aceia, mă urmăresc pe mine, sau pe tine?

EA: Fiecare mișcare ți-e urmărită, îți doresc moartea... Poate nu cea fizică, ci numai...

EL: De ce tocmai mie?

EA: Asta-i menirea lor. O doresc oricui. Și ești atât de bun. Credeam că arăți altfel.

EL: M-ai cunoscut?

EA: Nu.

EL: Cum poți să-ți faci o părere despre un om, când?... și de ce să-mi dorească moartea?

EA (*nu-i răspunde. Privește paharul gol*): Mai îmi torni? Mulțumesc. Ești foarte bun.

EL: Vrei să ascuți puțină muzică?

EA: Nu.

EL (*după o pauză*): Și totuși cum ai ajuns aici? De ce tocmai la mine?

EA: Nu știu. Poate pentru că aștepti.

EL: Nu aștept pe nimeni!

EA: De ce minți?

EL (*aproape țipat*): Nu aștept!

EA: N-ai motive să te ascunzi de mine; fii sincer, ca și cum ai vorbi singur.

EL (*neagă încăpățânat*)

EA: Poate ai început să TE minți.

EL: Nu...Nu mai aștept... Acum nu mai aștept.

EA: Povestește.

EL: Ce?

EA: Cum a fost.

EL: N-am ce spune.

EA: Ba da. Ar fi o ușurare pe care o dorești. Însă nu te lasă vanitatea, prost înțeleasa vanitate bărbătească.

EL: N-am ce spune... Doar adevărurile mărunte se pot exprima în fraze.

EA: Deci, mâine se împlinește o lună de când a plecat ...

EL (*o privește uimit*): ... Da... Fără să spună nimic. Fără să lase măcar un semn concret, palpabil, pentru a-mi da seama că a trecut prin viața mea real.

EA: Crezi că „semnele” astea valorează ceva? (*ironică*): Suvenirurile, amintirile mărunte, ridicate la valoarea „amuletelor fermecate”! Fetișuri.

EL (*puțin șocat*): Poate sunt un romantic întârziat, un ...

EA: Frază banală! O repetă toți tinerii care încep să scrie versuri, să gândească „frumos”. La ce-ți folosea semnul ei? Să-l mângâi, să-l arunci, iar să-l iei și să-l uzi cu lacrimile neputinței?... Nu „întârziat”, e desuet romantismul acesta!

EL: Regret că ești femeie și politețea mă silește să nu te contrazic.

EA: Bine... scuză-mă că te-am întrerupt; povestește!

EL: N-am ce.

EA: Iar? Vezi, oamenii se încăpățânează; se încăpățânează pentru

orice. Păstrează-ți tenacitatea. Când vei avea nevoie de ea, să n-o găsești tocită... Spune!

EL: Ne-am cunoscut într-o seară... eram la un cub... Eu nu aveam timp de „idile” în acea vreme. Eram foarte ocupat. Dar ca orice bărbat... normal, doream apropierea unei femei. Dar o apropiere... totală. Nu știu dacă înțelegei...

EA: Da. Continuă.

EL: Și... Ce să spun. După câteva luni ne-am căsătorit. Nu pentru a avea o femeie lângă mine, a mea. Aș fi găsit. Dar...

EA: Înțeleg.

EL: Îmi plăcea; mă fascina, aproape, felul ei de a fi... E banal ce-ți spun, dar parcă alături de ea pluteam, aveam aripi! Nu știam atunci că zborul meu nu este altceva decât o cădere amânată...

EA: O iubeai?

EL: La început nu... Cred că nu... Poate asta-i greșeala mea. De fapt, singura vină pe care mi-o aduc.

EA: Sau, pe care-o recunoști.

EL: Da. Oricum... Altceva nu-mi pot reproșa. Tot ce a fost în acel timp a fost atât de fatal înlănțuit, încât... Nu știu... Un imperativ, împotriva căruia orice rezistență părea fără sens, ridicolă...

EA: Ce fericiți sunt aceia care nu se iau după păreri.

EL: Am spart tiparele iubirilor trecute. Mi-am construit o formă nouă. Credeam că-i un model unic, sublim!... Știam că dragostea-i o loterie...

EA: Și vrând să câștigi, ți-ai luat un bilet.

EL: Da... La loto, câte odată mai tragi și un bilet câștigător. Norocul...

EA (*văzând că a tăcut*): Și, doar după șase luni de la căsătorie, te părăsește...

EL (*uimit*): Într-adevăr. Crede-mă că am făcut totul pentru a menține această căsnicie. Am înăbușit chiar „prost înțeleasa vanitatea bărbătească”. Totul. Orgoliul... (*nu știe ce să mai spună*)

EA: Da, puțini bărbați procedează în felul tău când soția le revine de la un amant...

EL: De unde știi?... Eu...

EA: Și-acum când, probabil, a plecat definitiv, ce ai de gând?

EL: Nu știu. Nu vreau să știu nimic. Am senzația umilitoare că am fost un fel de ... taximetru liber... O banală cursă și atât! Mi-e... (*se hotărăște deodată*): Da! Am să...

EA (*întrerupându-l*): Calmează-te! Rațiunea cere calm. Până acum ți-a fost teamă să iei o decizie. Erai singur. N-aveai putere decât să aștepți. E suficient ca cineva, chiar străin, să fie alături și omul se simte mai tare, mai sigur. Ai nevoie de mai mult ajutor decât mine.

EL: Nu. De-acum...

EA: Cineva m-a învățat că orice hotărâre să o iau după ce am numărat în gând până la zece. Cifrele, înainte de a neurasteniza, calmează.

EL: Dumneata așa procedezi când fugi, de cine fugi?...

EA: Oamenii nu știu să numere, să se stăpânească. E un păcat general, pe care acum îl regretă, poate, și soția ta. Sunt convinsă că o să recunoască atunci când va reveni.

EL: Nu va reveni.

EA: Nu știi, dar o aștepți... Dacă ar exista câteva secunde impuse înaintea unei izbucniri, cataclismele sufletești probabil s-ar transforma în simple mișcări seismice. Atât; până la zece să numere!

EL (*izbucnește*): Poate. Dar mie îmi plac cifrele concrete. 10 intră în domeniul irealului. Nu există decât nouă cifre! Restul sunt combinații, nesfârșite combinații: meschine, galante, umanitare sau agresive... de viață banală, cotidiană sau biologice. Atât. Prima reprezintă singurătatea, începutul. Cea de-a doua e un rezultat, o întâlnire accidentală, o copulație a două singurătăți... Celelalte numere sunt adăugiri, apendici – o sumă a primelor! Ce ne trebuie atunci, numere? Să ne mulțumim cu noi singuri.

EA: Dacă numărai...

EL: Iartă-mă. Simt că mă înnebunește efortul pe care îl fac pentru a-mi păstra calmul. Dar dumneata n-ai nici o vină. Poate, doar, că ai venit pe neașteptate, că mi-ai zgândărit tăcerea, așteptarea mea resemnată.

EA: Resemnată?

EL: Într-un fel... Îți mulțumesc. Trebuia să vorbesc... și am vorbit, să izbucnesc... Bărbații își regăsesc echilibrul ușor. Cred că voi reuși să și dorm. După aceea voi fi ca înainte.

EA: Te înșeli. Adevăratele amintiri, semnul căruia-i contestai existența ți-a fost lăsat. Privește-te în tine; ai să-l găsești.

EL: Nu cred (*arată spre piept*): Am dat cu măturoidul, cu târnul! Sper că am curățat, am înăbușit tot ce era aici. Vreau să cred că am distrus acel fel de semne de care-mi vorbești.

EA: De ce te amăgești? Nimicești doar ceea ce nu poți șterge...

EL (*nu-i răspunde. Caută o scăpare în a-și face de lucru prin casă*): Nu vrei să dormi?

EA: Ba da, dar mi-e frică.

EL: Din punctul meu de vedere... crede-mă, poți dormi liniștită.

EA (*zâmbește*): Sunt femeie... Bărbații nu mă înspăimântă; știu când trebuie să mă apăr ori să mă dăruiesc... Nu mi-am găsit însă „echilibrul”...

EL: A!...Ochii aceia!...

EA (*aprobă*): Privește, ce înflăcărați sunt... Se bucură când omoară amintirea unei iubiri... (*arată spre ușă*)

EL: Dar, nu e nimeni.

EA: Ba este.

EL (*se duce, caută. Mișcările-i trădează puțină teamă, apoi ușurat*): Vezi că nu e nimeni?

EA: Ce naiv ești, ca un copil. Cum îți închipui că i-ai putea vedea dacă nu crezi în ei? Ți-e puțin teamă, dar numai atât.

EL: Nu pot crede într-o himeră.

EA: Ce ironici te privesc.

EL: De unde?

EA: Acolo. Recii și tăioși. Și au un zâmbet sarcastic.

EL (*caută*): Nu e nimeni.

EA: Este.

EL: Nu e nimeni. Băga-i-aș ... în .. găleată! Scuze...

EA: Te frământă zadarnic. Mai bine-ar fi să nu vorbim despre ei.

EL (*își toarnă în pahar, se așează aparent calm*): Și ce culoare au ochii aceștia fioroși? Descrie-mi-i.

EA: Nu pot... sunt verzi.

EL (*tresare, privește în jur*): Verzi?

EA: Da. Numai verdele poate reda luciul metalului...

EL (*întrerupând-o*): Coclit.

EA: ...adâncul sau înaltul imaterial, combinat cu răutatea justițiară inumană.

EL: Verzi?...ca ai tăi?

EA: Și ca ai soției tale.

EL: Ea nu-i avea verzi... Doar câteodată...

EA: ... Când o priveai în lumina adevărului...

EL: De unde știi? (*se privesc în tăcere*): Ai cunoscut-o pe...

EA: Nu. Am vorbit destul despre asta... Hai să schimbăm subiectul.

EL: Cum îi poți vedea tocmai verzi? E probabil o reflecție imaginară a însăși privirii tale.

EA: Nu. (*arată*): Acum râd... să nu mai vorbim despre ei. Te rog.

EL: Ba da. Unde-i vezi?

EA: Acolo.

EL (*aleargă spre locul arătat*): Nu e nimic.

EA: Liniștește-te.

EL: Unde sunt? (*e din ce în ce mai necontrolat în mișcări*)

EA: Chiar lângă tine.

EL (*izbește cu mâinile în gol*): Nimeni! E aer, doar aer!

EA (*se apropie*): Hai, liniștește-te. Te rog.

EL: Unde-i vezi?

EA: Aici.

EL: Nu sunt, nu sunt.

EA (*îl oprește aproape brutal*): Stai locului, potolește-te!

EL: Unde sunt acum?

EA: Aici. Peste tot. Vor fi mereu... și te vor urmări. Fă-te că nu știi nimic de ei, ignoră-i, altfel vei ajunge să fugi.

EL (*obosit*): Nu e nimeni. Nimeni.

EA: Ba da. Sunt foarte aproape. De aceea nu crezi în existența lor.

EL: Și-s verzi?... Verzi ca ai tăi?

EA (*aprobă*)

EL: Nu vreau să-i văd. Nu vă vreau!

EA: Nici eu. Hai liniștește-te. (*încleștarea mâinilor ei se transformă în îmbrățișare*) Mi-e frică... vei ajunge să fugi și tu...

EL (*cuprinzând-o*): Nu, a fost un moment de derutare... Sugestia...

EA: Sper.

EL (*ridicându-i capul*): Totuși, și tu ai ochii verzi...

EA (*zâmbește*): Totuși. (*apropiind-o, EL o sărută*): Vrei să uiți? Să știi că nu totdeauna acesta-i cel mai bun refugiu.

EL: Poate...Pentru noi... Uitarea asta, sau „dragoste” cum îi spun unii...

EA: ...copulație sau sex sportiv...

EL: ... este unica armă pe care am descoperit-o; acum, aici, lângă tine.

EA: Și cu cine crezi că te lupți? De cine vrei să te aperi?

EL: De monotonia cadențată a timpului. De singurătatea care...

EA: Iar, eu, vrând-nevrând, devin unealta... sau mai bine zis, terenul minat al uitării... Ai grijă pe unde-ai să calci, dragul meu.

EL: Scuză-mă, dar din atitudinea ta am dedus că mă accepți.

EA: Să accepți este una, să fii de acord înseamnă cu totul altceva. (*Ea se desprinde încet. De mână, se îndreaptă spre fereastră*): A început să plouă.

EL: Fulgerele vestesc primăvara. Anul acesta e prima oară.

EA: Apa întotdeauna spală... liniștește.

EL: Vrei să dormim? Ești de acord?

EA: N-am mai dormit de mult cu un bărbat.

EL: Mi se pare o veșnicie de când am rămas singur...

EA: Să încercăm să uităm (*îl îmbrățișează*): Ai avut dreptate; n-am să mai număr până la 10. Dincolo de primele nouă cifre s-ar putea să fie doar infinitul...

EL: Sau ochii aceia care ne pândesc, ne doresc moartea și eu nu vreau să-i văd.

EA: Verzi, ca ai mei?

EL: Nu. Trebuie să fie altfel. Ochii tăi sunt avizi de viață.

EA: Mulțumesc, totuși sunt verzi...

EL: Au culoarea copacului acela ce parcă sprijină candelabru cu luminițe multicolore: albe, albastre, chiar roșii...

EA: Unele sunt și verzi... ceva mai mici, dar foarte scânteietoare.

EL: Se numesc, însă, stele. Câteodată sunt atât de multe...

EA: Acum nu se văd.

EL: Ba da. Două. Sclipesc aici, aproape. (*o privește*)

EA: Nu străpung noaptea. Te privesc numai pe tine (*stinge lumina*): Să nu-i mai vezi... așa e mai bine.

SFÂRȘITUL TABLOULUI I

În pauza dintre tablouri s-ar putea auzi următoarea melodie:

I

Nu știi dacă iubirea
Tu o vei păstra
Nu știi nici dacă soarta
Mereu ne va lega.

Ce îmi aduce mâine
Nu am de unde ști;
Poate chiar noaptea asta
E ultima când vii.

Însă, ce-mi pasă!
Viața-i frumoasă,
Tu ești cu mine acum.
Ce-mi pasă mie
De ce-o să fie
Viața-și urmează firescul ei drum.

II

Nu știi dacă am dreptul
Să-ți cer să mă iubești
Mai mult decât se poate,
Ca-n vechile povești.

Nu știi nici de speranța
În suflet s-o păstrez.
Poate nu-i nici aieveja,
Ci numai eu visez.

Însă, ce dacă!
Visul mă-mbată.
Tu ești cu mine-acum.
Ce-mi pasă mie

De ce-o să fie,
Urmez al destinului drum:
Cenușă și scrum,
Viața-și urmează firescul ei drum
...firescul ei drum...
...ei drum...

TABLOUL II

EA (*În fotoliu, lângă fereastră. Alături se află magnetofonul*):
E un copil... un mare copil. Lăsați-l să doarmă. Eu renunț (*duce magnetofonul la locul lui, lângă pat*) Somnul convalescenței... Criza ți-a trecut băiete, dacă poți dormi... (*se oprește, ascultă, încet se întoarce la fereastră*): O altă zi... Zorii îi vor aduce alte gânduri. Verdele va însemna viață, frânturi din marea lumină, adâncul mării, clorofila pulsând în fibrele frunzei, visele copacului stufos, nu recele metalului coclit.

EL (*s-a trezit și pe nesimțite a ajuns în spatele ei, cuprinzând-o de umeri. Ea tresare, îl privește o clipă, apoi se sprijină cu încredere de el*): Ai uitat de adâncimea cu zeci de taine a ochilor tăi...

EA: Reprezintă atât de puțin în comparație cu visul zorilor...

EL: Avem și noi nevoie de vise. Hai să căutăm locul unde stau ascunse. Într-un arbore, spunei? Să-i furăm din ramuri, câteva.

EA: Dacă am ști unde și ce copac e acela...

EL: Tu care le știi pe toate cum ai asemenea lacune?

EA: Nu știu.

EL: Nu se poate! Chiar nu știi?

EA: Nu... de loc, de loc!

EL: Parcă n-ai avea nici 12 ani.

EA: „Nu contează anii din viața ta, ci viața din anii tăi”!

EL: Ooo! Pe Abraham Lincoln l-ai învățat la socialism științific?

EA: Nu... Am răsfoit o culegere de maxime... Să nu mă torni că-mi ia cravata. Te rog ! Te roog!

EL: Bine, Pe cuvânt de pionier!... Rămâne secretul nostru.

EA (*salutând pionierește*): „Tot înainte”!

EL: „Salut voios de pionier”! că pe vremea mea acesta era salutul...

EA (*sărintd copilărește*): Mulțumesc nenea, mulțumesc !!!

EL: Nu semeni de loc cu „bătrâna” de aseară. Ești așa de mică.

EA: Un refugiu efemer, dragul meu...

EL: Nu. Un costum în care știi că-ți stă bine...

EA: Cam mic... și nici nu-i bal mascat...

EL: Copiii și păunii se îmbracă în costume de bal mascat, și atunci când știi bine că nu este carnaval...

EA (*făcând pe supărata*): Păun?... Când m-am umflat eu în pene? (*râd amândoi, se aude telefonul chiar în clipa în care buzele lor se ating. El o ridică și îmbrățișați se îndreaptă spre pat. Va ridica și va da drumul receptorului în furcă*).

EA: De ce. Poate era ceva important...

EL? Nimic nu mă interesează.

EA: Nimic?

EL: În afară de tine, de privirea ta. (*brusc*): Cu cine vorbeai când m-am trezit? Azi noapte credeam că ai scăpat de obsesia ochilor aceia.

EA: Azi noapte, da... a fost ceva foarte ciudat. Și acum simt îmbrățișările tale, de o verosimilitate neobișnuită.

EL: Neobișnuită?... E începutul...

EA: Început ce vizează un fapt consumat...

EL: De ce vorbești așa? Îți stă mai bine când ești veselă.

EA: S-a făcut ziuă, dragul meu... Suntem obligați să vedem clar...

Mă duc să mă spăl.

EL: Între timp eu fac o cafea. Hai!...

EA: Mulțumesc, știu drumul (*pornește, adunându-și hainele de pe jos*)

EL: Extraordinar, toate le știi! Dau drumul la magnetofon?

VOCEA EI: Nu.

EL: Am impresia că nu-ți place muzica.

VOCEA EI: Ba da, dar am intrat aseară în clipa în care nu mai voiai să asculți. Mi-e frică să nu sfâșie cu sonoritatea ei liniștea noastră.

EL: Ești toată numai superstiții... (*vrând să iasă*): Cum bei cafeaua?

VOCEA EI: Cum îți place și ție.

EL: Bine, dar n-ai preferințe?

VOCEA EI: Ți-am spus... mai amară.

EL (*ieșind*): Gusturile de unde mi le știi? (*o clipă, scena e goală. Intră ea îmbrăcată, sună telefonul, se apropie, dar nu-l ridică*)

EA: Sună telefonul!

VOCEA LUI: Vrei să răspunzi, te rog?

EA: Nu.

EL (*intrând*): De ce? Nu am de gând să-ți ascund existența. Sau nu exiști decât pentru mine? (*ridică receptorul*): Alo... A închis. (*Ea nemișcată privește telefonul*) Ce-i cu tine?

EA: Nimic...

EL: Ce gânduri te frământă?

EA: Trebuie să fie ceva important, dacă insistă.

EL: Cine?... A! Poate n-a sunat aceeași persoană.

EA: De obicei, la ora asta nu primeai telefoane.

EL: De unde știi?

EA: Mă duc să am grijă de cafea. Tu treci în baie.

EL (*luând o poziție comică de drepti*): Să trăiți, am înțeles! (*face o întoarcere reglementară, iese*)

EA (*se plimbă prin cameră, mângâind câte un obiect. Când se îndreaptă spre bucătărie este oprită de apelul telefonic*): Telefonul!

VOCEA LUI: Vezi cine e.

EA: Nu.

VOCEA LUI: Atunci, să sune!

EA: Vino, să răspunzi.

EL (*intrând*): Sunt gata. (*înaintează ștergându-se. Se oprește pentru că telefonul a tăcut*): Probabil că te vrea pe tine. De câte ori mă apropii, amuțește. (*aruncă prosopul pe un scaun*).

EA: Pe mine?

EL (*glumet*): Or fi ochii aceia, care te caută speriați...că n-au pe cine speria.

EA: Te rog!...De ce ești rău?

EL: Nu sunt, dar...tu ești aici, și nu poți fi și la capătul celălalt al firului.

EA: Poate sunt alți ochi verzi...

EL (*tresare*): Nu. Nu vreau alții. Nici n-au ce căuta.

EA: Și dacă totuși sunt?

EL (*după o clipă*): Atunci, să sune!... Nu voi răspunde.

EA: Ți-e frică. Nu credeam că ești laș.

EL: Laș? Bine, ai să vezi.

EA: Scuzați. Vanitatea v-a fost atinsă? Vai cafeaua. (*fuge*)

EL: Dacă s-a vărsat, ne îmbogățim!

VOCEA EI: Cine vorbea de superstiții? Las ibricul până dă în foc?

EL: Nu! Găsim noi altă cale de a deveni milionari.

VOCEA EI: Unde sunt ceștile?

EL: Aici... Să știi că nici tavă nu mai am. (*telefonul sună în clipa în care intră ea*): Perfect. Te rog... (*îi arată telefonul*)

EA: Eu?

EL: Da. Să-ți dovedesc că nu sunt laș. Orcine ar fi, va auzi vocea ta. (*ridică receptorul, îl întinde*)

EA: Lasă copilăriile. Răspunde!

EL: Te rog.

Ea: Nu

EL: Te rog!

EA: De fapt și asta-i un fel de lașitate. Dorești să lovești dar cu mâna altuia... Vezi cine e.

EL: Ce fel de lovitură? Vreau doar să-ți arăt că nu mă ascund de nimeni.

EA: Orgoliul ți-ar fi satisfăcut dacă oamenii compătimitori, care te știi singur, și-ar închipui altceva. Poate ar afla și EA. Ar fi formidabil, nu?

EL: Nu-i adevărat, eu...

EA: Copil teribil, lasă joaca, răspunde!

EL: Tu... totuși, nu vrei?

EA: Nu.

EL: Alo... Vine tonul...

EA: Firesc. Se grăbește. Nu așteaptă până îți iei inima în dinți să răspunzi. Închide, că te sună din nou... Dă-mi te rog ceștile de cafea.

EL (*aduce ceștile; EA toarnă cafeaua. Se așează, în timp ce soarbe*): Cum de știi totul despre mine?

EA: La ce te referi?

EL: Ai dreptate. Îmi dau seama, că mi-e puțin frică... (*arată spre telefon*): Nimeni nu m-a sunat atât de matinal. De fapt, în ultimul timp,

nu m-a căutat absolut nimeni, telefonul devenise cea mai tăcută din tăcutele-mi mobile.

EA (*punându-i arătătorul pe buze*): Ssst! Nu-i voie. N-ai răspuns pentru că n-ai vrut.

EL: Te porți de parcă aș fi un copil.

EA: Ești. Nu te încrunta! E foarte bine. Păstrează-ți copilăria cât mai mult. Ea te va menține... Îți dă prospețime...

EL: Ca un frigorifer. Păstrează... la rece.

EA: Nu confunda viața cu alimentele. Viața are nevoie de căldură, de... viață!

EL (*întrerupând-o*): Și, totuși, sunt destul de bătrân.

EA: Vrei să fii. Îmi dai o țigară?

EL: Te rog. (*vrea să aprindă un chibrit*)

EA: Nu. De la țigara ta.

EL: Altă superstiție?

EA: Mai mult un joc. Când tu vei termina de fumat, focul pornit de la tine, va mai dăinui câteva clipe.

EL: Făcând scrum.

EA: Orice flacăra lasă cenușă.

EL: Și dragostea?

EA: Oho! N-ai văzut?

EL (*arătând spre scrumieră*): Acesta-i scrumul nostru?

EA: Nu ți-am cerut să minți frumos.

EL: Dar, nu...

EA: Vrei să spui că te-ai și îndrăgostit. Școlărește, pe moment?

EL: Nu... Secundele sunt miniaturi ale veșniciei.

EA: Și vrând să faci vremelnicul veșnic, ai și născocit o iubire.

EL: Poate greșesc, dar ai reușit să alungi toate gândurile negre; sunt fericit.

EA: Foarte interesant; te crezi fericit, aflându-te de fapt în nenorocire.

EL: Da... cred că asta-i fericirea cea mare (*autoironic*) „supremul simbol al durerii”. Tu nu semeni cu nici o femeie pe care am cunoscut-o.

EA: Vorbe! Totdeauna bărbații au crezut că femeile nu seamănă una cu alta. Să-ți spun un secret: suntem la fel. Până și iubirile le turnăm în tiparul celei dintâi. (*cu subînțeles*) Nu distrugem, nu sfărâmăm

vechile tipare.

EL (*lovit*): Iar voi greșiți, imaginându-vă că toți bărbații-s o apă și-un pământ.

EA (*zâmbește*): Nu te supraaprecia... (*ia ceștile*) Să-ți fe de bine.

EL: Ce faci?

EA: Vreau să le spăl. Puțină ordine nu strică.

EL: Dar ai făcut ordine. Mai mult decât aș fi crezut că poate face cineva. Și nici nu-mi închipuiam că atât de repede mi se poate clarifica totul.

EA: Te-nșeli, dragul meu. Ordinea la care te referi ți-ai făcut-o singur. Cămărilor sufletului tău erau de mult pregătite pentru așa ceva. Acum, însă, e vorba de curățat puțin în camera asta, nu acolo. (*arată cu degetul spre pieptul lui*)

EL: Nu se poate. Ești, totuși oaspete!...

EA: ... Nepoftit. Dar și femeie. Fii bărbat!

EL: Așa? Bine! (*autoritar, accentuând comic fiecare „acest”*) Te rog să speli aceste cești, acele vase ce le mai găsești în bucătărie, să iei aspiratorul din acea debara și această cameră s-o cureți de singurătatea masculină.

EA: Să trăiți, am înțeles! (*il privește cu dragoste*) Lasă-mă să te sărut.

EL (*continuând jocul*): Nu obișnuiesc să premiez anticipat.

EA: O mică excepție... Și... Nu-i anticipat. Crede-mă!

EL (*îmbrățișați*): Gata... Autoritatea s-a topit... Așa s-au pierdut războaie! Te rog, lasă vasele.

EA: De ce?

EL: Vreau să stai cu mine; să te simt aproape. Mereu.

EA: Ți-e frică... de ceva?

EL: Puțin.

EA: Și crezi că s-ar putea? Fără să ne despărțim nici un pic?

EL: Să încercăm.

EA (*zâmbește*): Când mănânci multă miere, poți să te acrești.

EL: Dar nici porțiile liliputane nu-s mulțumitoare.

EA: În schmb, fac bine: te feresc de obezitatea obișnuielnicului. (*vrea să plece*)

EL: Te rog!... ești atât de frumoasă în lumina dimineții. Mai stai.

EA: Fii bărbat! (*mângâindu-l*) Ești foarte drăguț... și bun. (*iese*)

EL (*stirgă*): Și tu crudă... Și urâtă!

(*pauză. Soneria. EL se duce să deschidă. De afară*) Ce-i cu tine? (*în cameră intră un bărbat, poate prieten, poate rudă*)

BĂRBATUL: De o oră caut să te prind la telefon și nu reușesc.

EL: A! Tu erai?

BĂRBATUL: De ce, Dumnezeu, n-ai răspuns?

EL: Nu știam... N-am vrut! Ce s-a întâmplat? Despre ce e vorba?

BĂRBATUL: S-a întors. Voia să-ți vorbească la telefon înainte de a veni aici. M-a trimis să te rog s-o primești. Cred că într-un sfert de oră ajunge și ea.

EL (*lovit, îl privește lung*): De ce a venit?

BĂRBATUL (*uimit*): Cum „de ce”?

EL: De ce a mai venit?

BĂRBATUL: Ești nebun?

EL (*zâmbește*): În felul la care te referi tu, nu. Dar... s-ar putea să fiu.

(*EA intrase pe nesimțite în cameră. Ascultă. Încet, își ia poșeta și pardesiul de pe scaun și se îndreaptă spre ieșire. Din prag mai zvrârle o privire camerei și lui*)

BĂRBATUL: Ce s-a întâmplat cu tine? Până aseară așteptai cu sufletul la gură un semn, cât de mic, și-acum...

EL: Aseară?... Mi se pare că au trecut de atunci ani. (*EA a ieșit*)

BĂRBATUL: Ești nebun?

EL: Mi-ai mai spus. Și nu te mai agita atât prin casă. Șezi.

BĂRBATUL: Te-ai decis, așa, brusc. Nu vrei s-o mai vezi?

EL: N-am spus asta. Sunt convins că ne vom întâlni... la avocat... la tribunal... Trebuie. Dar nu v-om mai fi împreună. E cu totul altceva...

BĂRBATUL: Nu înțeleg schimbarea... Într-o singură noapte... Vrei să vină să te roage, să-ți ceară iertare? Fii convins că...

EL: Doamne ferește. Femeile nu iartă faptul că au fost silite vreodată să solicite iertarea.

BĂRBATUL: Atunci?

EL: Nimic... O experiență, din care nu am decât de câștigat.

BĂRBATUL: Experimente, pe pielea ta! N-ar fi fost necesar să vă căsătoriți doar pentru atât. Nu experiență, ci capriciu se cheamă ce ați

făcut voi. Iar capriciile totdeauna au ucis libertatea. De fapt, i-am spus-o și ei.

EL: Și?

BĂRBATUL: Ești curios?

EL: Puțin. Femeile, ca ea, ard de nerăbdare să obțină legal titlul de „doamnă”. Și fac orice pentru asta.

BĂRBATUL: Ești plin de aforisme. Ce-ai făcut azi-noapte?

EL: M-am trezit. Și am început să iubesc din nou.

BĂRBATUL: ... Ce?

EL: Vezi... mi-a trebuit... tot un amestec de sens și nonsens, ca să reintru pe făgașul normal al vieții.

BĂRBATUL: Vrei să spui că a fost la tine o femeie?

EL: Este.

BĂRBATUL (*privind în jur*): Unde?

EL: Dincolo, în bucătărie; spală ceștile de cafea.

BĂRBATUL (*zâmbeste*): Foarte bine! De mult îți trebuia un divertisment.

EL: Nu-i simplu divertisment.

BĂRBATUL: Fii serios! Așa spunea și de nevastă-ta. Cine e?

EL: Chintesența femeii!

BĂRBATUL: Înțeleg, dar...

EL: Nu înțelegi nimic! Cu zâmbetul acesta pseudo-enigmatic ești de compătimit.

BĂRBATUL: Și a venit aseară! Cum? De unde?

EL: Nu știu.

BĂRBATUL: Cum, nu știi?

EL: Când îți bate fericirea la ușă, e absurd s-o întrebi cine e.

BĂRBATUL: Și-ți închipui c-am să cred că nu știi nimic despre ea? Băiete, lasă figurile de stil pentru momentele când scrii... Hai, spune! O veche legătură? Sau un fleurt uitat și codificat într-un număr de telefon?

EL: Puțin îmi pasă ce crezi. Sunt fericit, și-mi ajunge. Poți să spui că-i egoism, dar acum, azi, nu mă interesează nimic altceva. În sfârșit sunt descătușat, fericit... Pricepi?

BĂRBATUL: Dar fericirea cealaltă? Nevastă-ta are nevoie de tine, de aceea s-a întors.

EL: Să fii necesar fericirii unei femei, e departe de a fi o fericire.

Mă mulțumesc cu imensitatea micii mele bucurii.

BĂRBATUL: Ești nebun. Trezește-te. O banală aventură nu poate subrezi trăinicia unei căsnicii.

EL: O trăinicie fictivă! Nu ți-ai dat seama? Pentru ceva durabil mortarul trebuie plămădit cu sentimente. La început am crezut că e femeia perfectă... După prima ei evadare, m-am străduit să o fac să devină...

BĂRBATUL: Și tot alergând după femeia fără cusur, ai rămas singur... Iar acum, după numai o noapte de amor, îți imaginezi că ai găsit-o! Crezi că te-ai îndrăgostit?... Gândește-te bine.

EL (*după o pauză*): Nu știu. E a doua oară când mi se pune întrebarea asta. Nu știu... Dar m-am trezit. Mă simt bine, liber, fericit!

BĂRBATUL: Asta am mai auzit-o. Însă...

EL: Crede-mă, pledezi o cauză pierdută.

BĂRBATUL: Sunt pregătit. Mai bine de două ore am discutat cu ea. Să știi că-i pare rău de cele întâmplare...

EL: Ce vorbești!

BĂRBATUL: Lasă ironiile.

EL: Și cum și-a motivat toată atitudinea?

BĂRBATUL: Tu cum ți-o motivezi?

EL: Nu se poate compara. E ceva cu totul deosebit.

BĂRBATUL: Așa crede și ea. Nu și-o motivează. Afirmă că a fost ceva ... inexplicabil. Simțea că trebuie să plece, să-și clarifice sentimentele...

EL (*izbucnește*): În patul altuia! Voia să compare virilitatea, lungimea sculei?

BĂRBATUL: Nu fi trivial! Bărbatul la care s-a dus e mai mult imaginea unei iubiri trecute.

EL: Toți trăim cu imagini. Dar plăsmuirile amintirilor nu-l absolvă pe om de faptele sale.

BĂRBATUL: Bineînțeles. Știe prea bine că ceea ce s-a întâmplat este.... Dar consideră că este de domeniul trecutului. Sunt convins că nu minte când spune că a revenit nouă, curată.

EL: Aa!.. A făcut duș, după...

BĂRBATUL: Nu fii...

EL: Și ce, e haină pătată, cîrpă, ca să iasă la spălat? Petele de pe

caracter nu se curăță cu chimicale.

BĂRBATUL: Poate se curăță, dacă-i voință. Și ea vrea; vrea să începeți totul punând altă temelie, trainică.

EL: Cunosc stilul! Temelia era bună, edificiul nu s-a putut clădi... Ce construiam azi, mîine se dărâma; ca zidurile meșterului Manole...

BĂRBATUL: Ea spune că ar vrea să reclădiți mănăstirea...

EL: Să crezi în vorbele acestei femei e ca și cum ai intra liniștit în arena cu lei hămesiți pentru că un călău milos ți-a șoptit că au indigestie.

BĂRBATUL: Merită să încerci...

EL: Nu! De leu a scăpat doar Androcle. E mult de atunci. Nu vreau să mai fiu sfâșiat, să alerg dezorientat, căutând un sprijin cât de mic. Îți dai seama ce ar însemna pentru mine alte urme de ghiare? Îmi ajunge ultima lună de boală.

BĂRBATUL: E o lașitate să fugi...

EL: Lașitate?... Știi ce e?...

BĂRBATUL: Da.

EL: Nu... M-am săturat! Laș, laș!... Știi tu ce înseamnă să fii laș? Vă e ușor să zvârliți cuvintele. Scălțați-vă întâi în chinurile insomniei. Dimineața să vă simțiți nesiguri în singurătatea strigătoare la cer; să vă văd dacă puteți rezista, voi moraliștii – ocrotiți de culcușurile voastre calde! Laș?!... Treziți-vă voi pe un drum părăsit, simțiți-vă o linie auxiliară, de manevre, moartă. Să vă văd atunci... Știi ce e aia: obsesie? Obsesia mângâierilor pierdute, a ochilor aceia verzi... cocliți... Habar n-ai! Plezniți cu fraze stas în tot ce vă înconjoară. Ce știți voi?

BĂRBATUL: Încercăm rezonanța materialelor, trăinicia lor.

EL: Rezonanță?... O coardă suprasolicitată se frânge. Am nevoie de căldură, de dragoste!

BĂRBATUL: „Dacă vrei să fii iubit, iubește”.

EL: Mulțumesc. Nu era nevoie să mi-l citezi pe Seneca... Asta și fac.

BĂRBATUL: Te înșeli. Agățându-te de prima femeie ca de o scândură întâlnită în valuri, de teama adâncurilor, însemnă...

EL: Ce știi tu despre această femeie?

BĂRBATUL: Dar tu ce știi? (*se privesc în tăcere*)

EL: Nu înțeleg de ce cauți să mă lămurești că cel mai bun lucru pe care îl am de făcut este să-mi aștept soția. Nici tu nu crezi...

BĂRBATUL: Dar, nu-i adevărat...

EL: Atunci pentru ce te-ai pus curmeziș gândurilor mele; de ce mă contrazici?

BĂRBATUL (*zâmbește*): Vorbim dialectic? Nu?

EL: Marxistule ! Și, ce concluzie tragi?...

BĂRBATUL: Din discuțiile contradictorii iese la lumină adevărul.

EL: Dacă-mi este îngăduit, la care din adevăruri te-ai oprit acum?

BĂRBATUL: La cel mai puțin relativ.

EL: Adică...?

BĂRBATUL: E cazul să vă las să discutați singuri. Tu, în felul tău, ai dreptate. Prin întoarcerea ei, și gândurile ce le nutrește...

EL (*caustic*): ...sau crede că le are...

BĂRBATUL: Să admitem... Are dreptatea ei.

EL: Iar eu, ca regele persan, rămâne să afirm uluit: „Și tu ai dreptate”. Nu! Dreptatea ei nu mă interesează.

BĂRBATUL: ...Nu vrei!...

EL: Poate. Dar dreptatea trebuie să fie una: a ei sau a mea, indiferent de unghiul din care e privită, ne va domina. Ce mă sfătuiești să fac dacă greutatea va apăsa prea tare pe umerii unuia din noi doi?

BĂRBATUL: Celălalt se încerce de a ușura povara.

EL: Și, dacă-i zadarnic?

BĂRBATUL: „Vae victis?”

EL (*zâmbește*): Mulțumesc.

BĂRBATUL (*se uită la ceas*): E bine să plec. Vezi ce faci cu „iubirea” ta cea nouă. Nu-i indicat să fie aici când vine... dintr-un elementar bun-simț.

EL: Pedant incorigibil! Nu știi că între adevăr și bun simț e o mare deosebire?

BĂRBATUL: Bătrân copil! Nu știi că micile-mari adevăruri nu se trâmbează?... Crede-mă, nu-i... elegant să se întâlnească.

EL: Am eu grijă.

BĂRBATUL: Deci, ai curajul să iei o hotărâre decisivă? Te-ai gândit bine?

EL: Foarte bine.

BĂRBATUL: ...Atunci... e bine. O să fie bine. Succes. (*îi întinde mâna*)

EL: Mulțumesc.

BĂRBATUL: Dă-mi un telefon, după... Vezi că trebuie să sosească din moment în moment. La revedere.

EL: La revedere.

(singur, dă drumul la magnetofon. E fericit .Se îndreaptă spre bucătărie)

EL: Cred că ai auzit discuția... unde ești? Hei! *(caută peste tot)* Nu te ascunde. Hai lasă joaca! Unde... Ce Dumnezeu! Doar nu-s nebun. Hei!

(pe fondul muzical se interpune vocea EI): Nu pot să-ți las amintire decât sărutările, o clipă de dăruire totală... Ți-a aparținut în întregime. Am trecut totuși, real; nu știi dacă și prin viața ta. Tu ești acum, vindecat. Eu însă... Duc cu mine ochii aceia obsedați. Aș vrea să nu te tulbure niciodată în momentele de liniște. Dacă am să reușesc să-i las undeva, departe, poate voi mai veni. Îți mulțumesc pentru tot ce-am învățat împreună. Mie îmi va folosi...

EL *(oprește magnetofonul, reia ultimele fraze):* Și mie... *(muzica continuă. Încet scoate verigheta și-o pune pe masă. Brusc se ridică și iese.)*

Peste câteva clipe se aude soneria de la intrare, prelung, insistent; ca un răspuns apelul telefonic. Însă prea târziu. N-o să se afle cine a fost pentru că se lasă

CORTINA

DEȘERTĂCIUNEA GRANDORII

Sau

NAPOLEON „9”

Fantezie tragi-comică în două acte

(Mulțumesc prietenei Lucia Ionaș pentru
consultanța de specialitate)

Galați - 2016

Personajele, în ordinea intrării în scenă:

NAPOLEON – 45 ani, agitat / În viața reală: profesor universitar

NEY – 65 ani, bătrân vioi, cam surd / În viața reală: militar pensionar

FOUCHE – 60 ani, tip gomos / În viața reală: afacerist versat

PAZNICUL – 35-40 ani, vigilent / În viața reală: medic

JOSEPHINA – 50 ani, încă frumoasă / În viața reală: damă de consumație

MARIA – 30 ani, atentă la ce se întâmplă în jur / În viața reală: medic

Decor unic, auster: o sală mare cu masă pe mijloc; trei scaune cu spătar înalt. Într-un colț, o ladă sau scrin. O singură ușă, o fereastră cu zăbrele. Pereți goi, de un alb murdar.

ACTUL I

(La ridicarea cortinei, în scenă, lângă masă: Napoleon, Ney, Fouche; lângă ușă, paznicul)

NAPOLEON *(după ce s-a cocoțat pe masa cu hărți și a schimbat locul unor stegulețe)*: Așaa... Sigur că da... E bine! Aici noi...

NEY *(care ascultă cu un cornet auditiv, pe care-l ține mereu la ureche)*: Poruncă, maiestate!

NAPOLEON: Ce vrei?

NEY: M-ai strigat.

NAPOLEON: Ba, nu!

NEY: Ba da. Ai zis: „Aici, Ney!”... Adică eu!

NAPOLEON: Nuu... Gândeam... cu voce tare. Ehh!... Dar tu nu știi ce înseamnă să gândești. Tu execuți.

NEY: Da, eze cut!... dar pot conduce...

NAPOLEON: Tu?

NEY: ... un atac cu cavaleria: o șarjă fulger, în rândurile englezilor... și pot să-i aduc victoria Împăratului Napoleon.

NAPOLEON *(încet)*: Excesiva ambiție îi întunecă gândirea.

FOUCHÉ: Militar. Nu-l ajută... *(arată capul)*

NAPOLEON: Ce vrei să spui? Și eu sunt militar!

FOUCHÉ: Da?... A, da, dar... nu se compară... Tu ești... *(arată în sus)*

NAPOLEON: Eii!... Politețea, respectul, Fouché!

FOUCHÉ: Aaa! Uit... Dumneaaa... voastră!

NAPOLEON: Așa. Ce voiai să zici?

FOUCHÉ: Să-l puneți pe ăsta... Junot.

NAPOLEON: Micul sergent pe care l-am făcut și general și conte?

FOUCHÉ: Da. E mai pedant.

NAPOLEON: Ei, taci! Un prost este plictisitor, un pedant este insuportabil. Nu ne e de folos.

NEY (*crede iar că este strigat*): Vă ascult.

NAPOLEON: Ce? Trași cu urechea?

NEY: Aștept ordinele.

NAPOLEON: Ordinele? Da, bine. (*către Fouché*): Pe proști trebuie să-i bagi în seamă ca să te asculte. (*se întoarce spre Ney*): Rămâi în ariergardă... și dă astea unor băieți mai bătaioși. Un soldat luptă mult și greu pentru o bucățică de panglică colorată.

NEY: O! Legiunea... Una-i pentru mine?

NAPOLEON: ...de Onoare! Dacă ai să te remarci pe câmpul de luptă!

FOUCHÉ: Poate-ți lași pe acolo un picior, o mână... vre-un ochi...

NAPOLEON: Nu! Să nu aud de chiori!

NEY: Cine i-a intrat în disgrație? La cine se referă?

FOUCHÉ: Celebrii lui inamici: Kutuzov, Nelson...

NEY: A, ăștia!

NAPOLEON: Ney!

NEY: Aici sunt.

NAPOLEON: Treci pe câmpul de luptă! (*arată pe hărți*): Divizia a doua pedestră o disloci din centrul câmpului operațional și-o trimiți în... flancul stâng. În locul ei pui escadronul de dragoni al lui Saint Cyr. Clar?

NEY: Am înțeles, maiestate. Sentsir e o adevărată școală militară.

NAPOLEON: Va fi... după mine!... Așaa! Pe câmpul nostru de luptă trebuie să răsără curcubeul!

NEY: Beul? Cine-i „beul” care-i cu... (*se lovește peste fund*)

FOUCHÉ (*încet, la urechea lui Ney*): Cur-cu-beul, surdilà!

NAPOLEON: Nu vorbiți în front!... Cine-i conduce pe englezi? (*tăcere*): Nu-mi răspunde nimeni?

NEY: Păi... Ați zis să nu vorbim...

NAPOLEON: ...neîntrebați!... Acum zi!

PAZNICUL (*șoptește*): Wellington...

NEY: Velinton.

NAPOLEON: Ha, ha!... Wellington e un general prost; englezii sunt soldați proști. Rezolvăm problema până la ora prânzului.

NEY: Da. Pe urmă ne ’tâlnim cu toții la popota ofițerilor, să luăm masa.

FOUCHÉ: Mîi... Ce-avem azi în meniu? Ce ne aduce?

NEY: Care duce?
NAPOLEON: Taci, surdule!... Întâi luptăm, apoi mâncăm!
NEY: Păpăm!... Ăă... Luptăm, împărate!
NAPOLEON (*către Fouché*): Decât să te gândești la masă și să înghiți în sec, mai bine zi și tu ceva.
FOUCHÉ: Ce să zic?
NAPOLEON: Orice. Dacă ești de acord... dacă nu... dacă... (în șoaptă): Zii! Poți să mă contrazici, doar te-am făcut ministru.
FOUCHÉ: De ce să te contrazic?...
NAPOLEON (*completându-l*): Majestate!...
FOUCHÉ: Maiestate.
NAPOLEON: Ești Fouché, ministrul poliției! Trebuie să ai opinie.
FOUCHÉ: Opinie... dar nu opoziție.
NAPOLEON: Și care-i poziția ta?
FOUCHÉ: Sunt de acord.
NAPOLEON: Nu așa. Nu e bine. Trebuie să mă contrazici.
FOUCHÉ: Știi ce? Dacă vrei să mă destitui, caută alt pretext...
maiestate! Eu sunt de acord.
NAPOLEON: Ești un tâmpit!
FOUCHÉ: Nu! Asta nu.
NAPOLEON: Deci mă contrazici, totuși.
FOUCHÉ: Da... maiestate.
NAPOLEON: Aha... aha!
FOUCHÉ: Un împărat cu inteligența ta nu poate să-și aleagă un ministru tâmpit.
NAPOLEON: Poate m-am înșelat.
FOUCHÉ: Napoleon nu are voie să se înșele... deocamdată.
NAPOLEON: Cine, mă rog, nu-mi dă voie?
FOUCHÉ: Istoria... maiestate!
NEY: Isteria?!
NAPOLEON: Istoria? Un set de minciuni cu care toți sunt de acord... dictate de învingători! Adevărata mea glorie nu stă în cele patruzeci de bătălii câștigate. O singură înfrângere v-a șterge amintirea biruințelor mele și coaliția v-a mistifica istoria, chiar dacă țara mă iubește!
He - hei!
NEY: Poruncă, maiestate!

NAPOLEON: Ce? ... mai ești aici? Marș pe câmpul de luptă!

NEY: Aleg!

NAPOLEON: Ce alegi?

NEY (*cu efort*): Alerrrg!

NAPOLEON: Degeaba alergi. Trebuie să pornești la timp.

NEY (*rage*): Oauu! (*iese*).

NAPOLEON: Omul acesta e un leu?

FOUCHÉ: Leu – paraleu... maiestate. Dar cam jigărit. Mai bine ai numi în locul lui pe altcineva...

NAPOLEON: Pe cine?

PAZNICUL (*încet*): Mareșalul Marmont...

FOUCHÉ: Marmont... Că l-ai făcut mareșal. E un om cu o conștiință civică...

NAPOLEON: Ce e mai important să ai lângă tine: un om de onoare sau un om de conștiință?

FOUCHÉ: Păi... Nu-i același lucru?

NAPOLEON: Ț, ț, ț! Și istoria te va consemna ca un abil om politic!?... Politica vă întunecă gândirea, miniștrilor! Cum v-ați cocoțat sus, uitați să priviți omul până în adâncul sufletului. Uitați că el vă ține scara mării. Uitați de durerea și nevoile sale.

FOUCHÉ: Tot nu înțeleg diferența.

NAPOLEON: Onoarea! Numai onoarea atrage loialitatea și onestitatea. Oamenii ca tine n-au onoare, sunt de „conștiință”... Iar conștiința acționează în funcție de imaginea pe care și-o fac despre împrejurările cu care se confruntă. Sunt limitați!

FOUCHE: Cum adică? Generali, mareșali cu o conduită ireproșabilă, precum acesta... Marmont, sunt limitați?

NAPOLEON: Conduita lor nu e o problemă de principii, ci una de raționament. Într-o zi, oameni ca tine, Marmont și toți politicienii, mă veți trăda. Ca să vă fie vouă bine, să vă salvați pielea, averea, sunteți gata să vă vindeți și țara!

FOUCHÉ: Cu ce te-am supărat acum ?

NAPOLEON: Tu?... Cu nimic. Dar asta-i concluzia firească dacă studiezi, măcar puțin, istoria: toți politicienii, așa zișii „oameni de conștiință”, nu sunt „oameni de onoare”... Mă vor trăda... Și tu ai să mă trădezi...

FOUCHÉ: Eu, niciodată! Suntem prieteni!

NAPOLEON: Ferește-mă, Doamne, de prieteni că dușmanii știu să-i înfrâng...

FOUCHÉ: Nu înțeleg...

NAPOLEON: Prietenii pot fi și falși, dușmanii sunt întotdeauna autentici. Bine, bine... Ajunge pentru azi. Poți să pleci, dar stai pe-aproape. Trage cu urechea, să afli ce zic supușii... Cheam-o pe Josephina. (*Fouché iese, Napoleon îl vede pe paznic*): Tu cine ești?

PAZNICUL: Garda. Umbra ta, împărate.

NAPOLEON: Ieși afară!

PAZNICUL: Nu pot, majestate. Mi-ai poruncit să nu te părăsesc niciodată.

NAPOLEON: Acum îți poruncesc s-o ștergi!

PAZNICUL: Ai prevăzut și asta. Mi-ai spus că dacă revoci ordinul să nu te ascult.

NAPOLEON: Te trimit la ghilotină!

PAZNICUL: Ha, ha! Nu se prinde! M-ai prevenit că ai să mă ameninți!

NAPOLEON (*rugător*): Dar am întâlnire cu împărăteasa... în intimitate. O scenă de dragoste...

PAZNICUL: Ce dacă; am să mă întorc cu spatele.

NAPOLEON: E nemaipomenit!

PAZNICUL: Ce să-i faci ... asta-i soarta împăraților... majestate.

NAPOLEON (*copil*): Nu mă mai joc... nu-mi place așa...

PAZNICUL: Te privește... majestate. Tu ai vrut să fii împărat.

NAPOLEON: Eu?

PAZNICUL: Păi... Dacă rămâneai consul mai erau doi care să te înlocuiască, dar acum...

NAPOLEON: Eu am vrut?! Tronul imperial mi-a fost dat prin voința tuturor cetățenilor. Într-un singur glas satele, orașele, armata cereau ca, păstrându-se toate principiile Republicii, să fie stabilit un sistem ereditar de guvernământ. (*cu emfază*): Națiunea mi-a prelungit magistratura pe viață, m-a înălțat pe tron, pe care l-a făcut ereditar pentru familia mea. Eu m-am supus voinței națiunii. Sunt un martir, pricepi?

PAZNICUL: Pricepe, excelență... un martir, urcat cu de-a sila pe tron.

NAPOLEON: Și tu, prin supunere, devotament, poți urca.

PAZNICUL: Eu?... Sunt numai un soldat disciplinat care-și iubește... împăratul.

NAPOLEON: Cu puțin noroc, în ranița oricărui soldat se ascunde bastonul de mareșal... Hai, fii mai înțeleghător!

PAZNICUL: Sunt. Dar trebuie să...

(*intră – furtună – Josephina urmată de Maria*)

JOSEPHINA: Ești un monstru, Buonăparte!... Monstru!

MARIA (*încet, paznicului*): Când i-am spus că-i așteptată, a izbucnit. N-am mai putut să...

JOSEPHINE: Răcan, țărănoi și monstru!... Pentru luna în curs mi-ai dat numai câțiva firfirici. De ce?

PAZNICUL: Șaptezeci de mii de ducați sunt câțiva firfi...?

JOSEPHINA: Taci, tu!

MARIA: De unde știi?

PAZNICUL: Așa scrie în raportul economic al anului... în curs.

JOSEPHINA: Nu zici nimic, Buonăparte?

NAPOLEON (*cu ochii la harta de pe masă*): E război, draga mea.

JOSEPHINA: Ce-mi pasă mie!... Pe croitorul curții imperiale să-l trimiți la galere. Măine să nu-l mai văd!

NAPOLEON: Dar ce-a făcut, săracul?

JOSEPHINA: E leneș. De trei săptămâni nu mi-a mai lucrat nici o rochie nouă. Zice că n-are din ce.

NAPOLEON: Iubito, înțelege situația: pânzeturile de damasc se aduc greu, postavul de Flandra l-au luat austriei; blănițele de jder, a zis Kutuzov chiorul, că mi le trimite înfășurate pe ghiulele...

JOSEPHINA: Și eu ce fac? N-am ce îmbrăca. Am să vin goală la recepția diplomatică de duminică.

NAPOLEON: Ar fi interesant. Dar fă și tu puțină economie... Toți banii se duc pe datorii de onoare, de război, de re... prezentare... Transformă-ți ceva!

JOSEPHINA: Am vrut! Am vrut să-mi vopsesc rochia de mireasă, că nu meriți s-o păstrez, cu trena aia lungă, lungă și decolteul provocator, dantelat, dar măgarul de vopsitor zice că n-are pigment bun pentru purpuriu.

NAPOLEON: ... Da, e de import... Purpura se aduce tocmai din

Persia. Și cu blocada asta!...

JOSEPHINA: Nu tu ai făcut blocada?

NAPOLEON: Blocada continentală, da. Cea maritimă o fac englezii.

JOSEPHINA: Nu-mi pasă! Am ajuns niște sărăntoci: piper, nu!... Căfea, nu!... Ceai englezesc...

NAPOLEON: Nu! Să n-aud de ceai că îl visez pe chiorul de Nelson!... Numai de chiori mă izbesc în istoria asta.

JOSEPHINA (*continuând*): ...Mirodenii de nici un fel. Nici usturoi... Usturoi! nu au la bucătărie. Trăim ca ultimii derbedei deportați în Americi.

NAPOLEON: Ce bine-ar fi dacă am trăi ca ei. Au făcut o confederație cât tot continentul, după ce le-am vândut potcoave de cai morți.

JOSEPHINA: Ce le-ai vândut?

NAPOLEON: Colonia noastră, Luisiana, care oricum era a lor.

JOSEPHINA: Aha!... Și unde-s banii? Ce-ai făcut cu ei?

NAPOLEON: S-au dus!... I-am dat armatei... pentru campania din Rusia.

JOSEPHINA: Zi-le că te-ai răzgândit... Mai cere-le niște dolărași idioților.

NAPOLEON: A zburat puiul cu ața!... Și nu-i insulta, că sunt prietenii noștri. Am încheiat cu ei un tratat economic.

JOSEPHINA: Și ce-ai obținut?

NAPOLEON: Nimic, deocamdată. Sunt o republică nouă, tânără; au și ei greutăți financiare... de organizare, de reprezentare...

JOSEPHINA: Treaba lor. Tot moșici rămân. Scursura societății! Au fugit din Europa toți hoții și aventurierii. Mi-a zis mie unu'... Să știi că dacă nu reglementezi situația... plec la mama!

NAPOLEON: Nu se poate, iubito... (*încet*): să am eu norocul ăsta... Aa! Am datoria să te informez că dacă vrei să mergi la „mama” ar trebui să iei o corabie... Martinica e insulă, nu are acces pe uscat.

JOSEPHINA: Știi geografia patriei!

NAPOLEON: Și încă ceva: nu vei mai găsi protipendada ofițerilor francezi, cu care erai obișnuită în tinerețea-ți furtunoasă de domnișoară, ca să le ții companie. Insula a fost ocupată de vikingii lui Nelson... Na! Că iar i-am pomenit odiosul nume!

JOSEPHINA: Cum? Ai admis ocuparea Martiniciei mele de către engleji?

NAPOLEON: Eu n-am admis, dar ei au ocupat-o. Blocada maritimă... Dar s-ar putea să te împaci bine cu înțepații britanici... ca ostatecă. (*către paznic*): Pe Josephina nu o sperie cătușele. E obișnuită cu ele încă de când făcea dragoste cu...

PAZNICUL (*încet*): Împărate !.. Nu se cade să declanșezi un război civil...

JOSEPHINA: Eu nu suport ostracizarea nimănui! Nici chiar a ta! Nici a palatului ăsta auster! Plec... în lume!

NAPOLEON: Pe unde, dragă? Aaa! Poate prin Italia cucerită de mine; înspre țările balcanice?

JOSEPHINA: Sunt baluri, serate?... Nu, că ăia-s înapoiați...

NAPOLEON: S-o crezi tu! În principatele valahe găsești niște fanarioți poleiți în aur și nestemate.

JOSEPHINA: Fanari... ce?

NAPOLEON: Fanarioți. Greci dintr-un cartier al Istanbulului... Fanar! Sau oferă-te turcilor. Poate că te ia un pașă în haremul lui, a opta nevastă. Așa vei avea o groază de rochii, toate doar văluri, văluri transparente...

JOSEPHINA: Numai la coadă n-am stat eu ca să intru în... patul conjugal!

NAPOLEON: Nu, iubito... Tu l-ai ținut cald și ocupat chiar în lipsa mea...

JOSEPHINA: Ce vrei să insinuezi?

NAPOLEON: Eu? Nimic... Mi-am adus aminte de ce spunea primul tău soț: „cea mai stricăță dintre creaturi”; și te-a închis într-o mănăstire...

JOSEPHINA: Să fiu educată de maici... Săracul naiv... Ce o mai fi de capul lui?

NAPOLEON: Și l-a pierdut... sub ghilotină...

JOSEPHINA: Așa-i trebuie! Însă întîmplarea asta ți-a deschis ție drumul.

NAPOLEON: Mie? Eram logodit cu gingașa Desirée, dar m-ai vrăjit tu, să mă însor cu tine! Chiar și în ceasul acela de noapte când am zis „da” în fața unui prost de primar, simțeam că nu trebuie să te iau.

MARIA (*încet, paznicului*): E chiar așa rău să fii al doilea soț

al unei văduve?

PAZNICUL: Ar fi fost rău dacă era primul.

JOSEPHINE: Da' ce? M-ai luat de pe drumuri? Că m-ai luat din brațele lui... ăla.. cum îi zice...

NAPOLEON: Barras, uituco!

JOSEPHINA: Așa, Barras... Barras care ți-a devenit protector! Parcă așa ai zis, nu? Iar eu, naiva, te-am băgat în lumea bună a saloanelor protipendadei! Și mai ai tupeu să-mi reproșezi?

NAPOLEON: E adevărat. Barras și-a achitat datoriile față de mine.

JOSEPHINA: Ce datorii?

NAPOLEON: L-am scăpat de o amantă costisitoare. M-a făcut general, comandantul armatelor din Italia!... Și ne-a însurat...

JOSEPHINA: Aaa, el e nașul?... (*râde*): O dată vede nașu'...

NAPOLEON: Las' c-a văzut până s-a săturat!

JOSEPHINE: Tu, în schimb, după noaptea nunții ai fugit.

NAPOLEON: Victoriile asupra femeilor sunt singurele care se obțin scăpând prin fugă...

JOSEPHINE: Nici măcar n-ai consumat bărbătește actul cununiei; pac – pac, și gata! Ai șters-o, lașule!

NAPOLEON: Nu e adevărat! Am plecat în campanie.

JOSEPHINA: Daaa... Și pe-acolo, în patul de campanie, ce companii ai avut?

NAPOLEON: Am cucerit și am unificat Italia. Apoi Egiptul... În timpul acesta tu îl asediai pe puștiul ăla de 18 ani. S-o fi pierdut tot în tine...

JOSEPHINA: Eee... ce băiat viril și frumos... Blond, înalt... nu burtos, mărunțel și neputincios! Ah!... (*se înfioară de plăcere*)

NAPOLEON: Am cucerit lumea! Un cuceritor nu poate fi neputincios!

JOSEPHINA: Da, ai cucerit... ai tot cucerit! Te-ai încurcat cu... (*scoate un bilețel și citește*): Doamna Duchatel, apoi cu Carlotta Gazzani...

NAPOLEON: Iar tu mi-ai venit în Italia în brațe cu prostul căpitan Charles!

JOSEPHINA: Elegant, frumos, mirosind a lavandă... Ah!

NAPOLEON: Ca un bărbier... Îh!

JOSEPHINA (*cercetând biletul*): Tu ai adus-o din Italia, la Paris, pe Guiseppina Grassini.

NAPOLEON: Era o tânără cântăreață. Am vrut să-i promovez talentul.

JOSEPHINA: Care dintre „talente”?

NAPOLEON: Nu fii trivială! Avea doar 15 ani.

JOSEPHINE: Dar, o mânca rău!... Apoi a urmat (*citește din nou*): Marguerite Josephine, „Georgiana”, cum o alintai... Micuța artistă! Și ăsteia i-ai promovat „talentul”?

NAPOLEON: Te-au informat bine. Dar știi și eu atâtea! Patul conjugal n-a rămas gol. Făceau coadă amanții la ușa ta!

JOSEPHINA: Ha,ha! Normal, Bunăparte!... Bună parte, tu?!... Care parte o fi bună? Poate aia de sus, că aia de jos... (*face un gest a lehamite*)

NAPOLEON: Nu te-a cizelat nimic. Ai rămas aceeași precupeață de plăceri!

JOSEPHINA: Mic, scârbos și impertinent!

NAPOLEON: Măsoară-ți cuvintele!

MARIA (*încet*): N-ar trebui să intervenim?

PAZNICUL (*la fel*): Lasă-i, dragă. O mică scenă de familie nu strică. Își descarcă energiile. Țsta-i cel mai bun calmant.

JOSEPHINA: Eu? Să măsoar? Sunt prima doamnă a Franței!

NAPOLEON: Ești... Avea dreptate fostul soț: ești o... o stricată!

JOSEPHINA: Impotentule!

NAPOLEON: Te repudiez!

JOSEPHINA: Haa! Sunt împărăteasă, Buonăparte!

NAPOLEON: Eu te-am făcut! Cu mâna mea ți-am pus coroana pe cap. Cu aceiași mână pot semna divorțul!

JOSEPHINA (*scoate o batistă*): Ingrat nerecunoscător...

NAPOLEON Gata! (*înmuiat*): Când n-ai argumente bagi lacrimile la înaintare... (*către paznic*): Femeia, în toate timpurile, și-a păstrat bărbatul prin dragoste sau șantaj.

JOSEPHINA: Uite pentru cine m-am sacrificat... pe cine iubesc eu...

NAPOLEON: Dacă mă iubești, de ce mă enervezi mereu?

JOSEPHINA (*sufându-și nasul*): Din dragoste...

NAPOLEON: Hai, hai să ne împăcăm. Uite, ți-am pregătit un dar.
JOSEPHINA: Un dar?!... Ah, micul meu împărat mare!
NAPOLEON: Privește acest colier... nu-i minunat?... De perle...
JOSEPHINA: Veritabile?
NAPOLEON: Autohtone...
JOSEPHINA: Ce fel de perle?
NAPOLEON: Negre... dar nu s-au copt destul...
PAZNICUL: Ai văzut? După furtună cerul se înseninează...
MARIA: Tu i-ai observat de mai multă vreme. Ai experiență. Dar de unde a făcut rost de... perle?
PAZNICUL: Le-a obținut, la schimb, de la patiser...
NAPOLEON: Aduceți două cupe. Să ciocnim pentru împăcare!
MARIA (*încet*): Avem... așa ceva?
PAZNICUL: Găsim. (*scoate din ladă o sticlă*) Șșș!
FOUCHÉ (*întră aducând cupe de plastic pe o tavă*): La plăcinte, înainte! (*Paznicul scoate încă o sticlă, toarnă*)
FOUCHÉ: Eu vreau Bourbon...
NAPOLEON: Bourbon? Nu mai terminați o dată cu reminiscențele astea regaliste? Fouché!
FOUCHÉ: Aici sunt, nu țipa... maiestate.
NAPOLEON: Să întocmești un înalt decret imperial, prin care să se limiteze băuturile alcoolice doar la cele de proveniență republicană: coniac... Napoleon!
PAZNICUL: Și vin de Champagne, sire... (*îi dă un cot Mariei*)
FOUCHÉ: Vă rugăm!
MARIA: ... Vă rugăm! (*încet*): De ce?
PAZNICUL (*la fel*): Nu avem decât astea... Să nu ceară altceva...
NAPOLEON: Fie. Să nu spuneți că-s prea rigid și nu-mi place noul... (*ciocnesc*): Într-o seară, pe când eram în ultima campanie, am amestecat coniac Napoleon cu votcă Kutuzov. Dimineață sub tâmple mi se dădea o luptă cruntă: bubuiam sute de tunuri, cavaleria șarja prin creier, grenadierii mei îmi urlau în urechi... Am simțit pe propria piele greutatea războiului. De atunci nu-l mai suport pe chiorul ăla necioplit, cu toată votca lui.
JOSEPHINA (*visătoare*): Aș vrea să mă cufund într-o cadă plină cu șampanie... Goală... Să mi se îmbibe porii de licoarea minunată...

să mă îmbete parfumul ei... și bulele să-mi mângâie, să-mi gădile... pielea. (*se înfioară*): Ah!...

NAPOLEON: Visuri de femeie...

JOSEPHINE: ...Iar admiratorii, în jur, să-și umple cupele cu lichidul din cadă și să toasteze ...

NAPOLEON: ...ușuratecă!

JOSEPHINA: De ce, micul meu mare împărat? Aș fi acoperită de spumă; n-ar vedea decât ce vreau să le arăt.

FOUCHÉ: Da, doamnă, dar tot umplându-și paharele din cadă, lichidul ar putea scade periculos... Și-atunci...

JOSEPHINE: N-am întâlnit încă bărbatul atât de... de... potent, care după câteva cupe cu șampanie să nu pice pe jos și să adoarmă. Nici o... speranță! (*lui Fouché*): Tu ai rezista, frumosule?

FOUCHÉ: Păi... nu mai am verticalitate, domniță, pentru... poziția ta orizontală...

JOSEPHINA: Of! „Ou sont les neiges d’antan”... Unde-s focoșii de altădată?...

MARIA: Amintiri din tinerețe?

PAZNICUL: Reminiscente.

MARIA: Totuși!... E de atâta timp aici... „Împărăteasă”!

PAZNICUL: Să-ți explic... Dar să nu ne audă. Să ne retragem într-un colț.

(*Pe ușă intră, furtună, Ney. Are un maldăr de ziare*)

NEY: Ataaac!... După minee! Cavalerie, stai! (*se oprește și salută*)

NAPOLEON: Raportează. Ai îndeplinit ordinele?

NEY: Toate. Am inspectat trupele... până la gardul acela tinspre teritoriul atversarului Am decorat soldații, cum ați poruncit. A mai rămas o Legiune... pentru... Poate vreți să...

NAPOLEON: Da. Dă-o încoace. (*Ney îi dă decorația*).

FOUCHÉ: O facem după protocol... maiestate?

JOSEPHINA: Cum altfel? Îmi plac protocoalele. (*către Maria*): Arăt bine?

MARIA (*vine cu o oglindă*): Da, doamnă. Sunteți minunată, nu vă impacientați.

JOSEPHINA: Pune-mi colierul... Se asortează cu rochia?

MARIA: Se asortează. E tot ce vă trebuie într-o situație solemnă,

ca aceasta.

NAPOLEON (*ordonă*): Să se dea onorul.

(*Paznicul iese și revine imediat. Se aud sunete de trâmbiță. Toți în afară de Josephina iau poziția de drepți. Ney face un pas spre Napoleon, se îndreaptă mândru*).

NAPOLEON: Grenadier... Gardă!

PAZNICUL: Majestate?

NAPOLEON: Doi pași înainte! (*solemn*): Prin drepturile cu care am fost investit, pentru fapte eroice, te recompensez cu Legiunea de Onoare!

PAZNICUL: Majestate, nu pot primi această distincție decât pe câmpul de luptă.

NAPOLEON: Primește-o și taci din gură! Nu pot începe, din cauza asta, un nou război. Sigur o meriți.

PAZNICUL (*emoționat*): Slujesc patria! Vă mulțumesc, Majestate.

NEY: (*supărat, aruncă ziarele pe masă și se trânteste într-un scaun*)
Alergi, muncești, te sacrifici și... cinstea curului!

NAPOLEON: Ce-i, generale? Văd că deja ți l-ai instalat pe scaunul imperial? Hei, Ney! (*Îl zgâlțâie*)

NEY: Majestate. (*se ridică greu de pe scaun*)

NAPOLEON: (*făcându-i semn să se retragă*): Ce-s astea?

NEY: Presa de azi și de ieri.

JOSEPHINA: Scrie ceva despre mine?

MARIA: (*încet*): De unde-s ziarele astea?

PAZNICUL: Confecționate... contrabandă... Diferite acarete...

NEY (*aude greșit*): Ce carete?... Poate calești!

FOUCHÉ: Și eu voiam să te informez... majestate. Ai devenit subiect de bârfă. Opoziția cu rivalii atacă până și în ziare.

NAPOLEON: Nu mă sperie o armată, darmite niște petice de hârtie. (*toți iau ziare, Napoleon se plimbă prin cameră*): Citiți!

FOUCHÉ: Ia uite ce zic ăștia: „Fizionomia aberantă a împăratului... așa... doarme încălțat cu cizme”...

JOSEPHINA: Hi, hi... Și când e lângă mine, „doarme-n cizme”...

NAPOLEON (*dojenitor*): Jose... fin !!!

NEY (*aprobă*): Da. E fin!...

FOUCHÉ: Doamnă, pot să citesc mai departe?

JOSEPHINA: Da, ministrelule (*îl ciupește de obraz*)

NEY: Menestrelule?... Cine-i...

FOUCHÉ: Taci, mă! Așa... „De frica ambasadorului englez se masturbează înaintea întâlnirilor cu el.”

NAPOLEON: Cee?

FOUCHÉ: Se mas...ează.

NAPOLEON: Cine a scris asta?

FOUCHÉ: Ăăă... un abate...

NEY: Cine bate?

FOUCHÉ: Abate, surdule! Abatele Brasqui. (*către împărat*): Vedeți? V-am spus de atâtea ori să interzicem cultele. Fură banii poporului. Au exclusivitate la vândut lumânări, iconițe, indulgențe – care, cică-i pune bine cu ăl de sus.

NEY: Și ce, vrei tu exclusivitatea?...

FOUCHÉ: Ce nevoie avem de Dumnezeu? Nu ne aduce nici un câștig.

NAPOLEON: Am fost încoronat chiar de Papă...Nu pot abjura din cauza unui abate abătut de la supunere și bătut de soartă.

FOUCHÉ: Ateismul eliberează mintea. E mai progresist, mai curat.

NAPOLEON: Dar și lipsit de dragoste, de căință. Nu. Credința inspiră supunere, devotament, frică. Religia este cea care-i împiedică pe cei săraci să-iucidă pe cei bogați.

NEY: Băgați!... Băgați, maiestate, frica-n ei!

JOSEPHINA: Ia uite! Scrie despre mine „Josephine a adus în patul lui Napoleon un motan, Patrocle, gras și chior”.

MARIA: Nu mai pomeniți de chiori, că nu-i place.

NEY (*citește*): „În bătălia de la Arcole s-ar fi putut schimba soarta istoriei. Împăratul era să-și piardă viața la nod... La pod. Regimentul doi valah de infanterie grănicerească a înfrânt trupele de elită franceze. Oameni îmbrăcați în haine negre, buni țintași, au oprit avântul regimentelor de grenadier. Strigătul lor de luptă, dayma, i-a îngrozit pe”...

NAPOLEON: Scriptogari idioti. Strigau în limba lor: „dăi mă!”...Erau oameni aspri, din munții Carpați, care fuseseră mințiți de grofi că vin eu să le fur libertatea...

NEY: Groh?... Cine grohăie?

NAPOLEON: Propaganda austriacă, preluată de adversarii politici și dictată vreunui tâmpit. Că toți inculții scriu azi în ziare! De Austerlitz, însă, nu pomenesc. Cum au comentat gazetele noastre?

PAZNICUL: Bătălia celor trei împărați: Kaiserul Francisc I și țarul Alexandru I împotriva biruitorului Napoleon I, împăratul Franței.

MARIA (*încet*): Felicitări!... Ai învățat istorie.

NAPOLEON: Eee?... Acesta ziarist adevărat, nu pițifelnici care scriu și vorbesc agramat. Unii n-au terminat măcar zece clase, dar se cred Voltaire! Bine că am instituit cenzura...

FOUCHÉ: Totuși, libertatea de gândire...

NAPOLEON: Dacă dau frâu liber presei n-am să mai rezist nici trei luni la putere.

(*Ney ascunde un ziar la spate și se retrage*)

NAPOLEON: Ney. Hei, Ney! Ce ascunzi?

NEY: Nimic... O fițuică a dușmanului. Porcării... jî... josnice.

FOUCHÉ: Zău, ce zice? Ce zice?

NEY: Aberații... Calomnii... (*citește*): „Socotește că sunt suficiente 30 de secunde pentru a însămânța o femeie. Rapoartele... nu! Raporturile sale sexuale nu durează mai mult de trei minute”.

NAPOLEON: 30 de secunde e cam puțin... dar în trei minute poți câștiga o bătălie și poți procrea un urmaș.

FOUCHÉ: În același timp?

NEY (*citește*): „Când se anunță vreo damă, o roagă, fără să ia privirea de la birou, să îl aștepte în pat”... ăăăă, așa... „pentru ca mai târziu să se întoarcă la lucru. Cea mai importantă parte a întâlnirii nu durează de regulă mai mult de câteva minute”...

NAPOLEON: Ce aberație!

NEY (*înțelege greșit*): Asta-i rație?

FOUCHÉ: Ha, ha!... Raționala rație raționalizată!

JOSEPHINA: Ha, ha! Care dintre pașachinele tale s-o fi plâns? Vreo micuță balerină căreia i-ai încurcat piciorușele în timpul dansului? Sau mimoza aia cu fundul mare, de la ultima recepție, care se miorlăia (*își schimbă vocea*): Vă rog, majestate, să-mi dați ca amintire portretul dumneavoastră...

NAPOLEON: Nu-mi amintesc... I-am dat ceva?

JOSEPHINA: I-oi fi dat.

PAZNICUL: Doar o monedă, un napoleon cu efigia Împăratului!

JOSEPHINA: Ți-a fost acontul. Că i-ai zis: „Iată-l. Dacă îl pierzi, sau îl cheltuiești, să vi oricând, să îți mai dau unul”.

FOUCHÉ: Și... a mai venit?

JOSEPHINA: De unde să știu... O fi fost... Că eu n-am voie să dorm cu el. Vorba ăștia... Lordul Resebery... (*citește*): „Napoleon este și va fi totdeauna o problemă”... așa... stai că mai zice aici: „atras de fesele femeilor corpolente”...

FOUCHÉ: Asta-i adevărat... E din alt aluat!...

NEY (*iar aude greșit*): Cine? Ce a luat?

FOUCHÉ (*continuându-și ideea*): Totdeauna îl atrage crupa calului și a femeii...

JOSEPHINA: Care dintre ele are prioritate?

NAPOLEON: Ambele sunt folositoare... în funcție de situație: crupa femeii când vrei să călărești în manej,... așa, mai static; crupa calului când trebuie să fugi de femeie.

FOUCHÉ: Du-mă murgule departe, / Să scap de femei și moarte!

NAPOLEON: Ministrule, nu-ți mai permit sarcasmul!

NEY: Îi sare astmul?... N-am înțeles.

NAPOLEON: Sarcasmul! Asta-i, cum să zic, când el îmi dă dreptate. (*toți râd*): Nu râdeți de împăratul vostru, că vă trimit pe front!

NEY: Da, maiestate!

FOUCHÉ: Da... mai-e-state!

JOSEPHINA (*râzând*): Mai e state cu care să nu fi intrat în conflict, Buonăparte?

NAPOLEON: Îți interzic să-ți bați joc de mine!

JOSEPHINA (*il înfruntă*): Ei, na! Mie nu mi-a pus nimeni căpăstru.

NAPOLEON (*furios*): Te re-pu-di-ez!

MARIA: Doamnă, vă rog! (*vrea să o îndepărteze*)

NEY: Ia uite ce mână!... Fragedă și nărăvașă... Lasă-le pe maiestățile lor. Vino la moșu', că-i cavaler-...-ist, să-ți mângâie grupa... Crupa!

MARIA: Domnule, nici nu mă cunoști bine, și-mi faci avansuri? N-ar trebui să mă cucerești mai întâi?

NEY: Nu, domniță. Eu te pot duce în trap... trap... săltat! De cuceriri se ocupă împăratul. Mă retrag în arierzgardă. (*către Fouché*):

Ce părere ai de această damă?

FOUCHÉ: Cred că are! (*gest*): Are o... o rochie mult prea scurtă pentru a se prezenta în...

NAPOLEON (*Mariei*): Cine sunteți, doamnă?

MARIA: Domnișoară!... Adică... Domnișoara de onoare...

JOSEPHINA (*încă înțepată*): E din suita mea! Sper că nu te dai la ea.

NAPOLEON: Cum vă numiți, domnișoară?

MARIA: Maria... majestate.

NEY: Maria Mai-jos-toate?

NAPOLEON: Liniște în timpul audienței! Mariaaa... Și mai cum?... Maria Walewska?... Sau Marie Luise?... Mă bucur că ați acceptat invitația noastră. Vă voi acorda cu plăcere o întrevedere particulară.

JOSEPHINA: Ți-am spus s-o lași în pace! Nu e ce crezi tu!

MARIA: Mulțumesc. Voi veni mâine, la raportul de gardă.

NAPOLEON: De ce să amânăm clipele fericite? Sunt atât de rare și puține...

MARIA: Dar nu se cade... Eu sunt... în slujba doamnei...

JOSEPHINA (*punându-se în față*): Ea este a mea!... Nu una din...

NAPOLEON (*o înlătură, cu ochii la față*): Sunteți un înger! Voi fi fericit să vă văd dansând astă seară.

JOSEPHINA: Crai libidinos! (*o împinge pe Maria în spate*)

PAZNICUL (*încet, Mariei*): Acesta-i momentul când poți intra în... istorie. Alege!

FOUCHÉ: Nu mi-a plăcut niciodată împărăteasa asta. S-o schimbăm...

NEY: Crezi că bănza-i de rasă?

FOUCHÉ: Ce brânză, nebunule?

NEY (cu efort): Mmânza!

FOUCHÉ: Dacă nu-i rasată, găsim alta...

NAPOLEON (*înainteașă amenințător, trece de Josephina; se oprește în fața Mariei*): De azi să fii mereu lângă mine, indiferent cum te mai cheamă, Mary.

JOSEPHINA: Eu sunt lângă tine, corsican nerecunoscător!

NAPOLEON: Un împărat trebuie să aibă urmași... Tu ești prea bătrână.

JOSEPHINA: Euuu?! Eu, bătrână?... Ah! Toată lumea mă detestă...

FOUCHÉ: Nu te supraaprecia. Încă n-a trecut prin... salonul tău toată lumea. Împărate, îți căutăm noi o fată bună, tânără, care să-ți facă un copil.

JOSEPHINA: ... Tu nu ai sămânță, impotentule!

NAPOLEON: Fouché! Scrie actul de divorț. (*dictează*): Eu, Napoleon, prin voința poporului și pronia cerească, Împărat al Franței, o repudiez pe numita... etc, etc. Am să mă însor cu un pântec fertil! Franța vrea să am urmași!

JOSEPHINA: Eu, „numita”?!... Și ce? Nu ai bastardul ăla făcut cu servitoarea soră-ti?

PAZNICUL: ... Cu guvernanta...

JOSEPHINA: Tot o curvă!... Cum dracu-l cheamă?

PAZNICUL: Conte Leon...

FOUCHÉ: Aaa, da! Încă face în scutece dar noi l-am făcut conte!

MARIA (*în șoaptă*): Felicitări! Ai învățat toată genealogia împăratului?

PAZNICUL: A trebuit...

NAPOLEON (*Mariei*): Frumoasă doamnă, vrei să fi „soția mea poloneză”? Ori, poate, nevasta mea vieneză...

MARIA: Eu, majestate...

JOSEPHINA (*il lovește pe Napoleon*): Porcule! Nemernicule!...

NAPOLEON: Ridici mâna la domnul și stăpânul tău?... Și încă în public? În fața supușilor?... Atunci, ține!

JOSEPHINA (*sare să-l zgârie*): Îți scot ochii, curvar impotent! (*se bat*): Auuu!... Nu mai da!

NAPOLEON: Așa! Să-ți aduci aminte!

NEY: Cine are minte? Aăă?

FOUCHÉ: Taci, mă! Aici se petrece o dramă!

NEY: Ce ramă?... Unde? Cine-i în tablou?

FOUCHÉ: ... Un bou!

NAPOLEON (*aleargă agitat în jurul mesei*): Ha, ha! Grenadierii, săriți! Ostași, la mine! Loviți! Arestați-i pe toți! Omorâți-i! (*se urcă pe masă*):

Voiesc să zbor în lumi mai bune,

Să fiu o pasăre de pradă

Care de viața ei dispune,
Nu o găină de ogradă!
O acvilă, care să zboare...

PAZNICUL (*către Maria*): Trebuie să intervenim.

NAPOLEON (*recită*): Spre înălțimea necuprinsă
Ce-și spală aripa în soare
Și niciodată nu-i învinsă!

PAZNICUL: Versurile sunt din alt scenariu. Liniștiți-vă, împărate!
(*scoate o cămașă de forță și o seringă*)

FOUCHÉ (*incet, paznicului*): Sunt alături de voi... Vă ajut să-l
prindeți!

NAPOLEON (*fuge în jurul mesei*): Suntem trădați! Ajutooor!

PAZNICUL: Puneți-vă pelerina... imperială.

NAPOLEON: Lasă-mă-n pace! Nu vreau! Vă poruncesc!

(*Fouché îi pune piedică, Josephina îl ține de picioare; Maria și
paznicul îi fac o injecție, apoi îl îmbracă în cămașa de forță. Ajutați
de Fouché, îl ridică*)

NEY (*pe tot timpul bătăii, dintr-un colț, strigă*): Pe cai, caivaleri!
În calcadă! ... Cadă! Nei ne-i cu voi? Ba eee! Ahahaaa! Barjă!... ăăă...
marjă!... ăăă... Șarrjăăă! Dă-i la dap!... Ucideți tot ce tișcă!... 'Cideeți!...
'Cideți!

JOSEPHINA (*se ridică, ronțăind, nervos, „perlele”, care sunt
comestibile*): Sunt o femeie părăsită... Mmm!... Ce bune-s perlele
astea... Nu îngrașă?...

NAPOLEON (*lui Fouché*): Ți-am spus că mă vei trăda!...

CADE CORTINA

ACTUL II

(Paznicul și Maria așează masa, scaunele; strâng ziarele și hărțile.)

PAZNICUL: Șocul de vineri i-a provocat momente de luciditate... E conștient. A realizat cine este cu adevărat și unde se află. Ieri, la ultima consultație a fost coerent. Mi-a relatat copilăria, școala, studenția... Ne-am oprit, că nu voiam să-l obolesc. Și doream să fii și tu.

MARIA: Mulțumesc. Crezi că își revine?... Ar fi un caz unic.

PAZNICUL: Nu știu... Trebuie să-l testăm. L-aș provoca la un nou experiment...

MARIA: Explică-mi, te rog, cum ai ajuns la performanța de a-i pune împreună... de a-i observa într-o comunitate... imaginară?

PAZNICUL: Când am fost repartizat, colegii mai bătrâni m-au sfătuit să nu mă grăbesc, să aștept și să observ cazurile mele. Dar profesorul nu era un „caz”. Era un pacient, o persoană, un om! Un om al cărui creier era încețoșat, care se deteriora treptat. „Treptat” pentru anumiți medici înseamnă că pacientul, „cazul”, mai poate să aștepte câteva luni... doar cu calmante, tranchilizante care l-ar fi transformat într-o legumă. I-am simțit carisma, puterea de convingere și seducție... L-am lăsat liber, printre ceilalți pacienți.

MARIA: Un experiment riscant...

PAZNICUL: La primele contacte povestea, cu lux de amănunte, viața personajului imaginat... Cred că știe absolut toată istoria lui Napoleon și a celorlalte personalități din epocă. Repetând poveștile și-a convins auditorul să devină personaje care se cred acum. El i-a ales.

MARIA: Cum așa? Ceilalți nu erau alienați?

PAZNICUL: Ba, da! Ai aici fișele lor, anamneza psihiatrică a fiecăruia. Bătrânul militar era activ în timpul revoluției; a susținut cu arma în mână instalarea Frontului Salvării Naționale. În urma unui traumatism cerebral a ajuns aici: se crede general de cavalerie...

MARIA: Înțeleg. Profesorul i-a dat un nume și l-a ridicat la gradul

de mareșal. Iar pe fostul patron l-a atras făcându-l ministru.

PAZNICUL: Chiar foarte ușor. A fost primul care a aderat la suita imperială. În descrierea simptomelor se precizează că a făcut prima criză când fiscal i-a controlat afacerile; o internare scurtă: tulburare delirantă. Are mai multe firme... afaceri cu Statul, cu fonduri europene... spălare de bani... A doua criză s-a declanșat atunci când a primit citație de la D.N.A. A fost internat la noi. Nu și-a mai revenit. Ciudat... În privința lui sunt puțin suspicios...

MARIA: Pe doamna Iustina... Josephina... cum a convins-o?

PAZNICUL: Făcându-i curte. Delirul ei se bazează pe obsesia că îmbătrânește și nu va mai fi dorită de bărbați. I-a promis că se căsătoresc și o va face împărăteasă.

MARIA: Celebritatea, chiar imaginară, atrage femeile...

PAZNICUL: Tu știi mai bine...

MARIA: Nu fii malițios!

PAZNICUL: Iartă-mă, n-am vrut. Probabil, un grăunte de gelozie...

MARIA: „Gelozie”?... Colega, mă sperii!

PAZNICUL: Nu înțelege greșit. Să-i zicem invidia unui om banal pe un tip arătos, înalt, cu „vino-n-coa” la femei...

MARIA: Hopa!... N-am bănuț că ai complexe.

PAZNICUL: Orice om are... mai mult sau mai puțin... Dar nu complexele mele mi-au determinat concluzia, ci „fișa” care ți-am făcut-o, după ce ai venit în spital. Tipul cu care te afixai nu se încadra în parametrii preferințelor tale.

MARIA: Ia, stai așa! M-ai pus sub observație? Sunt un „caz” pentru tine, ai domă pacienților?

PAZNICUL: Iartă-mă. Deformație profesională.

MARIA: Și... ai vrea să-mi citești ... „fișa”?

PAZNICUL: Cu plăcere. Putem, chiar, discuta pe marginea însemnărilor mele. (*scoate un carnet, citește*): Independentă, pretențioasă; tipul femeii singure...

(*Se aud bătăi la ușă; intră Napoleon*)

NAPOLEON: Permiteți?... Mi-ați spus să vin la 10 și 15. Cred că e atât... N-am ceas...

PAZNICUL: Pofțiți... Luați loc... (*se uită la ceas*): Da. Este fix și un sfert. Cum ați reușit să fiți punctual, dacă nu aveți ceas?

NAPOLEON (*se așează*): Păi... La fix mi s-a dat medicația. Am coborât din pavilion și am făcut un tur în parcul spitalului. Știam că îmi ia doar 10 minute.

PAZNICUL: Excelentă corelare (*către Maria*): Vrei să iei tu notițe?

MARIA: Da. Dar nu scapi; discuția noastră continuă după.

PAZNICUL (*aprobă, apoi către pacient*): Domnule profesor la ultima întâlnire mi-ați povestit viața dumneavoastră până la terminarea facultății. Vreți să mai adăugați ceva?

NAPOLEON: Nu, cred că v-am spus tot. Rămăsesem la propunerea profesorului Berciu de a accepta să-i fiu asistent.

PAZNICUL: Exact. Ce puteți să ne spuneți despre profesorul dumneavoastră?

NAPOLEON: Păi... Era o somitate. Își dăduse doctoratul în dacologie. Participase la niște descoperiri, care și azi, reprezintă „secret de stat”... ceva legat de strămoșii noștri... O echipă sovietică a luat majoritatea artefactelor... (*tace*)

PAZNICUL: Și? Ați început activitatea în Universitate...

NAPOLEON: Întâi a trebuit să-mi dau licența și să mă fac UTC-ist, altfel nu puteam primi repartiția. Așa era atunci. Pe urmă a fost simplu. Notele și profesorul mă recomandau. Din toamnă am început activitatea la universitate. După un an, pentru că eram „un element de viitor”, mi s-a dat „recomandare” să fiu primit în PCR. Dar nu a mai fost nevoie... A venit revoluția, sau... ce-a fost... (*iar tace*)

MARIA: Ați participat la evenimente?

NAPOLEON: La început, da. Cu toată naivitatea tinereții...

PAZNICUL: Povestești.

NAPOLEON: N-aș vrea. Eu m-am ridicat pentru „dreptate”, nu pentru nedreptățile, afacerile oneroase, aranjamentele de clan... M-am ridicat pentru „libertate”, nu pentru a promova libertinajul, incultura, prostul gust. Democrația noastră, așa zis „originală”, are iz fanarioto – rusec, racilă de care nu ne-am putut dezbara, amalgamat cu obișnuelnic comunisto – burghez. M-am ridicat pentru că mama a murit din cauză că s-a sistat importul de insulină; m-am ridicat pentru că tata, cardiac, a murit că se oprise gazul metan și nu a avut cum să se încălzească. M-am ridicat pentru a fi desființată „comisia ideologică”, formată, în majoritate, din peceriști inculți, care dirigiau soarta Universității...

(*moment de tăcere*): M-am închis în cercetare. Eram pasionat de ce făceam. Mi-am pregătit examenele de grad și în trei ani am devenit lector, după alți doi conferențiar... Au încercat să mă atragă în viața politică. Nu m-a interesat. Mă acapara munca mea. Nu prea mai aveam timp nici de viață particulară... Două întâlniri ne semnificative și fără urmări.

MARIA: La ce întâlniri vă referiți?

NAPOLEON: Domnișoară, eram tânăr, îmi doream o relație, o femeie, dar în același timp mă speria. Când mi s-a oferit o studentă, recunosc, am acceptat-o. Îmi plăcea. Dar nu cred că ar fi fost de lungă durată. Și ea, probabil, m-a ales pentru că eram îndrumător de an...

MARIA: Vreți să spuneți că și-a oferit trupul pentru a beneficia de anumite avantaje?

NAPOLEON: Așa cred...

MARIA: Și dumneavoastră ați profitat.

NAPOLEON: Care bărbat normal, singur, ar respinge o ofertă de... acest gen?

PAZNICUL: Înțelegem... Continuați.

NAPOLEON: Atunci începusem să lucrez pentru doctorat. Ani de zile am citit, am studiat arhive, am căutat surse noi. Inclusiv concediile mi le făceam în Franța, prin biblioteci. Îndrumătorul meu mi-a cerut să-i dau toate articolele pe care le scriam, înainte de a le publica. iar capitolele lucrării de doctorat le analizam împreună. Tema, vă închipuiți cred, era „Napoleon Bonaparte”. La un moment dat mi-a oferit – de-a gata – o lucrare; zicea sa nu mă mai chinui cu Napoleon, să o public pe aceea. N-am acceptat. Voiam să fructific munca mea. Am dus-o la o editură care publica în mod curent cărți cu teme istorice... Aproximativ peste o lună m-au anunțat că ei renunță... După multe discuții și insistențe mi-au pus în față lucrarea proaspăt tipărită... de alt autor... Lucrarea mea!!!

PAZNICUL (*după un moment de tăcere*): Ați obosit? Dacă vreți, ne putem opri.

NAPOLEON: Nu e nevoie... Singura persoană care avea manuscrisul meu era profesorul, ... Pierde-i-s-ar numele în neant!... L-am găsit în decanat. Mi-a explicat că „partidul” l-a însărcinat să ajute un confrate aflat în pușcărie, care voia să scrie un studiu pentru a i se

micșora pedeapsa. Eu eram liber... puteam să scriu altceva, nu era grabă... să nu fiu prost... uite, îmi dă el un plic cu euroi, care să compeseze „timpul pierdut”... Mi-a explicat că în viață sunt două cuvinte care deschid multe uși: „trage” și „împinge”... L-am împins în perete și i-am tras câteva până a leșinat. Pe urmă... nu mai știu. M-am trezit la spital. Mi s-a spus că a trebuit să fiu sedat pentru că eram furios... După două săptămâni m-au externat.

MARIA: Ați continuat să luați medicația prescrisă?

NAPOLEON: Da... Nu știu... O perioadă de timp, cred că da...

PAZNICUL (*după un moment de tăcere*): Și?... Povestiți! (*tăcere*): Vreți să continuați?

NAPOLEON (*zâmbind amar*): Dacă nu v-am plictisit, continuăm.

MARIA: Domnule profesor, v-am citit lucrarea; e o capodoperă. Iar discuția cu dumneavoastră mă fascinează.

NAPOLEON: Sunteți drăguță doamnă... domnișoară?

MARIA: Nu sunt măritată... puteți să-mi spuneți oricum, nu greșiți (*către coleg*): La tine în „fișe” cum sunt trecută?

PAZNICUL: Maria... (*profesorului*): Vă ascultăm.

NAPOLEON: Au urmat zile îngrozitoare. Cursul meu l-a preluat un lector tânăr, cam nepregătit dar obedient. Chemat în fața senatului Universității, nici măcar nu am fost lăsat să mă apăr; totul era aranjat. Zadarnic a încercat profesorul Berciu să găsească scuze agresiei mele, degeaba a căutat să explice că furtul intelectual este o racilă care se întinde tot mai mult în societatea noastră. Am fost dat afară...

MARIA: Șomer?!...

NAPOLEON: Șomer... Noroc cu un fost coleg, care ajunsese consilier în Ministerul Învățământului... Mi s-au oferit câteva ore la o școală: profesor suplinitor... Numai că istoria, azi, nu mai este o materie interesantă. M-au oripilat manualele și programa școlară. Am încercat să atrag elevii, să le arăt că istoria este... (*tace un timp*): Au născocit și un banc pe seama mea: „- Cum a ajuns nebunul la liceu?... – Și-a pierdut facultățile mintale”... Copiii, în naivitatea lor, sunt cruzi... M-am plâns directorului, dar...

(*Bătăi puternice în ușă; doctorul se duce și o deschide; în cameră năvăleşte Ney*)

NEY: Am auzit că Napoleon... (*se repede la acesta, îngenunchiază*):

Maiestate! V-ați întors!... Ce bucurie!

NAPOLEON (*îl ridică, îmbrățișându-l*): Dragul meu... ostaș credincios!

NEY (*încet*): Vă țin ostatic? Să chem grenadierii?

NAPOLEON: Nu... Privește, nu-i recunoști?

PAZNICUL: Mareașale, suntem suita Împăratului... Tocmai aveam un consiliu... de taină...

NEY: Ce haină?

MARIA: De taină!... Șșș! Nu spuneți la nimeni.

NEY (*cu mâna la inimă*): Mormânt! Ostașul știe să țină șiretul...
Ăăă, secretu'!

PAZNICUL (*îi vine o idee*): Dar nu e nici un secret. Dacă majestatea sa îngăduie, spuneți tuturor că Napoleon îi va primi peste... ooo... jumătate de oră.

NAPOLEON: Credeți că...

PAZNICUL (*zâmbind*): Ar fi un experiment interesant. Și pentru noi, și pentru dumneata... majestate!

NAPOLEON: Iubitul meu mareașal, te însărcinez să faci adunarea. Chamă-i pe toți aici. Vă aștept.

NEY: Mă duc, maiestate. Escadron, încălecați! La ataac!

(*mimeaza încălecare și tropăie prin cameră; Napoleon îi deschide ușa făcându-i semn să iasă*)

NEY (*ieșind*): Să trăiască marele nostru împărat!!!

NAPOLEON: (*după ce a închis ușa*): Domnule doctor, nu prea am înțeles, dar am intrat în jocul dumneavoastră. Ce doriți să fac?

MARIA: Chiar așa, colega! Ce gând diabolic ți-a trecut prin cap?

PAZNICUL: Domnul profesor dă semne de vindecare. S-ar putea să fie externat. (*întorcându-se către pacient*): Dar în mintea dumitale Napoleon e înfipt bine. Nu ai cum să scapi de el. Va trebui să te învești să-l privești detașat, să-l transformi într-un personaj, nu să te confunzi cu el. Această întâlnire mă poate convinge că sunteți pe calea cea bună. Pe de altă parte, va trebui să vă pregătim „ieșirea din scenă”... parcă așa se zice? Ceilalți pacienți, cei din suita dumitale, au fost foarte agitați că nu te întâlnesc.

MARIA: Deci domnul profesor va trebui să-i convingă că în curând îi părăsește și nu se va mai întâlni cu ei?

PAZNICUL: Exact. Credeți că, urmând firul istoric, vă puteți pregăti plecarea? Că în mintea bolnavă a celorlalți nu veți rămâne o necunoscută, un semn de întrebare, de neliniște?

NAPOLEON: Văzându-l pe bătrânul ofițer, nu cred că mă vor uita atât de repede. Dar am în memorie cele „o sută de zile”: întoarcerea din Elba, până la exilarea în Sfânta Elena. Apropo, domnișoară, știți că Napoleon a murit fericit?

MARIA: Fericit? Eu citisem altceva.

NAPOLEON: Fericit, pentru că a murit pe Sfânta Elena... Iertați-mă, un banc prost; circula printre studenții mei.

MARIA (*râzând*): Sunteți un bărbat șarmant. Și dacă puteți glumi... parcă în teza dumneavoastră am citit maxima: „sufletul se vindecă prin vorbe frumoase care fac să se nască înțelepciunea”.

NAPOLEON: Da. Socrate, când vorbea despre geți în „Carmides”...

MARIA: Ne oprim, sau vreți să continuăm?

NAPOLEON: Ședința? Da. Mai am foarte puțin.

PAZNICUL: Dacă nu vă solicită prea mult.

NAPOLEON: Nu... Spuneam că m-am dus să mă plâng la directorul școlii. Acesta mi-a răspuns înțepat: „când ai intrat în rahat până aici (*arată la nas*): ține-ți gura închisă”. Profesoara de... În fine!... a ieșit după mine...

PAZNICUL: I-ați uitat numele?

NAPOLEON: Nu, dar... Iertați-mă, am devenit circumspect... Cine știe pe mâna cui cad notițele dumneavoastră și... n-aș vrea să aibă neplăceri...

MARIA: Pe nimeni nu interesează însemnările, în afara medicului curant.

NAPOLEON: Nu fiți naivă, „serviciile” vegheză!

PAZNICUL: Vă promit că tot ce ne-ați povestit v-a rămâne între noi... Continuați.

NAPOLEON: Profa de română... poftim, v-am zis!.. mi-a explicat că directorul are... ”un colț împotriva mea”: îi luasem locul unei tinere suplinitoare cu studii medii, dar care avea cu directorul o relație... extraconjugală. Amalgamul ăsta de politică și curvăsărie pe care îl întâlneam la fiecare pas m-a revoltat. Cred că atunci a început următoarea

criză. Am, ca niște flashuri, imagini disparate, momente când explicam oamenilor necunoscuți pe stradă că „liberté, égalité, fraternité” nu înseamnă libertinaj, mafie și nepotism. Pe urmă ... iar ceață... Acum sunt în fața judecății dumneavoastră.

MARIA: Felicitări, domnule profesor, faceți reale progrese...

NAPOLEON (*zâmbind amar*): Ce progrese? Acum o săptămână eram Napoleon... acum sunt un nimeni... Până și numele mi l-au furat...

MARIA: Fie pâinea cât de rea, tot ți-o fură cineva! Noua înțelepciune a poporului nostru. Dar nu trebuie să disperați.

NAPOLEON: Credeți că mă pot vindeca? Că pot uita? Că pot trăi în liniște, în armonie cu oamenii? Că nu mă voi mai lăsa lovit, că n-o să-mi pese de ce se întâmplă în jur? Că voi avea puterea să lupt – pașnic - pentru a-mi redobândi drepturile?

PAZNICUL: Domnule profesor, puteți! Așa cum ați devenit celebrul personaj istoric, tot așa puteți să vă detașați de tot și toate. Priviți zâmbind, cu amărăciune sau ironie, la ceea ce vine în contact cu dumneavoastră. Observați-vă reacțiile și, de preferat, gândiți puțin înainte de a riposta. Izbucnirile violente nu pot ameliora viața. Qui prodest?

MARIA: Folosește! Folosește orice lovitură, orice șut sau cot... Individualismul se exacerbează într-un mod îngrijorător.

PAZNICUL: Maria! Domnișoară doctor, nu intra în jocul periculos al revoltei bolnavului dumitale, (*zâmbind*): că fișa e aproape făcută. (*spre pacient*): Ce vă trebuie pentru scena următoare?

NAPOLEON: Nimic. Eventual o hartă a Franței sau o hârtie mare pe care voi desena câmpul de luptă... Waterloo... vesta și brăul ca să-mi țină pantalonii.

PAZNICUL: Vreți să vă însoțim în camera dumneavoastră pentru a vă pregăti?

NAPOLEON: Nu e nevoie. Mă voi întoarce după ce cred că s-a adunat toată „curtea” (*iese*)

MARIA: Crezi că faci bine punându-i iar împreună?

PAZNICUL: Pentru ceilalți pacienți, sigur. Pentru el e un examen greu, dar care ne va edifica.

MARIA: Și pentru mine e un examen. Nu am întâlnit în nici o carte de specialitate un asemenea mod de tratament... Apropo, în fișa mea ce mai scrie?

PAZNICUL: (*citește*): S-a obișnuit să nu depindă de nimeni și nimic. Muncește singură; dacă vrea ceva își ia singură. Foarte selectivă; dacă vrea să aibă pe cineva alături acceptă persoana respectivă până la un punct. Apoi, brusc, dispare sau face persoana să se evapore.

MARIA (*încercând să parze*): Ei, na! De unde ai dedus asta?

PAZNICUL: Se teme să nu fie rănită; are o continuă suspiciune...

MARIA: (*din ce în ce mai mirată*): A sufletului sau a eu-lui?

PAZNICUL: Privind cu luciditate ființele din preajmă poate să le accepte ... parțial ... dar nu le poate iubi. Nu crede în cuvinte. Probabil a fost rănită cu ele...

MARIA: În parte, cam așa este, dar probabil încă nu am găsit omul reazem. Voi, bărbații, vă iubiți atât de mult partenererele încât, pentru a nu le uza, folosiți femeile altora. Asta n-am putut accepta.

PAZNICUL (*citește*): E greu să o convingi să lase siguranța singurătății pentru a risca să fie fericită cu cineva.

MARIA: Destul. Ajunge. Colega, îți propun să ne întâlnim diseară la o cafea și vom continua analiza. Parțial ai dreptate, dar numai parțial. Și, bagă de seamă! De acum te voi observa și eu... Îți fac fișă!... Hai să aranjăm câmpul de luptă.

(scot din ladă o hartă, o coală mare de hârtie, o pânză roșie, cu care acoperă un scaun; cele două sticle – de coniac și șampanie – sunt pe jumătate golite)

PAZNICUL: Mă duc la bucatărie, să le umplu cu ceai... Cine știe, poate trebuie...

MARIA: Precis. La reîntâlniri fericite se petrece cu un strop de băutură. Nu?

PAZNICUL (*ieșind*): Așa-i omul: bea la bucurie, bea la necaz... Apoi vrea să facă sex.

MARIA: Atunci, pune bromură în ceai!... (*încet*): Și bea și tu... (*caută în ladă*)

(Intră, în fugă Fouché; după ce privește în urmă, închide ușa cu fereală)

FOUCHÉ (*încet*): Fir-ați ai dracu'! Nici aici nu scap de voi? (*o vede pe Maria*): Ăă... Eee... adevărat? S-a întors asta... Napoleon?

MARIA: De cine te ascunzi, dom-le? Cine te-a speriat?

FOUCHÉ (*morgă*): Pe mine?!... Eu sunt ministru! Nu mi-e teamă

de nimic. Mi s-a zis că a venit împăratul. M-am grăbit să-l salut... Da' tu ce cați aici? Nu trebuie să stai pe lângă... ăă... Josefina?

MARIA: Domnule ministru al poliției, ați uitat că doamna nu mai este stăpâna noastră?... Nu am de dat socoteală nimănui! Aflați că acum fac parte din suita împăratului!

FOUCHÉ (*râzând*): Ha, ha!... Acum tu ești „suita” lui Napoleon, așa-i?

MARIA (*înțepată*): Nu, domnule! Eu sunt... „coborâtă”... „lăsată” în anturajul curții imperiale.

FOUCHÉ: Iote-te!... De frumoasă nu-i urâtă, da-i deșteaptă, proasta dracu'! Ești cuplată?... (*Maria ridică din umeri*): Cu plata înainte sau după?... Ha, ha, ha!...

MARIA: Domnulee... ministru! Vă rog!... Nu mă considerați „o fufă”, ci un om care muncește aici pentru binele dumneavoastră.

FOUCHÉ: Domniță, în heraldică, munca este reprezentată prin înghețată și porumbel.

MARIA: Nu înțeleg...

FOUCHÉ: Cine nu linge, zboară!... Ha, ha, ha!...

MARIA: Eu cred că dacă-mi fac meseria cinstit, dacă mă fac folositoare oamenilor, nu trebuie nici să ling, nici să zbor.

FOUCHÉ: S-o crezi tu! În societatea noastră așa reziști: dai din coate sau din... altceva, te ploconești... (*semn cu degetele: bani*): dacă ai, dai... ăă... ce ai!

MARIA: Conștiința și credința mea...

FOUCHÉ: Ce credință? Satanismul e la modă; eu sunt doar ateu. Tu, nu?

MARIA: Sunt creștină, ca și părinții mei... ca bunicii și străbunicii...

FOUCHÉ: Și dacă părinții tăi erau idioți, tu ce erai?

MARIA (*scrâșnind din dinți*): Atee! (*Fouche vrea să o lovească; se deschide ușa*)

PAZNICUL (*intră repede; are o hârtie în mână*): Maria, nici nu-ți imaginezi ce am aflat... (*il vede pe Fouche*): Cee... Domnule Fouche, știți că în sala tronului nu aveți voie decât în prezența împăratului. Vă rog să vă retrageți.

FOUCHÉ: Slugă! Eu inspectez fiecare loc; sunt ministrul poliției! (*vrea să-i ia hârtia*): Cum îndrăznești...?

PAZNICUL (*ascunzând mâna la spată*): Și nici depeșele împăratului nu pot fi văzute fără consimțământul său. Vă rog să vă retrageți. Nu mă siliți să chem grenadierii.

FOUCHÉ (*după ce îl privește un moment*): Binee!... Ne mai întâlnim noi! (*iese*)

PAZNICUL: Țsta chiar e un Fouché! Ce ochi de cobră! (*îi întinde hârtia; Maria citește uimită*): Acum se clarifică nelămuririle mele... Într-o oră trebuie să punem diagnosticul. Se întorc să îl ia... sau să-l ia. (*pune degetul la gură*): Șșș!

MARIA: Păi, să ne grăbim. Mă duc s-o pregătesc pe Ius... A, doamna Josephina!

PAZNICUL: Te rog, treci pe la profesor. Spune-i că-l aștept. (Maria iese): Doamne! Dacă ne iese experimentul, pot să-mi scriu și eu teza de doctorat... parcă așa n-aș fi doctor?! (*pune sticlele în scrin; mai aranjează ceva la masă*)

NAPOLEON (*intrând*): M-ați chemat?

PAZNICUL: Da. Voiam să mai discutăm puțin înainte de...

NAPOLEON: De a vă da verdictul.

PAZNICUL: Vă mărturisesc că-mi este puțin teamă... Dacă, intrând în pielea personajului, nu veți rămâne detașat, eu sunt vinovat.

NAPOLEON: Domnule doctor, când ți-am povestit copilăria, îți amintești că îmi plăcea să recit, să joc diferite roluri... Voiam să devin actor...

PAZNICUL: Experimentul de azi e ca o piatră de hotar: treceți cu bine, mâine, după ce mai facem un set de analize, pot să vă propun externarea. Vă rog, însă, încercați să le sugerați pacienților că nu vă vor mai vedea. În special doamnei și bătrânului ofițer.

NAPOLEON: Știi, e ceva ciudat... Niciodată nu mi-au plăcut femeile... ușoare... Dar ea mi-a inspirat un sentiment amalgamat: de simpatie și compasiune. Cred că boala ei se datorează unei drame profunde.

PAZNICUL: Aveți dreptate. Secretul profesional nu-mi permite să vă spun mai multe.

NAPOLEON: Înțeleg. Cât despre Ney, îmi place atitudinea lui bătoasă, învățat cu ordinele.

PAZNICUL: Indiferent de starea bolii, și-a păstrat ticurile de militar.

Și tatăl meu a fost ofițer. Până și când răspundea, acasă, la telefon știam după atitudinea corporală că vorbește cu un superior sau un inferior. Are armata în sânge chiar dacă-i ieșit la pensie.

NAPOLEON: Credeți că pacienți ca ei, ca mine, pot fi recuperați?

PAZNICUL: Vreau să cred... mă străduiesc... dar, nu există oameni sănătoși, există doar neconsultați.

NAPOLEON (*zâmbind amar*): De ce, dacă un bărbat se crede Napoleon, este închis și i se impune tratament, iar dacă se crede femeie i se apără drepturile?

PAZNICUL: Nebunia societății moderne... Succes domnule profesor.

(*intră Maria cu Josephina*)

MARIA: Poftiți doamnă.

JOSEPHINA: Buonaparte! Doamne ce dor mi-a fost de tine. (*Îl îmbrățișează*)

NAPOLEON: (*îndepărtând-o blând*): Draga mea, și eu ți-am simțit lipsa. Mi-era dor de îmbrățișările și certurile noastre.

JOSEPHINA: Dar tu...tu parcă m-ai... cum se cheamă?...

PAZNICUL: Repudiat.

NAPOLEON: Marii conducători sunt supușii necesităților țării!... A trebuit draga mea. M-am însurat cu austriaca pentru alianța cu Habsburgii și a-mi face un moștenitor. Franța a vrut, nu eu.

JOSEPHINA: Voi bărbații! Vă motivați trădările cu tot felul de aiureli. Curvari și ingrați!

MARIA: Nu vă enervați, doamnă.

NAPOLEON: Orice s-ar întâmpla, să știi că te-am iubit... și te iubesc. Chiar dacă soarta ne desparte, tu ești femeia pe care am dorit-o mereu.

JOSEPHINA: (*înmuiată*): Oof, micul meu împărat mare! De asta mi-ai fost drag întotdeauna. Știi să minți frumos. Unde-ai dispărut, golanule, atâta vreme?

NAPOLEON: Am fost deportat în insula Elba.

JOSEPHINA: Elba?... Erau femei frumoase acolo?

NAPOLEON: Nu, Josephina. Doar paznici... Dar acum sunt aici. Îți mângâi fruntea și mă bucur că m-am întors.

JOSEPHINA: Și eu mă bucur. Să știi că în lipsa ta, nimeni n-a avut

grijă de mine. Ba chiar, măgarul de Fouché m-a repezit. Altă dată mi-a făcut avnsuri în parc...

NAPOLEON: Riscul de a fi femeie... Frumoasă și tânără. Apropo! Câți ani ai?

JOSEPHINA (*cochetă*): Câți îmi dai?... Treizeci... și...

NAPOLEON: Tot așa mi-ai spus și acum cincisprezece ani, când ne-am luat.

JOSEPHINA: Sunt consecventă, iubitul! Iar anii petrecuți cu tine nu se pun la socoteală; mi i-ai mâncat tu.

(*se deschide ușa, intră Fouché, se apropie de Napoleon. Face o plecăciune*)

FOUCHÉ: Împărate, e o fericire...

(*Prin ușa deschisă intră, furtună, Ney care se crede călare*)

NEY: Clo-cla, clo-cla, clo-cla...

PAZNICUL: Ce faci?

NEY: Merg pe cal, nu vezi? Clo-cla...

NAPOLEON: Mai mergi puțin.

NEY: Clo-cla, clo-cla...

NAPOLEON: Dă-te jos repede. Cred că ai pierdut o potcoavă.

NEY: Prr!... (*imită coborârea din șa, începe să caute*): Unde Dumnezeu?... Unde Dumnezeu e? (*lovindu-se de paznic*): Și erau potcoave de argint.

PAZNICUL: Lăsați, domnule mareșal, le găsim noi.

FOUCHÉ: Maiestate, mă bucur să vă văd. Plecăciune!

NEY: Iote-tee!... Dreptate-i asta?... Eu alerg și el ajunge!

FOUCHÉ: V-ați întors din surghiun, așa-i?

NAPOLEON: Cum le știi tu pe toate.

FOUCHÉ: Normal. Doar sunt ministrul poliției!... Inteligența-i o comoară!

NEY: Omoară?... Cine omoară inteligența?

FOUCHÉ: Proștii... (*mai încet*): ...ca tine... (*tare*): Funcția-mi cere să fiu vigilent. Apropo! Ce depeșă secretă ai primit azi... maiestate?

NAPOLEON: Azi?... Păi...

PAZNICUL (*Mariei*): Să-i arăt?

MARIA: Știu eu?... Poate că se elucidează cazul mai repede.

PAZNICUL: Majestate! V-a fost trimisă o misivă... Strict secret!

Numai pentru dumneavoastră. (*îi arată hârtia, făcând „paravan”, pentru a nu vedea altcineva*)

NAPOLEON (*citește; pare mirat; apoi izbucnește în râs*): Ha, ha!... Aveam o presimțire! Frumos!... Păstrează-o, ostaș. Nu o arăta nimănui.

PAZNICUL: Am înțeles! (*trecând pe lângă Fouché*): Bilețel de amor...

FOUCHÉ: Ei, na!... Credinciosul prieten al împăratului nu se poate bucura de veștile bune?

NAPOLEON: Credincios? Prieten? Dragul meu, nu știu dacă-ți amintești, dar ți-am spus de câteva ori că mă vei trăda... și m-ai trădat.

FOUCHÉ: Eu ? Nici-o... Politica, bat-o vina! Am fost nevoit, pentru binele țării.

NAPOLEON: Pentru binele tău! Ca să cazii în picioare! Să rămâi mereu în guvern, indiferent de cine-l conduce. Ți-aduci aminte? L-ai trădat pe Robespier, care vroia să te însoare cu sora lui. Te-ai aliat cu Barras, pe care apoi l-ai trădat.

JOSEPHINA: Barras? ... Barras... ăsta nu e...

NAPOLEON (*Josephinei, dulce*): Fostul tău amant, iubito. (*către Fouché*): După aceea m-ai trădat pe mine... iar acum îți trădezi țara, uneltind cu regaliștii să repuneți bourbonii pe tronul Franței.

FOUCHÉ: Eu? Niciodată. Educația nu-mi permite să fiu coada de topor a cuiva.

NEY: Ia, chiar așa! Ce coadă de popou e ministrul ăsta?

NAPOLEON (*râzând*): Ai dreptate, mareașale. E produsul unei familii modeste de negustori. A îmbrățișat meseria ecleziastică, dar revoluția și Robespierre l-au făcut ateu... O mișcare abilă!

NEY: Ce bilă?

NAPOLEON: Nu te impacienta Fouché, mintea ta diabolică, modul unsuros, prin care ieși ca uleiul la suprafață, m-au determinat să te țin aproape de mine. Îmi place să te știu... la dispoziția mea.

PAZNICUL (*incet Mariei*): Ține-ți dușmanii aproape, că prietenii...

FOUCHÉ: Sluga prea plecată!

NEY: Cine-i aplecată?

FOUCHÉ: Măă... Absurd!

NEY: Nu sunt surd!

MARIA: Of!... A mers! Mi-era teamă...

JOSEPHINA: În compania doamnelor lăsați politica! Ce fel de cavaleri sunteți? Dragul meu, hai să organizăm un bal în cinstea venirii tale. Sunt tânără, vreau să mă distrez! (*către Fouché*): Câți ani îmi dai?

FOUCHÉ: Ce să-ți mai dau. N-ai destui?

JOSEPHINA: (*îi întoarce spatele; spre Maria*): Sunt bine machiată?

FOUCHE: Nu prea, încă ți se vede fața.

NAPOLEON: Ministrule! Nu-i frumos să jignești femeile. Ea a fost și va rămâne mereu: nevasta mea!

NEY: Cine ne va sta?

NAPOLEON: Nevastă... soție.

NEY: Să o ție?

NAPOLEON: Să o ție Dumnezeu și să-i lumineze mintea. Nu cred, draga mea, că avem timp de baluri. Trebuie să pregătim armata. Ne așteaptă o luptă grea.

NEY: La arme, ostași!... Cu cine ne batem?

NAPOLEON: Armatele reunite ale dușmanilor noștri ne așteaptă la Waterloo. Veniți încoace domnilor. (*cei trei în jurul mesei; Napoleon desenează*): Aici, un deal... aici valea... aici ne așezăm noi; armata englezilor e aici... De aici vin austriecii lui socru-miu cu trupele regaliste absorbite din...

NEY: Sorbite?... Ce sorbim?

NAPOLEON: Mareșale, dragonii îi pui în aripa asta. Bateriile de tunuri aici, zona asta o acoperă grenadierii. Mîine în zori pornim atacul.

NEY: Ha, ha! Ce bucurie. Praf îi facem! (*Dă din mână*)

FOUCHÉ: Ce faci, mă, alungi muștele?

NEY: Le dau pe tine, că tot stai ca un ... (*miroase, se strâmbă*):
Ăăă... Ah! Aș ridica o cupă să toastez pentru victoria noastră.

PAZNICUL: Ce doriți?... Șampanie... coniac Napoleon?

JOSEPHINA: Eu vreau șampanie, că face bulbuci și mă înțepă la nas.

FOUCHÉ: Napoleon, să-l bem pe Napoleon! (*Maria aduce pe o tavă șase pahare; paznicul toarnă din ambele sticle*): Trăiască împăratul!

JOSEPHINA: Victoria să fie a ta, iubitul!

NEY: Uraaa! Trăiască, trăiască! (*toți beau*)

NAPOLEON: Ei, dragilor, victoria n-a fost a mea... Voi fi dus departe... Dispar din viața voastră...

NEY: Luptăm! Facem o revoluție!... Parcă am mai făcut una...

NAPOLEON: Și ce folos? Nămolul a tulburat apa... gunoaiele au ieșit la suprafață...

JOSEPHINA: Nu! Nu-mi plac revoluțiile... hărmălaie, gălăgie... nu-i mai poți deosebi pe oamenii cinstiți de golanii impertinenți... și toți au pretenții și drepturi!

NAPOLEON: Nu, Josephine. Nu voi născoci o revoltă pentru a-mi menține tronul... Abdic! Mi-au ajuns... cele o stă de zile petrecute cu voi...

MARIA (*admirativ*): Fantastic! Cum știți să împlețiți evenimentele cu situații personale... ca un adevărat profesor!

NAPOLEON: Toate se-nlănțuie, se influențează în viață. Și, sper, că se și plătesc...

NEY: Viața-i minunată! (*Cade pe gânduri*): Minunată?

NAPOLEON: Să bem o cupă la despărțire. Nimic nu face viitorul să pară mai roz decât contemplatul printr-un pahar de Chambertin!

FOUCHÉ (*paznicului*): Mai toarnă-mi un pahar. (*bea, râgâie*)

PAZNICUL: Cum poți râgâi înaintea dânzei?

FOUCHÉ: Scuze!... Nu știam că era rândul doamnei.

NAPOLEON: Ministrule! E a doua oară când îți atrag atenția. În anturajul femeilor, poartă-te ca un cavaler!

FOUCHÉ: Mă iertați, am vrut doar să glumesc.

JOSEPHINA: Glumele proaste sunt la fel de jignitoare ca vorbele grele.

MARIA (*către paznic*): Nu-i chiar așa rea „șampania” asta. Ce combinație miraculoasă ai făcut?

PAZNICUL: Puțin sifon peste...

NAPOLEON: Ah, dacă aș fi început lupta o oră mai devreme... (*încet*): ...poate că altfel s-ar fi citit acum istoria lumii.

PAZNICUL: De ce majestate?

NAPOLEON: Am pierdut bătălia de la Waterloo pentru că am întârziat atacul... nu puteam încăleca... hemoroizii.

FOUCHÉ (*care a tras cu urechia*): Aaa, te durea în cur.

NAPOLEON (*îi dă o palmă*) Vorbește igienic când sunt doamne

de față. Nu-ți mai permit.

FOUCHÉ (*sare la Napoleon*): Măă, să nu dai în mine! Și pe tata l-am pocnit când a ridicat mâna asupra mea.

NAPOLEON: Eu nu-s tac-tu. Te bat până-ți sună apa-n cap!

FOUCHÉ: Lasă, lasă pun eu niște racheți să te pândească atunci când ieși în parc.

MARIA (*către Paznic*): Racheți?...

NEY: Ce băieți? Din escadronul meu?

NAPOLEON: Hopa! „Racheți”?... Ciudat vocabular pentru secolul nostru... Folosești neologisme, ministrule Fouché?

NEY: Nolo-cizmă!.. Cizmă nulă!

PAZNICUL: Lăsați-l... fără violență.

NEY: E nebun.

FOUCHÉ: Eu nebun? Poate tu.

NEY: Eu nu sufăr de nepu... ne-**bu**-nie!

FOUCHÉ: Da, te bucuri de ea mereu! Psihotic... nevrotic?

JOSEPHINA: E-Rotic?... Ce diferență e?

NAPOLEON: Nevroticul construiește castele în aer. Psihoticul locuiește în ele.

FOUCHÉ: Și psihiatrul cere chirie... Ha, ha, ha!

NAPOLEON: De ce vă sperie cuvântul, ministrii mei? E doar un epitet... Câte o dată chiar frumos. Nebunia poate fi calitate, titlu sau vorbă de alint. (*Josephinei*): Doamnă, după o noapte de dragoste, când te trezesc în zori mângâierile fierbinți ale partenerului, ce zici?

JOSEPHINA (*se încruntă, apoi fericită*): Ah!... Nebunule!...

PAZNICUL: Quod erat demonstrandum!

NEY: Suntem nebuni! (*mirat*): Suntem nebuni?...

NAPOLEON: Ei, liniște! Numai în limba noastră „nebunule” și „hoțule” pot fi vorbe de alint.

FOUCHÉ: Hoț?... Ce hoț?... Ce nebun?...

NAPOLEON: Era o constatare lingvistică. De fapt, fiecare împărat avea la curtea lui un „nebun”. Acesta e un rang! Un rang important și un rol greu.

JOSEPHINA: Zău, chiar așa?

NAPOLEON: Îți doresc din inimă să realizezi ce greu este să te prefaci nebun pentru hazul sau bucuria celor din jurul tău.

PAZNICUL (*îngrijorat*): Ați obosit?

NAPOLEON: Nu, doc... docilul meu gardian, mă joc!

JOSEPHINA: Daa!... Ne jucăm!... Ce jucăm? Hai, popa prostu' ... pe pedepse!

NAPOLEON: Totdeauna am fost înconjurat de oameni inteligenți. Nu putem, draga mea, să desemnăm un prost. Îți dai seama ce-ar fi dacă eu aș pierde partida?

JOSEPHINA: Te-aș pedepsi să fii măgărușul meu. Aș încăleca pe tine și te-aș bate cu nuielușa la fund.

NEY: Doamnă, eu sunt cavalerist. Am încălecat mulți cai în viața mea. Mă pot lăsa călărit... Chiar mi-ar face plăcere.

JOSEPHINA: Zău? Ah, ce mi-ar place!

NAPOLEON: Nu-i greu să ademenești femeia altuia. Greu este, mareșale, s-o ții, sau să i-o dai înapoi.

NEY: Zău, n-o iau! Doar mă las călărit puțin. Și țapului bătrân îi place floarea fragedă.

FOUCHÉ: Și unde merge mia, merge și suta.

JOSEPHINA: Ce vrei să spui cu asta?

FOUCHE: Eu? Nimic, nimic!... Că iar mă pocnește bouu... naparte.

NEY: Ei, am pierdut ocazia... Ar fi fost atât de plăcut!... Să mă simt armăsar, între coapsele unei iep'șoare frumoase...

PAZNICUL: Tot ce este plăcut în viață, ori e nelegitim, ori amoral... .

MARIA: Ori îngrașă!...

JOSEPHINA (*speriată*): Cum? Ce?... Îngrașă?

NEY: Da, daa!... Îngeraș e!

JOSEPHINA: Eu? Îngeraș? Mulțumesc domnule pentru compliment.

NEY: N-ai pentru ce, doamnă. Mai mult de complimente nu-ți pot da nimic. Io-s cavaler... cavalerist cinstit!

FOUCHÉ: Cei cinstiți sunt inadaptații societății. Vrei să trăiești liniștit? Nu faci bine nimănui, nici măcar cu-n compliment.

MARIA: Ciudat principiu de viață.

NAPOLEON: Principii? Viață? Omul ar trebui să se sprijine pe ceva: o idee, un crez, un camarad de drum sau de suflet, un mentor, un conducător... sau divinitatea. Dar oamenii de azi și-au pierdut sprijinul, reperul în viață, credința. Azi la modă e idiocrația.

NEY: Idio – ce?

NAPOLEON: Periculoasa tendință a societății de a perverti puterea. Ea amenință principiile noastre fundamentale de libertate, egalitate și fraternitate.

JOSEPHINA: Cine tu?

NAPOLEON: Minciuna, goana după avere, pseudovalorile: „idio” plus „kratos”.

FOUCHÉ: Ha, ha, ha!... Puterea idiotoșilor.

MARIA: Prostia e cea mai gravă amenințare la adresa umanității.

PAZNICUL: Aveți dreptate majestate. În țara noastră numai dacă ai dosar penal poți fi ales ministru sau în altă demnitate.

FOUCHÉ: Ce vrei să spui, mă? Ce vrei să spui?

NAPOLEONA: Nu te înfuria, fostul meu ministru. Dacă aș cerceta cazierile tuturor demnitarilor aș constata că sunt mai grele decât faptele lor bune.

FOUCHÉ: Păi, nu înțeleg... da' așa-i politica!

NAPOLEON: Politica este o coardă care se rupe dacă o întinzi prea mult.

JOSEPHINA: O coardă? Adică una din aia...?

NAPOLEON: Și așa îi poți spune, pentru că doar prin furtișaguri, minciună și prostituție se poate menține cineva în vârful piramidei.

NEY: Aia din Egipt? Parcă, parcă... Cred că am fost pe acolo.

NAPOLEON: Nu cinstitul meu bătrân ostaș. E vorba de piramida societății. Jos, proștii, marea masă a celor ce muncesc; ei țin pe umeri...

MARIA (*intervine în șoaptă*): ...sau ar trebui să țină...

NAPOLEON: ...pe cei rășăriți, cei inteligenți. Dar printre ăștia s-au strecurat minciinoșii, carieriştii, care se tot cațără. Pe umerii acestora se cocoată profitorii. Cei care știu să se-nvârtească. Iar deasupra tuturor, cel mai ...

NEY: A, ca la circ. Am văzut odată.

NAPOLEON: Și?... ai văzut? Cum se mișcă baza, cum cei de sus se prăbușesc. Rândul doi, profitorii și impostorii, pică cel mai greu. Pe ei se prăvale toată piramida umană.

FOUCHÉ: Țasta-i statul de drept.

NAPOLEON: „Statul de drept”, o formulă să acopere abuzurile. Prea mulți cârmaci, prea puțini vâslași.

NEY: Ce lași?

MARIA: Vâslași... Dar nici eu nu înțeleg metafora.

NAPOLEON: Prea mulți miniștrii, secretari, adjuncți, consilieri de stat, județeni, municipali... degeaba. Plus un parlament tricameral (*mirare generală*): Da. Avem Camera Deputaților, Senatul și... „Bastilia”

JOSEPHINA: Păi, n-ai zis că a căzut?

NAPOLEON: Doar simbolul, închisorile există.

FOUCHÉ: Hai, Napoleoane, că nu mai ești maiestate, ne ții predici ca un popă.

JOSEPHINA: Lasă-l tu, că zice frumos. Mie-mi place când se îngămădesc bărbații și-ți cad la picioare. Dacă-aș avea un popă cred că i-aș mărturisi păcatele. Micul meu Bunăparte, mă duci la catedrală? Sau măcar cheamă un popă.

FOUCHÉ: Înaltă doamnă, păcatele le poți mărturisi azi la un psiholog (*se uită urât spre paznic*)

PAZNICUL: De unde, domnule, psiholog aici, la palat? Ce-ați vrut să spuneti?

FOUCHÉ: Eu, nimic... Așa mi-a venit... nu știu.

MARIA: Dar ți-a venit bine.

NAPOLEON: (*il ia după umeri pe Fouché*): Hai să vă spun o poveste. De mult de tot, Minciuna l-a ademenit pe Adevăr să se dezbrace și să se sclade într-un lac. După ce Adevărul a intrat în apă, i-a furat hainele și s-a îmbrăcat cu ele. Adevărul, neavând de ce să se rușineze, a plecat prin lume dezbrăcat.

JOSEPHINA: O, ce palpitant!

NAPOLEON: Și uite așa Minciuna îmbrăcată în hainele Adevărului e mai ușor de acceptat decât Adevărul gol goluț... Nu-i așa, Fouché?

FOUCHÉ: O fi, ce știu eu, de ce mă întrebi pe mine?

NAPOLEON: Pentru că ești ministru și... te-ai înconjurat de mincină.

FOUCHÉ: Eu? Astea-s hainele mele.

NAPOLEON: Nu face pe prostul.

NEY: Rostul, care-i rostul?

NAPOLEON: Are rost, iubitele. Fiecare minciună are rostul ei. Ascunde șarlatania, impostura chiar crima. În care categorie te încadrezi, Fouché?

FOUCHÉ: (*privește crunt în jur, dă să fugă spre ușă*):

Băgate-aș în...

NAPOLEON: Închideți ușa!

NEY: Înghiteți ușa! ... Cum s-o-nghițim, șefu?

PAZNICUL: (*apucându-l de mână pe Fouché*): Stați pe loc, nu vă agitați.

FOUCHÉ: Ce faci?

PAZNICUL: Vă iau pulsul.

FOUCHÉ: (*smulgându-se*): Nu iei nimic! Eu sunt ministru, chiar dacă el a abdicat ca prostu' ... Ministru!

MARIA: De ce nu vă dați demisia.

FOUCHÉ: Miniștrii nu dau, primesc! (*se smulge, fuge la fereastră, se apucă de zăbrele*): Ajutoor!!!

NAPOLEON: Ministrule, te-a pocnit vreo apelpisie?

PAZNICUL (*Mariei*): Stare de deznădejde, de disperare... Bun diagnostician!

NEY: Apel! Apel! Pisi e!

JOSEPHINA: Ce-i asta? Un nou joc? Învățați-mă și pe mine.

NAPOLEON: (*luând-o după umeri*): Un joc, un joc crud al vieții... Iubita mea, aș vrea să îți minte: orice s-ar întâmpla, ești un om. Un om unic, deosebit. Vei fi mereu, indiferent de vârstă, regină! Împărăteasă! (*o sărută pe frunte*)

JOSEPHINA (*încet*): Nu știu de ce, dar sărutul despărțirii are întotdeauna izul sărutului Iudei.

NAPOLEON: Câteodată reprezintă speranța... speranța revederii într-o lume mai bună.

FOUCHE (*sarcastic*): Dacă nu dai sărutul pe-arginți!

NAPOLEON: Ney, prietene, condu-o pe Josephina spre... vastu-i apartament (*la ureche*): Să nu vadă când vin englezii să mă ridice. (*O îmbrățișează pe Josephina, apoi pe Ney*): Dacă soarta va voi, o să ne mai întâlnim!

NEY: Ești un mare împărat. Mă înclin. Să trăiești!

JOSEPHINA: La revedere dragul meu Bunăparte. (*ies*)

NAPOLEON: Ei, am rămas doar noi doi...

FOUCHE: Dar ei?

NAPOLEON: Ei sunt umbrele noastre. Noi le-am creat: mai întunecate sau mai transparente... dar umbre! Când pierzi una, apare

alta. Doamne ferește să rămâi fără ea.

FOUCHÉ: Nu vă apropiați! Ce-aveți cu mine?

MARIA: Noi n-avem nimic, domnule.

FOUCHÉ: Atunci lăsați-mă să plec.

PAZNICUL: Pleci. Ți semnăm externarea. Din punctul nostru de vedere ești vindecat.

FOUCHÉ: Vindecat? Eu sunt bolnav... un om care, care...

NAPOLEON (*destins*): Parcă-ai fi o halbă cu bere: rece, galben, cu spumă la gură.

FOUCHÉ: Ia mai dute-n...

NAPOLEON: Să nu mă-njuri de mamă, că te bat! Așa... ca de despărțire.

FOUCHÉ (*speriat, se retrage*): Idiotule... Tâmpiților!...

PAZNICUL (*scoate hârtia, semnează; i-o dă Mariei: semnează*): Dincolo de ușa aceasta vă așteaptă două persoane. Cu un mandat de la DNA. O să plecați cu ele.

FOUCHÉ: Nuu!!!... Nu plec nicăieri! Duceți-vă dracu'! Băga-v-aș!...

NAPOLEON: Fii demn! (*il împinge ușor spre ușă, ironic*): A fost o fericire că ne-am cunoscut.

MARIA (*zâmbind*): Toți oamenii aduc fericire: unii prin prezență, alții prin absență.

FOUCHÉ: Tu-vă fericirea-n cur!

NAPOLEON: Drum bun, cale bătută! Și, la mulți ani, cu executare! (*Fouché iese cu paznicul*): Adio, spermatozoidule!

MARIA: Domnule profesor, se poate?!... De ce i-ai spus așa?

NAPOLEON: Pentru că mai are o șansă la un milion să devină ființă umană.

CORTINA

BIBLIOGRAFIE

(cărți ce au influențat replici și „acțiuni” ale personajelor piesei):

Napoleon Bonaparte – Maxime, cugetări, aforime.

Napoleon – Memorii

Gheorghe Eminescu – „Napoleon Bonaparte”

Frederic Masson – „Viața amoroasă a lui Napoleon Bonaparte”

Honore de Balzac – „O afacere tenebroasă”

Roger Dufraisse – „Napoleon”

COCUȚA VOGORIDE

Evocare istorică într-un act.

Scenariu independent sau alternativă la „Primăvara
speranței” (actul I – Teatru, vol I)

Galați – 2018

Acțiunea se petrece la moșia familiei Conachi, din satul Țigănești.
Sfârșit de lună mai a anului 1857.

PERSONAJE:

Cocuța (Catinca) Vogoride – tânără brunetă, cu un aer distins – 28 ani.

Ileana – Fată în casă, servitoare; femeie la 35 ani.

Ion – Soțul Ilenei, argatul moșiei Țigănești – 45 ani.

Nicolae Vogoride – Caimacamul Moldovei – 50 ani.

Alexandru Ioan Cuza – poartă uniforma cu trese de căpitan – 37 ani.

Costache Negri – fire calmă, meditativă – 45 ani.

(Fiind evocate personalități istorice, sugerez ca personajele principale, costumele lor, să fie apropiate cu stampele vremii)

Scena reprezintă salonul unui conac boieresc, la jumătatea secolului XIX. Mobilă veche, aranjată cu gust.

La ridicarea cortinei Cocuța pe un scaun cu o oglindă în mână. Ion, rezemat de tocul ușii. Ileana o piaptână. Amândouă fredonează un cântec popular, pe versuri de C. Conachi:

Ah, ochișorii vii
Cam negri-căprii,
Blânzi și mult nurlii,
Cât loviți de tare
Tocmai unde doare
Inima oricare !

COCUȚA: Și taica, Domnul să-l ierte, murmura cântecul ista...

ILEANA: Cânta și lăcrăma... Ei!... N-am mai văz't om cu atâta sâmtîre, ca la boier Conachi.

COCUȚA (*zâmbeste*): Nu exagerezi?... Dar eu, tu... noi nu suntem „sâmtîte”?

ILEANA: Ba da, dar nu se pune... Noi suntem fumei...

COCUȚA: Aha! Bărbatu-i „om”, noi suntem „fumei”...

ILEANA: Păi, cum dară...

COCUȚA: Află Ileană că și noi suntem oameni... Nu suntem mai jos decât bărbații. Asta-i o scornitură, ca să ne țină ei în lanț... (*pentru ea*): Sfârâm eu lanțul ista!

ILEANA: Cuconuța Cocuță drăguță, lăsați gândurile negre... Hai, să mai cântăm, să obrintească răul.

COCUȚA: Cântă și tu, Ioane, că știi să viersuiești (*toți cântă*):

La voi azi mă-nchin,
Cu sufletul plin
De-amoriu, suspin .
Dați vro mângâere
Inimei ce piere
De-a voastră durere

COCUȚA: Au, fii atentă, Ileană, că mă tragi de păr.

ILEANA: Iertăciune, doamnă, dar s-o încâlcit.

COCUȚA: S-o fi încâlcit că m-am cam zdrunhuit de griji, azi noapte.

ION: Of!... Ați ținut lampa aprinsă până spre zori...

COCUȚA: De frica umbrelor... Și gândurilor...

ION: Păi, cu lumina lămpii, umbrele cresc... Un somn bun lumina ază mintea!...

COCUȚA: Sfânta înțelepciune populară!... Of, of, Ioane, câtă direptate ai... Dar n-am putut pune geană pe geană, de-asta m-am zvârcolit în așternut

ILEANA: Io, când mă mai supăra Ion... - sau oarecine – pun perina pe ochi și mă gândesc la ceva frumos până vine Moș Ene.

COCUȚA: Așa voi face diseară... Iar dacă somnul nu se lipește de mine, vă chem pe voi să-mi cântați pân-adorm (*râde*).

ILEANA: Așa să faci, coniață. Că boieru' Conachi ne-a învățat și cântice de leagăn. Zăcea că cu ele o să-i adormim nepoții...

COCUȚA: Dar nu prea a avut parte să-i crească el... nici pe-ai mei, nici pe... Apropo! Știți dacă frate-miu, Costache, e la el, la moșie?

ILEANA: Alaltă-ieri, pe înserat, o trecut p-aci... Venea de la moșia boierului Alecsandri, de la Mircești.

COCUȚA: Dragul Bazil!... Nici pe el nu l-am mai văzut de mult... Și bădița s-a dus înspre conac?

ION: Aici n-a poposit decât pentru o carafă cu apă rece... Apoi o porni înspre Mânjina.

COCUȚA: Aha!... Poți pleca, Ioane. Fă-ți trebile... Nu te mai rețin.

ION: Mă duc în băătătură. Dacă aveți nevoie de oarece, chemați-mă.

COCUȚA: Bine, Ioane (*Ion iese*).

ILEANA: Când venirăți, pe înserat, erați așa de cătrănită... v-ați încuiet în ietac și nici de-ale gurii n-ați vrut.

COCUȚA: Ei lasă, c-o să treacă. Și să știi că acu' parcă mă înțapă la „lingurică”. Ce pregătirăți?

ILEANA: Un borșuleț bun de ștevie cu cep'șoară și o fripturică cu harbuji murați și curechi, iar la urmă niște poale-n brâu.

COCUȚA: Chiar că mi se făcu foame. Să pui să-mi aducă aici... Ce se aude?

ILEANA (*privind pe fereastră*): A intrat în ogradă în goana marea

o butcă. Oprește la scări. Aoleu!... E stăpânul.

ION (*băgând capul pe ușă*): Vine înălțimea sa, caimacamul!

COCUȚA: Numai de el n-aveam chef.

VOGORIDE (*de afară*): Catincă! Unde-i kira Ecaterina, stăpâna casei? (*împingându-l pe Ion*): Dă-te, bre!... Hei, unde ești, Catincă?

COCUȚA: Ho, că nu dau turcii!

VOGORIDE: (*se oprește în mijlocul camerei și întinde mâna cu palma în jos. Ileana face o plecăciune, îi sărută mâna*): Ieși! (*Ileana iese*)

COCUȚA: Nu sta ca o stană cu mâna întinsă, că nu ți-o pup.

VOGORIDE: Pentru ce, doamnă, ai părăsit Ieșul fără îngăduința mea?

COCUȚA: Dar cine ești, mă rog, să cer îngăduință?

VOGORIDE: Domnul și stăpânul!

COCUȚA: Fosta-i lele când ai fost!

VOGORIDE: Ceee?!?...

COCUȚA: Ți-am spus, ți-am scris, ți-am transmis.

VOGORIDE: Mi-o zis Alecu Moruzzi cu țâfnă, de-mi venea să-i ard una: „ea îți iartă purtarea de până acum și risipirea unei părți din avere dar nu-ți va ierta trădarea țării sale”... Astea-s vorbe care să le spui unui supus, chiar dacă-i boier velit?!

COCUȚA: Ți-am scris cu detalii în epistolă.

VOGORIDE: Păi, stai... (*deschide ușa*): Ioane, adu sipetul din butcă. (*către Cocuța*): Am citit-o. Nu pot fi de acord. Muierile, chiar dacă-s de neam, nu-și bagă nasul în politică.

COCUȚA: În două luni de oblăduire i-ai îndepărtat pe toți adevărații patrioți; te-ai înconjurat numai de lichele și de capete seci, dar prea-plecate, de lingăi și veroși.

VOGORIDE: Cin-te supără?... Zi-mi!

COCUȚA: Pe Costache Catargiu și Niculai Cantacuzino nu trebuia să-i înalți în rang; dar-mi-te să-i faci miniștri.

VOGORIDE: Și de ce, mă rog?

COCUȚA: Sunt slugile Țarigradului. Nu vor binele țării. (*intră Ion cu un sipet de lemn*)

VOGORIDE: Ieși!

ION: Da, stăpâne. Doamnă... (*iese*)

VOGORIDE (*scoate o cheie, legată cu lanț, de la gât; deschide sîpetul și caută într-un maldăr de scrisori*): A, uite-o! Cum ai putut scrie așa ceva, Catincă, psihi-mu? Eu te-am iubit... Te iubesc... Aș face orice pentru tine, dar nu te mai amesteca în trebile țării.

COCUȚA: Acu' unsprezece ani eram un ghilimoț fără minte. N-aveam sfătuire, că maica murise, Domnul s-o ție în preajmă... M-ai învălătucit cu vorbe frumoase, Neculai, ziceai că dorințele mele-s porunci pentru tine. Dar acum, după ce ți-am dăruit trei copchii, nu-ți mai pasă; iei în deșert vorbele mele, nu ții seama la sfaturi. Tu ești „omul”, io-s „femeia”. Dar femeia ce-o vezi, poate-i mai brează ca tine și mai cu minte!

VOGORIDE: Păi atuncea, fii cuminte! (*devine mieros*): Psihi-mu! Psihi-mu, aici, la Țigănești se înfăptui nunta noastră. Până și domnitorul Sturdza a venit la ceremonia cununiei.

COCUȚA: Păi, cum să nu vină, dacă doamna Smaranda, soața, e sora dumitale? Ea a pus la cale încuscrirea cu familia Conachi, că aveam nămol de avere și domnia ta erai venit din fanar cu izmenele rupte.

VOGORIDE: Hai Catincă să ne-mpăcăm și să merem la Ieși, că am treburi importante.

COCUȚA: Tata, Dumnezeu să-l ierte, m-a dat ție crezând că ești mai de soi că, fiind neam cu Domnul țării, ai să te apropii de sufletul patriei care te-a adoptat. Dar, vorba cui o zis „cel mai de frunte desfrânat din toți desfrânații”, mi-ai risipit averea pe paranghelii, jocuri de cărți și alte ălea. Geaba vechii boieri veliți s-au rugat de babaca să nu mă dea străinului și să închine averea unui venetic din Fanar. Soru-ta, Smaranda, a știut cu vorbe meșteșugite să-l încânte pe taica.

VOGORIDE: I-a promis socrului că vei fi printre primele doamne ale țării. Și iată că ești caimacameasă; în curând, poate și mai sus.

COCUȚA: Ce vrei să spui?

VOGORIDE: Poate primesc de la Înalta Poartă firmanul.

COCUȚA: Tu?!... Să fii Domnul Țării Moldovei?...

VOGORIDE: De ce nu.

COCUȚA: Ești venetic!... Acum cei cu suflet românesc își pun toată sâmtșirea pentru Unirea Principatelor! Unirea cu frații noștri din Valahia.

VOGORIDE: Aferim! Da' ce, țara nu va mai avea Domn?

COCUȚA: Vorba lungă sărăcie, bărbate. M-am săturat de un bașbuzuc care mi-a pus pe muchie avutul. Dacă bădița Costache primea să fie clironomol averii Conachi, nu mai pupai...

VOGORIDE: Nu-mi vorbi de Negri, că nu știu ce fac! De nu-ți era frate...

COCUȚA (*continuându-și gândul*): Ai venit în țară sărac lipit pământului, n-ai altă avere decât zestrea ce ți-am adus-o eu. Îți iert risipirea ce-ai făcut-o, dar nu-ți voi ierta trădarea față de neamul, față de țara care ar fi trebuit să devie și a dumitale.

VOGORIDE: Ești zărghită, Catincă!... Cum să mă lași? Hai, psihi-mu, pregătește-te să mergem la Ieși. Îți promit că vom mai discuta treaba ceia cu numirea miniștrilor.

COCUȚA: Niculae! Nu umbla cu cioara vopsită, zicând că-i papagal!

VOGORIDE: Nu pricep... Ce-i aia?

COCUȚA: Adică nu umbla cu fofărluca, nu încerca să mă păcălești... O veche vorbă de-a noastră, rumânească!

VOGORIDE (*râzând*): Deci, și neamul vostru umblă cu minciuni, cu „fofărluci”?

COCUȚA: Au învățat de la grecii turciți ai Fanarului: căpătuială personală, ciubuc, bacșiș, interese de neam – nu de țară, conducători obedienți Înaltei Porți... Dregătoriile acum se cumpără, nu se obțin pe merite. Doamne! Păzește neamul nostru, să nu rămână cu asemenea obiceiuri păgâne!

VOGORIDE: S-o crezi tu!... Învățul aista n-o să se istăvească vreo dată! Și peste o sută, două sute de ani, tot așa se vor obține dregătoriile.

COCUȚA (*făcându-și cruce*): Doamne ferește!

ILEANA: (*băgând capul pe ușă*): Iertăciune boieri dumneavoastră. Să vă aduc de-ale gurii aici, sau mergeți în salon?

COCUȚA: Pregătește totul în salon. Măria-sa e venit de pe drum și-i înfometat. Dar încălzește-i niște apă la cuhnie să se lăiască puțin.

VOGORIDE: Prin urmare... ai să mergi cu mine?

COCUȚA: Masa e un sfetnic bun, Neculai. Mai vorovim după ce-om mânca în tihnă.

VOGORIDE (*pupând-o pe frunte*): Psihi-mu, psihi-mu! (*iese*)

COCUȚA: Ai grijă Ileană, boierul să se spele, că-i colbuit de drum...

și zduhnește. Dă-i schimburi curate din iatac.

ILEANA: Acușica, doamnă. (*iese*)

COCUȚA (*ridică capacul șipetului și rășfoiește scrisorile; deodată devine atentă, desface mai multe plicuri, citește*): Ei, fir-ar să fie!... Iată cu ce matrapazlâcuri umblă dumnealui!... Lasă, lasă!... Asta n-o să rămână așa (*ia câteva scrisori și le bagă în țoșca ei; deschide ușa*): Ioane! Vină repede.

ION: Poruncă, doamnă Catincă.

COCUȚA: Încaleci cel mai abraș cal și-o ții într-un galop până la Mânjina. Spune-i bădiței Costache Negri să lase orișice treabă și să se pornească urgent înspre noi, că arde!

ION: Ce arde, cucoană?

COCUȚA: Tu-i zici așa, că v-a pricepe dânsu'.

ION: Am înțăles.

ILEANA (*intrînd*): Stăpânu' zăce să veniți. (*către Ion, care dă să iasă*): Pleci undeva?

ION: Poruncă...

COCUȚA: Nu spui nimănu un-te duci... Ai venit?

ION: Am plecat!

ILEANA (*îl sărută*): Să ai grijă... Domnu' fie cu tine.

COCUȚA: Ei, amor, amor!... (*recită*): „Cu a feței tale rază / Soarele s-asemănează”. Hai, du-te Ioane; și nici o vorbă nimănu! (*Ion iese; Ileana*): Mi-a trecut foamea. Zi-i stăpânului să-mbuce singur.

ILEANA: Dar n-ați luat nici o firimiturică în gură de când venirăți. Trebuie să mâncați oarece...

COCUȚA: Nu, Ileană... Nu mor eu de inaniție...

ILEANA: Ce nație, doamnă?

COCUȚA (*pe gânduri*): Ai dreptate... Nație!... Neamul nostru obidit... El, doar el contează! Du-te, fată. (*Ileana iese; Cocuța se îndreaptă spre colțul cu icoane, se închină*): Doamne, Dumnezeule mare, învață-mă cum să-mi aduc ipochimenul de bărbat pe drumul cel bun! Sau, dacă nu asta Ți-i voia, arată-mi calea pe care să merg... Nu-mi lăsa neamul în nevoie!

VOGORIDE (*intrînd nervos*): Bre, Catincă, ce te tot izmenești? Credeam că ți-a trecut paraponul. De ce nu vii la masă? Ori tu ești cucoană mare și nu mănânci cu oarecine?

COCUȚA: Supărarea... mi-a trecut. Dar mi-a trecut și foamea.

VOGORIDE: Ileana vorovește că n-ai mâncat de ieri nimic. Zi-mi, ce ai?!

COCUȚA: Nu pot uita că te pui potrivă curentului unionist.

VOGORIDE: Tu chiar nu pricepi că e în interesul nostru? Că aștept rezultatele adunărilor ad-hoc luna viitoare și apoi firmanu? Nicolaie Vogoride, Domnul Țării Moldovei!... Domnitorul, pricepi? A!... Chiar așa să-i spun lui Ion să spoiască poarta cea mare, să arate intrarea ca un arc de triumf atunci când or veni pașalele cu investitura.

COCUȚA: Lasă-l pe Ion. L-am trimis după oarece. Tu tot nu vrei să pricepi?... Cum nu ai astăzi altă avere decât a mea, aș putea, printr-un divorț, să te așez din nou pe paiele de unde te-am ridicat. Vezi dacă-ți place mai bine această perspectivă, promisiunilor pe care ți le fac turcii!

VOGORIDE: Mă scoți din țățâni. Zi odată ce vrei.

COCUȚA: Ți-am zis și repet. Dă-l afară pe Catargi! A!... și pune-l înapoi protopop al Tecuciului pe Gheorghe Dimitriu.

VOGORIDE: Caraghiozu ăla? S-a dat cu toate haimanalele unioniste. Dacă-ți place, îl pui la loc, dă-l dracu'! Doamne iartă-mă că sudui o față a sfintei biserici!... Dar, pentru Dumnezeu, hai să îmbuci ceva și apoi să ne pregătim de a pleca la Ieși. (*se aude tropot de cal*): Cine-o mai fi?... Vr' un arnăut cu niscăi depeșe?...

COCUȚA: Niculae, ascultă-mă! Îndepărtând toți oamenii de onoare din preajma ta, vei rămâne singur.

VOGORIDE: N-am timp de-a dezghioca meandrele politichiei acum, cu tine. Am treburi multe și nu pot... (*se aud bătăi în ușă*) Care ești? Ce vrei?

CUZA (*intrând*): Luminăția ta, iertăciune. Doamnă...

COCUȚA: Uite, ai venit la țanc, Alecule. Și pe el îl ții departe.

VOGORIDE: Dar l-am făcut căpitan, pârcălab!... Ce-i cu tine aici, Cuzachi? Arde?

CUZA: Arde rău mărite Caimacam. Trimisul Țarului vrea o audiență urgentă. Am venit în grabă să-ți aduc vestea.

VOGORIDE: Na, că nu mai putem mânca. Să prepare ceva merinde, să le luăm la drum. Grăbște-te, pornim imediat.

COCUȚA (*mieroasă*): Neculai, psihi-mu... Sunt ostenită de drumul

făcut ieri.

VOGORIDE: Las' că te hodini în butcă! Dacă mai bei și-un ulcioraș cu vin, dormi pân' la Iași!

COCUȚA: Rogu-te, mergi singur. Eu, dacă tot am viit aici, aș vrea să trec pe la Mânjina să-mi văd fratele. Știu!... Știu că nu-l ai la inimă, dar mi-i rudă de sânge. Oi porni după tine mâine în zori. Fii înțeleghător, domnu' și stăpânul meu!

VOGORIDE: Of!... cum știi tu să rătutești omu'... Fie. Da' spune să pregătească ceva pentru drum. (*Cocuța iese*): Domnule căpitan, o să-ți dau o misie grea. Însoțește-o pe doamna oriunde s-ar duce; și fii cu ochii în patru! Dacă se-ntâlnește cu bonjuristu' de frate-su' și alți complotiști, vezi ce se vorovește în cuibul ăla de viespi. Și fii cavalier, nu cumva să...

CUZA: Înălțimea ta, sper că nu ai vreun gând gelos. Pe doamna domniei tale o țineam în brațe pe când aveam vreo 10 ani. Când maica Sultana mă aducea în ospete aici, pentru noi, copiii era sărbătoare. De atunci ne leagă o prietenie sfântă.

VOGORIDE: Răposatul socru-miu zicea că amoriul cel mai strașnic, din prieteșug se naște.

CUZA: Recunosc. Iubesc toți membrii familiei tale și pe copii și pe doamna...

COCUȚA (*intrând*): Am pus să-ți ducă calabalâcul la butcă. Ai și un coș cu merinde.

VOGORIDE (*încet*): Nu uita ce-am poruncit. Ochii la tot ce mișcă. (*tare*): Căpitane, îți încredințez doamna mea.

COCUȚA: A! Chiar așa. Ziceai c-ai să-l faci maior. Când?

VOGORIDE (*încet Cocuței*): Dar abia l-am făcut căpitan. (*tare*): Dacă tu zici, îi semnez ordinul chiar acum. (*deschide sipetul, scoate o hârtie, pană, călimară, semnează; le pune la loc, încuie sipetul*): Domnule Cuza Alexandru Ioan, în numele lui Dumnezeu și a puterii ce mi-a fost dată te ridic la rangul de maior... Iată ordinul.

CUZA: Vă rog, nu se poate. Eu chiar vroiam să...

COCUȚA (*vine lângă și-l trage de mânecă*): Felicitări Alecule, la mai mare. (*încet*): Taci, nu refuza.

VOGORIDE: Gata. Hulpava asta de viață ne-aleargă mereu. Rămâi cu bine maiorule. Doamnă, rămâi cu oaspetele. Ți-l încredințez, dar nu

profita prea mult. (*O sărută pe frunte, Cocuța-i sărută mâna. Iese*)

CUZA: Ce-a fost asta, Catincă? Nu te-nțeleg.

COCUȚA: Vei înțelege, Alecule. Stai să se limpezească aerul, că am evitat o furtună... Iscăm noi alta, care v-a lumina ceriul moldav. Ai puțină răbdare.

CUZA: Ce răbdare? Să îmi calc principiile? Pentru ce? Pentru cine?

COCUȚA: Pentru țara pe care-o iubești!

CUZA: Tocmai pentru că o iubesc, voi să mă ridic din mocirlă! Ți-am zis, încă de la ultima noastră întrevvedere, zilele trecute, la Iași, că vreau să-mi dau demisia. Pentru o tresă în plus, nu-mi vând conștiința. Nu pot să lucrez în slujba unui hapsân care uneltește împotriva țării sale... Mă iartă. Știu că te doare, dar acesta-i adevărul!

COCUȚA: Alecule, nu te pripi! Locul tău pe lângă Vogoride poate aduce numai bine cauzei pentru care lupți.

CUZA: Dar nu vreau să fiu părtaș la matrapazlăcuri. Onoarea îmi cere să demisionez.

COCUȚA: Încă un bob zăbavă, prieten drag.

CUZA: Ce s-aștept?... Știi ordinul publicat ieri?

COCUȚA: Nu... Ce-a mai chisnovit?

CUZA (*Scoate o foaie, citește*): „Față de urmările unei partide din acest principat, dă următoarea deslegare: Niște asemenea comitete neștiute de guvern, având ramificații în toate reședințele județene, care publică programe și proclamații, nu pot fi îngăduite... să se confiște și să se distrugă orice program sau proclamație care are tendințe unioniste, iar făptașii să fie arestuiți”... Ei?... Ce zici?

COCUȚA: Ar trebui prevenit și bădia.

CUZA: Știe. Am trimis depeșe la toți frații noștri... Și mai vrei să slujesc un asemenea caimacam?...

(*Bătăi în ușă. Intră Negri*)

NEGRI: Ziua bună surioară. Salut căpitane.

COCUȚA: Nu mai e căpitan. De azi e maior.

NEGRI (*dând mâna cu Cuza*): La mai mare. (*o îmbrățișează pe Cocuța*): Ce fu graba asta surioară? Ion m-a adus val vârtej. Era să dau nas în nas cu caimacamul. Norocul meu că el a cotit-o în sus, spre viile lui Tuluc...

COCUȚA: Bădie, sunt multe de pus la cale. Partida antiunionistă

vrea să strice alegerile.

CUZA: Și pe mine nu mă lăsați să-mi dau demisia de onoare. Uite!... Uite încă un matrapazlâc ce i-a trecut prin cap: a semnat mii de decrete de boierie ca aista.

NEGRI: (*privind hârtia*) Titlurile și numele sunt rămase în alb.

CUZA: Pârcălabii județelor au primit ordin să le ofere alegătorilor înstăriți ce-și promet votul separatiștilor. În schimb sunt tăiați de pe liste toți cei care se bănuiește că ar fi pentru unire. Din 3000 de mari proprietari, figurează numai 350. Din 20.000 de proprietari mici, sunt incluși doar 2000. Din 12.000 de neguțatori și meșteșugari aflați în reședințele de județ, sunt reprezentați pe liste 1700 de alegători. Unioniști cunoscuți ca: Panu, Mavrogheni și alții au fost excluși.... Nu se mai poate! Vreau să-mi dau demisia.

COCUȚA: Tocmai acum, când caimacamul ți-a înmânat ordinul de a te face maior...

CUZA: Costin Catargiu, Nicu Cantacuzino și bineînțeleș Fotiade, aranjează falsificarea alegerilor în divanurile ad-hoc.

NEGRI: Cum se poate ca un tratat care a costat atâtea jertfe și suferință, un act care a fost dezbătut și subscris de cele mai mari puteri din lume să fie sfârâmat în aplicarea sa!?...

COCUȚA: Uite că se poate!

NEGRI: Și redus la o înșelătorie veterată.

CUZA: Nu e posibil ca un umil funcționar al Înaltei Porți, un caimacam.... Iartă-mă prințesă!... Să poată, fără frică de pedeapsă, să-și bată joc de o țară. Chiar țara care l-a adoptat și înălțat.

NEGRI: Trebuie să afle toate coțcăriile astea și comisia specială a Marilor Puteri. Am să-i scriu o epistolă lui Rallet, ca să-i spuie ambasadorului Franței.

CUZA: Nu vreau să fiu părtaș la matrapazlâcuri. Onoarea îmi cere să demisionez. Las și pârcălabia și uniforma!

COCUȚA: Alecule, nu te pripi. Mai adastă.

CUZA: Dar obida mi-a ajuns pân-aici! (*semn la gât*)

NEGRI: Dovezi! Dac-am avea dovezi, nu vorbe!

COCUȚA: Ei, așa!... Acu' intră prințesa în scenă.... Cavalerie, dă-mi țoșca, rogu-te.... (*Cuza îi aduce poșeta, scoate din ea teancul de scrisori pe care le pune pe masă*): Pofțiți dovezi, domnilor.

CUZA: Răvașe?

NEGRI: Ce-s astea?

COCUȚA: Șapțișpe scrisori. Toată corespondența secretă din aprilie pân-acu. Din Londra, de la frate-su, Alexandru Vogoride, de la Fotiade, de la socrul meu, de la ambasadorii Angliei și Austriei la Constantinopole. Zeița Fortuna mi-a deschis sipetul lui cu secrete. Citiți!

NEGRI: (*citește*): „Poarta dorește ca Luminăția ta să lucreze cu energie contra Unirii, dar să lucreze fără vuiet, și mai ales, să nu arate că primește asemenea instrucțiuni de la Poartă”.

CUZA: Iote ce scrie aici (*citește*): „Bine ai făcut că n-ai acordat libertatea presei pe care niște moldoveni nesocotiți caută a o întrebuița pentru ca poporul să se pronunțe în favoarea Unirii”.

NEGRI: (*citește*): „Este mare nevoie să-ți dai din timp toate silințele ca moldovenii să nu-și exprime dorințele pentru Unire, pentru a te face vrednic de bunăvoința naltei Porți și de sprijinul Angliei și Austriei”.... Semnează Alexandru Vogoride, frati-su!

CUZA: Tot o scrisoare a lui: „...Să urmezi orbește pe consulul austriac.... Va veni în curând ziua când te vei bucura și tu de rodul muncii tale....”

NEGRI: Iote ce scrie ambasadorul Porții la Londra: „Eu nu doresc altceva decât să urmați aceeași cale ca și până acum și astfel numele vostru va deveni ilustru în Europa, iubit de moldoveni, demn de a fi rostit”,... etc, etc... Semnează Musurus Pașa.

COCUȚA: Alt cumnat!... Cumnăți-s-ar cu pustia!

CUZA: Iar cumnatu' Fotiade: „Mă mărginesc a-ți atrage atenția să acționezi energic asupra alegerilor pe care trebuie să le grăbești cât se poate de mult, căci totul depinde de rezultatul lor”.

COCUȚA: Înțelegi acu', bădiță, de ce te-am chemat în mare grabă. Ești vicepreședintele Adunării Ad-hoc, deputat! Ce facem?

CUZA: Facem! Cum stihui ai în Doina cu care ne îmbărbătai în '48?

NEGRI: Daleu! Măi român bărbate
Mai deșteaptă-te, măi frate!
Că de tine joc își bate,
Și-n robie tot mereu
Te ține-n lanțul cel greu

Lumea cea fără dreptate.

COCUȚA: Scrisorile astea trebuiesc publicate. Să afle toată lumea!

NEGRI: Îl chem pe Rallet și vom lua drumul Bucureștiului. Ar fi bine dacă l-aș chema și pe Bazil...

CUZA: Dar nu la dumneata... S-ar putea să ai o „coadă”... Nici aici, la Țigănești...

COCUȚA: La Galați! ... Târg mare, port, vă pierdeți urma.

NEGRI: Unde crezi, Alecule, că-i mai discret?

CUZA: În văzul tuturor, la cazinoul lui Charles Liebrecht. E mereu plin de lume pestriță: și boieri și neguțatori și corăbieri străini. Măine, la orele amiezii.

NEGRI: Catincă, trimiți pe cineva la Mircești?

COCUȚA (*deschide ușa*): Ioane! Vină dară!

NEGRI: Un bob zăbavă! (*se așează la masă și scrie*)

ION (*intrând*): Poruncă !

COCUȚA: Trimite pe cineva la moșia boierului Alecsandri...

ION: Mă duc io...

COCUȚA: Nu. Cu tine s-ar putea să am alte trebi. Da' vezi să fie om de încredere și... mut ca pământul.

ION: Am priceput. Cred că Gheorghiuță, rândașul...

NEGRI (*sigilând plicul*): Să ducă epistola aiasta, s-o dea numai boierului și să-i zică atât: „Arde, frate!”

ION: Înțeleg. Pot să plec?...

COCUȚA: Da. (*Ion iese*) Ei, o făcurăm și pe asta. (*strânge scrisorile de pe masă*): Bădie Costache, ți le încredințez.

NEGRI: Scrisorile istea sunt mană cerească...

CUZA: ...Primită din mâna prințesei! (*îi sărută mâna*)

NEGRI: ...Trebuie să ajungă la ambasadorul Franței. Dacă ne ajută și le trimite la Bruxelles, la revista L'Etoile de Danube și vor fi publicate, să vezi ce zaveră se iscă în toată Evropa. În numele tuturor rumânilor ce doresc unirea, îți mulțămesc din suflet, surioară!

COCUȚA: N-ai de ce-mi mulțumi...

CUZA: Ba da! Sacrificiul tău ar trebui spus tuturor. Ești o eroină, prințesă!

NEGRI: Are dreptate Cuzachi. Ești eroina neamului nostru: Ioana d'Arc a Moldovei!

COCUȚA: Ia, mai gătați laudele! Eu nu m-am bătut nici măcar cu Vogoride, dar-mi-te cu englezii, ca Ioana...

CUZA: Ea s-a luptat pentru unificarea Franței, tu pentru unificarea Moldovei cu Valahia.

COCUȚA (*râzând*): Voi n-aveți altă treabă decât să mă miruiți pe mine?

NEGRI: Ba da, chiar multă! Nu mai pierd vreo clipă. Mulțumesc, Catincă. Mergi, dom'le maior?

CUZA: (*râzând*): Nu prea știu cum să mă-mpart. Am primit ordin strict secret și consemn de la caimacam să fiu cu ochii-n două: c-un ochi la domnia ta și cu un ochi pe doamna lui.

NEGRI: Nu-ți strica privirea pe mine, rămâi cu ochii la ea. Merită! Trăiască Unirea! Ne vedem mâine, la Galați. (*îl îmbrățișează, o sărută pe Cocuța, iese cu scrisorile*)

CUZA: Ei Cocuță, ce-ai să te faci când moțpanu' își va da seama că i-ai furat scrisorile? Și gura lumii, slobodă cum e ea, te va pune la zid că ți-ai trădat bărbatul.

COCUȚA: Nu-mi pasă. Cum și-a așternut așa va dormi.

CUZA: Dar tu?

COCUȚA: Poate voi divorța. Voi pleca într-o lungă călătorie prin Evropa, să uit... să-mi treacă.

CUZA: Cum? Vrei să ne lași?

COCUȚA: Nu, Alecule. Nu scăpați voi, așa ușor, de mine. Poate, după alegeri, după ce ne vom uni cu Valahia. (*strigă*): Hei Ileană adă ceva de-ale gurii și zi-i lui Ion să dea cep la o bărdacă cu vin de cea negru, de Bujoru.

CUZA: Doamne, de-ar ajunge la timp cu scrisorile! Ca mâine-s alegerile.

COCUȚA: Alegeri ce se dovedesc măsluite!

CUZA: Poate că Marile Puteri vor interveni și se vor face altele, fără șolticăriile soțului tău și ale altora ca el.

(*Intră Ileana și Ion aducând o tavă cu mâncare, pahare și o carafă cu vin. Ion toarnă în două pahare*)

COCUȚA: Puneți-vă și vouă, că azi e zi mare (*Ion toarnă*): Să bem pentru iubirea voastră, să bem pentru iubirea tuturor românilor. Ia cântați ceva, care să ne meargă la inimă. Poate cântul cel nou, care-l

zice starostele lăutarilor, Barbu, după versurile domnului Alecsandri.
(Ileana și Ion fredonează încet Hora Unirii): Pentru împlinirea dorințelor,
Alecule!

CUZA: Pentru visele noastre! Pentru Unirea Principatelor Române!

(cântecul crește în intensitate)

CORTINA

PARTEA A II-A

SCENE MICI, PENTRU PITICI.

Trei dramatizări după povești celebre.

Annei, cu dor de bunic.

FLORICA CEA ISTEAȚĂ

sau

FATA SĂRACULUI

Dramatizare în patru scene și un epilog
după povestea „Fata săracului cea isteță” de Petre Ispirescu.

Galați – 1988

PERSONAJELE:

Florica – tânără țărăncă – 18 ani
Safta – bătrână, mama boierului – 60 ani
Vasile – tatăl Floricăi – 50 ani
Boierul – bărbat chipeș – 35 ani
Ghiță – țăran fudul – 50 ani
Ion – sătean tânăr și naiv – 25 ani
Nae – un vecin – 40 ani

În funcție de ideile regizorale, decorul poate fi unic: câteva buturugi, treptele ce duc spre cerdacul unui conac într-o latură a spațiului de joc.

Scenele se desfășoară în diferite locuri din ograda conacului.
Epilogul are ca spațiu de joc prispa unui bordei.

SCENA UNU

(în ograda boierului, lângă pătul)

FLORICA *(spală rufe și cu piciorul leagănă într-o copaie un copil; cântă un cântec de leagăn):*

Luli, luli, copilaș,
Dragu' mării Îngeraș,
Noaptea nu le-oi dormi
Să te poți tu hodini.
Luli, luli, lulu-li,
Cu mămuca, puiule,
Luli, lulu, leagănu'
Până vine tătucu'
Haida, luli, puiule,
Eu te legăn, tu-i dormi,
Haida, lulu, leagănu',
Că tătucu-i la lucru.
Luli, luli, mătășel,
Să crești mare, frumușel,
'Nalt precum o trăistiară,
Frumos ca o lăcramioară.

SAFTA *(întră cu un coș):* Bună ziua, gospodină.

FLORICA: Sărut mâna, maică bună.

SAFTA *(uitându-se la copil):* Ptiu, ptiu, ptiu! Să nu-l deochi, că frumușel
îi, bată-l norocul!

FLORICA: Suflet nevinovat,
În copaie stă legat.

SAFTA: De tinerică te-nhămași la greul vieții... Câți ani ai?

FLORICA: Păi, acu-n toamnă fac optișpe primăveri.

SAFTA: Fata mea ți-am adus oarece de-mbucut. Ia d-acilea.

FLORICA: Bogda-proste!

SAFTA: Nu mănânci?

FLORICA: Nu. Să vină taica de la coasă și să-mpartă milostenia la toți că în afară de acesta mic mai am două surori și-un frățior.

SAFTA: Aaa!... Gândeam că ești nevastă și copchii-s ai tăi.

FLORICA (*roșind*): Io-s fată cinstită... neprihănită...

SAFTA: Va să zică ești fiica, nu muierea lui Vasile!... Da' mumă-ta?

FLORICA: Măicuța, sărăcuța, muri când îl născu pe ăsta micu'. Grija gospodăriei căzu pe umerii mei, că eram cea mai răsărită.

SAFTA: Sărmană fată... Voi nu aveți undeva o casă unde să trageți?

FLORICA: Taica mi-a zis că făcuse un bordei, când era șerb; da' apoi Vodă a dat pravilă să fie desființată iobăgia iar boieru' i-a gonit pe toți de pe moșie. De atunci bejenim din loc în loc și ne așezăm acolo unde găsim de lucru.

SAFTA: Sărăcan de voi!... Asta nu-i viață de creștin!

FLORICA: De ce, coană-mare? Vorba ceea:

De ai mâini și ai picioare

Și ai câte o lucrare,

Găsești de mâncare

Si un loc sub soare.

VASILE (*intrând, cu o coasă pe umăr*): Am viint, Florică, fată!...

FLORICA (*îi ia coasa din mâini*): Sărut-mâna!

Am o cățea neagră

Tot câmpul aleargă,

N-are cin' s-o-ntreacă!

VASILE: Lasă cimiliturile, că nu țin de foame!

FLORICA: Hrănesc mintea, taică, nu fac rău!

VASILE (*o vede pe bătrână, se înclină*): Ziua bună, doamnă mare.

SAFTA: Bună să-ți fie inima, Vasile. Gătași munca pe ziua de azi?

VASILE: Cu ajutorul lui Dumnezeu am terminat tot ce-a poruncit boieru'.

FLORICA (*pentru ea*): Cee?... Asta-i boieroaica cea bătrână?

VASILE: Da, fată zurlie!.. Coană-mare, vrei să-mi poruncești ceva, sau te necăji fătuca iasta, a mea? Iertăciune.

SAFTA: Nu, omule. V-am adus un coș cu de-ale gurii...

VASILE: Bogda-proste! Însă nu trebuia să vă deranjați pentru noi...

Veneam io, pe sară, ca de obicei...

BOIER (*intrând*): Măi Vasile, ai terminat cositul pe deal?

VASILE: L-am gătat boierule. Măine dis de dimineață merem la prașit

via, după cum ne-ai poruncit. Te-aș ruga supus, dacă ai, să ne mai dai ceva de lucru ca să mai putem rămâne ici în ograda dumitale. Sărăcan de mine, altfel trebuie să plec în bejenie cu toată droaia de copchii care mi i-o dat Dumnezeu.

SAFTA: Bogdane, ia dă-te mai acana, să-ți șoptesc ceva... Țăstia-s oameni harnici; ar fi păcat să-i pierzi... Dă-le oarece, să-i legi de moșie...

BOIER: Așa socotesc și eu.

SAFTA: Dă-le-un loc, să-și facă o cocioabă, să nu mai doarmă ici, în șopronul nostru; că vine toamna, încep ploile și frigul.

BOIER: Mamă, bine-ai gândit. (*se întoarce spre țăran*): Omule, te văz harnic, muncești de te spetești, și două în tei te văz că nu poți lega. Iată, eu mă îndur și-ți dau un petec de loc, să fie de veci al tău. Du-te de-ți alege petecul ce-ți va plăcea și apucă-te numaidecât să-ți faci un bordei.

VASILE: Bogdaproste, cucoane, și Dumnezeu să primească.

FLORICA: De unde dai să izvorască,

Averea să se sporească

Domnul să vă ocrotească!

VASILE: Păi, ar fi: la marginea imașului dumitale, în capu' satului. Așa crez, cu mintea mea a proastă, că nu strici nici orânduiala ogoarelor.

BOIERUL: Al tău să fie. Mâine iau notarul și-ți însemn locul. Șapte prăjini cred c-ajung, nu maică?

SAFTA: Mai dăi două, să-și facă și-o grădină de zarzavat.

BOIERUL: Fie.

VASILE: Dumnezeu să vă răsplătească mărinimia, (*sărută mâna boierului și mamei sale*): boieri, dumneavoastră. Dacă-mi îngăduiți, până în seară groapa pentru bordei o și dau gata.

BOIERUL: Cum crezi. Eu nu-mi iau vorba înapoi. Dar vezi, mâine să fii la prașilă!... Haide, maică.

SAFTA: Seară liniștită, oameni buni. (*ies*)

VASILE: Pentru pomana făcută să vă dea Domnul tot binele din lume! Tu nu spui ninic, Florică?

FLORICA: Tremur toată, taică... Nu... nu-ș-ce să zic... Vom avea casa noastră?... Numai a noastră?!... Nu vom mai fi siliți să rătăcim? Doamne, răsplătește-l pe chipeșul boier și pe milostiva lui mamă!... Văzuși ce mândru și frumos e? Arhanghel, nu alta!...

VASILE: Fa, Florica, fata mea,

Ai și tu în cer o stea
Care te va lumina!
Mișcă-te, nu mai visa!

Adu sapa, târnăcopul și lopata, ia-i și pe ăștia mici și hai să facem groapa bordeiului. O să fie mare... mare, să încapă în el trei odăi: iatacul fetelor, al băieților și cuhnia. Iuhu!... N-o să mai dormim de-a valma. Hai!

FLORICA: Nu vrei să îmbuci ceva, tată?

VASILE: Crezi că mai am stare? I-a coșul, pe ăi mici și hai. Până se-ntunecă gătam și ne vom înturna. Terenu-i puțin în pantă, spre miază-zi; o s-avem lumina sfântului soare la ușă toată ziua! Iuhu-hu! *(ia copăia cu pruncul și coșul; amândoi încep să cânte)*:

VASILE: Frunză verde plop și tei,
Astăzi ne durăm bordei
Doar al nost', întors spre soare.
Că și lunca frunze are.

Hai, Floricica mea frumoasă, harnică și inimoasă, ia sapele repejor, că de muncă mi-este dor!

FLORICA (râde): Tătuică!... Ai început să viersuiești!... De mult nu te-am văzut atât de fericit. *(cântă cu el)*:

Cuib au păsărelele,
Sălaș, animalele.
Și-un bordei este castel,
De stai cu iubire-n el!
(ies; lumina se stinge)

SCENA DOI

(în ograda boierului)

SAFTA: Bogdan, fătul meu, ce-ți dorește inimioara să-ți pregătesc pentru prânz?

BOIERUL *(râzând)*: În fiecare zi mă-ntrebi același lucru, iar eu îți dau același răspuns: ce vrei mata, nu-s mofturos.

SAFTA: Uf!... De te-i însura odată! Să mai fie cineva care să aibă

grija ta!

BOIERUL: Poate nu mi-o venit timpul... Mamă, plec la primărie, trec să iau și notarul și-i duc în capul satului să măsoare locul pentru Vasile.

SAFTA: Du-te, mamă! Să știi că n-ai făcut o milostenie ci o afacere din care vei ieși cu câștig. I-am văzut. Sunt harnici, și tatăl și fata. Mai e și frumușică, dracul!... M-a uimit câte vorbe cu tâlc știe... Dar ce-i asta? *(În bătătura conacului intră Ghiță trăgându-l pe Vasile)*

BOIERUL: Ce-i cu voi, oameni buni?

GHIȚĂ: – Boierule, acest prăpădit de om, venetic în satul nostru, n-ar mai avea parte de el! după ce ți-ai făcut pomană de i-ai dat un petec de loc, el tocmai lângă mine și-a ales să-și facă bordei! Una la mână. Bagă de seamă că, după ce e sărac, apoi e și cu nasul pe sus.

BOIERUL: Da, și?... Nu-nțeleg!

GHIȚĂ: Al doilea, groapa ce și-a făcut pentru bordei, după ce că e mare foarte, apoi n-a avut grijă să o acopere peste noapte cu ceva, numai ca să-mi facă mie pagubă; și mi-a căzut o vită într-însa de și-a rupt junghietura. Judecă d-ta acum, nu e dator să mi-o plătească? El zice că n-are cu ce. Și ce-mi pasă mie de asta?

BOIERUL: Ia-o ncet, să pricep!... Deci... *(lui Vasile)*: Aseară ai început să faci groapa bordeiului?

VASILE: Da... Unde ți-a fost voia, boierule. Pe imaș, mai într-o dungă...

BOIERUL: Și vaca ta, Ghiță, căzu azi-noapte-n ea?

GHIȚĂ: Vaca cea mai lăptoasă... aia bălțată... Nepricopsitul ăsta m-a...

BOIERUL: Ho!... Tu ce-ai de zis?

VASILE: *(umilit și cu lacrămile în ochi)*: Boierule, n-am ce zice, omoară-mă, spânzură-mă, n-am ce face dacă a dat păcatul peste mine. Așa este cum zice bogătașul meu vecin. Și fiindcă lui Dumnezeu îi place dreptul, drept să-ți spui ce e drept: am săpat groapă, și-ncă o groapă mare, ca să încapă bordeiul pe toți ai mei... Dară nici că m-am gândit ca să-i aduc pagubă acestui om.

GHIȚĂ: Însă mi-ai adus! Ai vrut să te fudulești, durându-ți gospodărie lângă ogrăzile mele.

VASILE: Nici n-a fost la sufletul meu cugetul de mândrie, căci n-aveam pe ce mă mândri, când mi-am ales loc lângă dumnealui. Gândeam să fie și-n sat, și pe pământul domniei-tale... Acum lumineze-vă Dumnezeu,

boierule, și judecați după dreptate.

BOIERUL: Deci, vaca ta a căzut în groapa lui de pe imașul meu?...

GHIȚĂ: Adevăr grăiești, boierule!... Acu', să plătească!

SAFTA (*încet, fiului*): Ce căta vaca lui, noaptea, pe imașul tău? Plătește pășunatu'?

BOIERUL: Văz și eu că săracul a căzut în păcate, dară fără voie...

SAFTA: Potolește zavera cu oarece întrebări; află care din ei are mîntea și sufletul curat.

BOIERUL: Mulțam, bună mamă! Mereu mi-ai dat sfaturi înțelepte, de-am judecat pricinele cu dreptate. (*către împričinați*): Bre, oameni buni! Tu ai săpat, cu voia mea, pe pământul meu. Tu ți-ai lăsat vita pe pământul meu, fără voia mea. Amîndoi aveți dreptate, amîndoi ați greșit. Eu am să vă fac trei întrebări; cine le va dezlega mai bine, a aceluia să fie dreptatea. Vă dau răgaz pîn' la apus, gîndiți-vă. Când credeți că știți, să veniți și să-mi descâlciți întrebările. Țineți mîntea bine:

Întîia întrebare sună așa: Ce este mai gras în lume?

A doua: Ce este mai bun?

Și a treia: Ce aleargă mai iute?

Aide, duceți-vă acum. (*încruntându-se*): Dară să mai știți una: dacă nici unul din voi nu va ghici vreuna din întrebările mele, să știți că unde vă stau picioarele o să vă stea și capetele. Dispăreți de-aici! Hai, mamă!... (*cei doi se retrag de-a-ndărâtelea pînă spre un colț*)

SAFTA: Băietul meu cel mintos!... Tare drag îmi ești când știi s-o-ntorci pentru a afla unde-i ascuns adevărul și, găsindu-l, faci dreptate. Semeni cu tătâne-tu, Dumnezeu să-l ierte! (*ies*)

GHIȚĂ: Bă, sărăntocule, să nu crezi că ai scăpat! Îmi vei plăti vițica întreit! Și-ai să pleci din satul nostru!... Nu-ți faci tu sălaș aici! (*iese*)

VASILE (*așezându-se pe o buturugă*): Doamne, cu ce ți-am greșit?!... Când am crezut că mă pot statornici, atunci dădu iar năpasta peste mine... Câte mai trebuie să-ndur?...

FLORICA (*vine în fugă; pe un umăr poartă copăița cu pruncu, pe celălalt o sapă; le lasă lângă Vasile și se așează*): Gata!... Am terminat de prășit via din deal. Să le fi văzut pe Rădița și Milica, chiar de-s mai june decât mine, aproape mă-ntreceau!... Iar lui Vlăduț ce-i mai mergea mîna! N-ai zice că are numai șase ani. De, a crescut, deja-i bărbat! Poți fi mîndru, taică!... Dar, ce ai? Nu te-mpăcași cu nea Ghiță?... Boierul

ce-o zis?... Crez că nu și-o luat vorba 'napoi!... Zii, ce ai?

VASILE: Ce să am, fata mea? Iacă păcate de la Dumnezeu. Boierul ne-a îndatorat să-i ghicim niște întrebări. Până la apus. Că altfel, unde ne stă capul ne vor sta și picioarele!

FLORICA (*înăbușindu-și răsul*): Cum?... Cred că o spus invers, tată!

VASILE: Ce?... Ce „invers”?...

FLORICA: Zicerea-i: „Unde vă stau picioarele, vă va sta și capul”... Dar, de ce?

VASILE: Dacă nu-i răspundem. Olio!... Ce-ncâlceală de-ntrebări, pe cari nici oamenii cei procopsiți nu i le-ar putea spune, necum un sărman prost ca mine.

FLORICA: Ci spune-ne și nouă, că doară de-om putea să-ți dăm vrun ajutor.

VASILE: Ca ce ajutor ați putea voi să-mi dați, voi care nu știți încă nici cum se mănâncă mămăliga.

FLORICA: Te miră, tată, la ce am putea fi buni și noi. Și apoi ce strică dacă ne vei spune și nouă?

VASILE: Iacă... iacă ce ne-a zis boierul să ghicim; căci de unde nu, așa cum spuseși, vorba aia cu capul și picioarele: Că, cică,... ce-i gras,... ce-i bun ... și ce-i iute în lume.

FLORICA: Ia lasă, tată, nu mai fi așa de mâhnit. Nu ne lasă Dumnezeu pe noi să pierim. Avem încă destule ore să descâlcim taina vorbelor sale. Când te vei duce la boierul să-i dai răspuns, ți-oi spune și eu ceva. Și poate că va da Dumnezeu să scapi cu față curată dinaintea lui. Hai, du-te și te spală. Eu merg s-aduc tainul.

(Vasile iese, oftând; Florica se-ndreaptă spre cealaltă parte; îi iese Safta în cale)

SAFTA (*are un coș cu mâncare*): Ei, fată frumoasă!... Ia d-acilea!

FLORICA: Sărut-mâna, doamnă-mare! Bogda-proste! Tocmai veneam eu, nu trebuia să vă rântunați.

SAFTA: Nu m-am deranjat de loc. Voiam să te văz. Ia, spune, ce face tac-tu?

FLORICA: Ce să facă? Se jelește că l-a supărat pe boier fără vină. Și-și chinuie mintea să afle răspuns la întrebări...

SAFTA: Să nu fie supărat, că Bogdan al meu îi om drept! Iar cu răspunsurile, ajută-l... Că, de!... ești isteț... și-ți plac ghicitorile...

Hai, rămâi cu bine!

FLORICA: Domnul vă-nsoțească! Sărut dreapta! (*ies amândouă; După puțin intră Ghiță; mimează când nedumerire, când bucurie, socotind pe degete*)

GHIȚĂ: Boierule!... Hei, boierule!

BOIERUL: Ce-i bade?... Te și-ntorseși?... Gata?!

GHIȚĂ: Păi, cum altfel!... M-am dus, m-am socotit... am mâncat... Am venit!

BOIERUL: Să-ți fie de bine. Ce-ai mâncat?

GHIȚĂ: Mmmm!... A făcut Rica, nevastă-mea, o ciorbă de văcuță și-un rasol cu mujdei, hrean și mămăligă... Ma-măă!!!... Dar, cum rămâne cu paguba mea?

BOIERUL: Las' că nu rămâi tu păgubit! Ai aflat răspunsurile?

GHIȚĂ: Dar, cum!...

BOIERUL: Să chemăm și celălalt împricinat... Vasile!... Măi, Vasile!

VASILE: Poruncă, boier dumneata!

BOIERUL: Uite, Ghiță zice că are răspuns la întrebări. Tu mai ai nevoie de timp să te gândești?

VASILE: Apăi, oricât m-aș gândi cu mintea mea a proastă, tot așa ți-oi tălmăci șarada vorbelor...

BOIERUL Ei, atunci să-ncepem!... Care-i primul?

GHIȚĂ: Io, că-s mai avan!

SAFTA (*intrând, șoptește*): Ia-l pe Ghiță, că-i gomos
Și se crede firoscos!

BOIERUL (râde): Bine. Să ședem strâmb, mamă... si să judecăm drept (*se așează*): Ia zi, bade, ce este mai gras pe lumea asta?

GHIȚĂ: Apoi de, cucoane, că mă uitai și prin cocinile vecinilor, ce să fie mai gras decât porcul meu din ogradă, care are grăsimea pe el de o palmă de groasă.

BOIERUL: Minciuni spui, răspunse boierul.

GHIȚĂ: Zău, nu mint!... Uite-așa de groasă-i slana!

BOIERUL: Taci acum! Tu, omule, ce zici?

VASILE: Apoi de, cucoane, eu zic cu mintea mea a proastă că pământul să fie mai gras pe lumea asta, că el ne dă toate bunătățile pe cari le avem.

BOIERUL: Așa este. Ei, și-acum, ce aleargă mai iute pe lumea asta?

GHIȚĂ: Armăsarul meu, cucoane, că aleargă peste văi și dealuri, când îi dau drumul, de nu-i vezi copitele. L-a întrecut chiar pe-al dumitale!

BOIERUL: Tu cum răspunzi, Vasile?

VASILE: Apoi de, cucoane, capul meu nu mă duce așa departe, fără decât dau cu socoteală că nimic nu aleargă așa de iute ca gândul.

BOIERUL: Tu ai dreptate. Cea aiurează.

GHIȚĂ: Cum s-aiurez?... Păi, porcu' și calu' meu îs cei mai prima-n sat!

BOIERUL: Răspundeți-mi și la asta: ce este mai bun pe lumea asta?

GHIȚĂ: Nimic nu este mai bun pe lumea asta, milostive stăpâne, ca judecata cea dreaptă a măriei tale.

VASILE: Eu, boierule, cu prostia mea mă duce gândul să crez că nimic nu e mai bun pe lumea asta ca Dumnezeu, care ne suferă cu toate răutățile noastre.

BOIERUL: Adevărat, așa este (*întorcându-se către bogătaș*): Ieși afară, țăran viclean și mojiț ce ești, sau pui acum de-ți trage la tălpi atâta cât nu poți duce.

GHIȚĂ: Dar, dreptatea mea?... Dar, bălțata moartă?

SAFTA: Care păștea hoțește, noaptea, pe imașul nostru!?

BOIERUL: Ai tăiat-o?... Ai mâncat-o?... Acu' șterge-te pe bot! Ieși!

GHIȚĂ: Păi... Cum zici, cucoane... Plecăciune... (*iese bombănind*)

SAFTA: Ești mintos, Vasile! (*fiului*): Cu cine s-o fi sfătuit?

BOIERUL: Ia, zi-mi bre omule. Cine te-a-n-vățat pe tine să răspunzi așa de potrivit, căci de capul tău acela sec nu crez să fi ieșit așa cuvinte înțelepte.

VASILE: De, boierule. Ce să zic io. Mă jellii la copchii și fii-mea a mare dezlegă cimiliturile.

BOIERUL: Acu' am trebi ce nu suportă amânare, da' mâine-n zori să vii cu ea.

SAFTA: Dar nu oricum. Să fie nici îmbrăcată, nici dezbrăcată, nici călare, nici pe jos, nici pe drum, nici pe lângă drum. Ei, s-o văz acum!

(*cortina cade*)

SCENA TREI

(În cerdacul conacului, Boierul și mama sa)

SAFTA (*râzând*): Ți-a făcut-o, fătul meu. Asta-i cea mai deșteaptă muiere pe care-am trăit s-o văd. Și-i atât de tinerică,

Și atât de frumoșică!

BOIERUL (*râde cu poftă*): Să vie ea călare pe un țăp și înfășurată într-un volog! Doamne!... nu mai văzui așa ceva!

SAFTA: Nici călare, nici pe jos, nici îmbrăcată, nici dezbrăcată... Așa poruncirăm, așa ni se arătă!

BOIERUL: Când am văzut de aici arătarea am dat drumul la dulăi. Știi ce răi îs. Ziceam că se-nturnă, dar ți-ai găsit!

SAFTA: Parcă știa ce-o așteaptă, de-a luat mâțele cu ea. Le-a dat drumul, căinii după ele, ea cu țăpu'... pân' aici la scară... A strâns tot colbul uliței. Și-i zgâriată, vai de ea, că țăpul a adus-o când pe lângă gard, când pe cealaltă parte. Cum am zis: nici pe drum, nici pe lângă drum. Ei, s-o vezi acum, după ce s-a fereduit și i-am dat din lada de zestre niscai haine mai acătării. I-o frumusețe!

BOIERUL: Mă gândesc să i-o dau lu-Ion, că-i gospodar și omul meu de încredere. O înzestrez, le mai dau un petic de pământ... și nu-i mai las să plece-n lume.

SAFTA: Asemenea acadea de fată nu se scapă din mână.

BOIERUL: Îmi place și mie... Ce să zic... Da, de! O nășesc după vechea datină...

SAFTA: Să nu-ți bați joc de fată! Nu merită. Dacă ți s-au aprins călcâiele după ea, ia-o tu, nu o da. (*intră Florica îmbrăcată frumos în strai popular, de mireasă*): Aracan!... Ce mândrețe de fată.

BOIERUL: Ești o frumusețe. La soare mă pot uita dar la tine ba.

FLORICA (*rușinată*): Rogu-vă, nu vă râdeți de mine...

BOIERUL: Nimeni nu râde, te admirăm. Socotirăm că e vremea să te înzestrăm și să te mărităm. Vrei, fată frumoasă?

FLORICA: Boierule, eu din vorba ta nu oi ieși, dar gândeam că atunci când mi-o sosi vremea și voi fi pețită, măcar să-mi placă feciorul pe care-l iau.

BOIERUL: Ion arendașul, îți place? Măcar așa un pic. Că pofta vine mâncând.

FLORICA: Nu... dar... Să... mă socotesc, să... mă sfătuiesc cu taica...

SAFTA: Nu-i place, Bogdane, te-ai lămurit?... Da' pe băietul meu, ista ca bradu', l-ai lua dacă te –ar cere?

FLORICA (*rușinată*): Nu-ndrăznesc să ridic ochii atât de sus. Dar dacă recunoștința ce-o port în inimă se cheamă dragoste, n-aș zice nu...

SAFTA: Asta e băiete! Te-ai procopsit cu cea mai cea mireasă.

BOIERUL: Mamă, dar stai să mai cugetăm; boier Caragea voia să mă invite la o vedere.

SAFTA: Nu da vrabia din mână pe cioara de pe gard. Hai!... Cere-o!

BOIERUL: Florica, io totdeauna am ascultat de înțelepciunea maichii. Ce mi-a zis a fost bine. Așa că... vrei să fii nevasta mea?

FLORICA: Da!!!... Dar dacă-i numai îndemnul mumii și nu al sufletului, te-aș ruga boierule să mai cugeți. Eu aștept cu supunere... și dragoste. Cununia se leagă cu gura, dar nu se mai dezleagă nici cu mâna...

SAFTA: Nu mai adăsta băiete. Cheamă vorniceii, popa și notarul și să-ncepem nunta iute!

BOIERUL: Mireasa mea, să nu ieși din cuvântul mamei; ea te-o învăța să fii o doamnă mare. Știi că-s judele întregului ținut. Dar, bagă de seamă! O singură condiție pui: tu n-ai voie nici odată să judeci fără mine.

FLORICA: Vorba ta-i poruncă pentru mine... bărbate...

(*se îmbrățișează; intră Vasile, înconjurat de vorniceii, muntași*)

VASILE: Fa, Florica, ce făcuși?... Aoleu! Tu ești?

BOIERUL: Taică Vasile, îmi dai fata de nevastă?

FLĂCĂUL (*învârtindu-se în jurul lui Vasile*):

Am sosât

Și v-am gășât.

Acu' floricica să ne-o dați,

Or dă noi nu mai scăpați,

Căci am venit

Cu târnăcoape dă argint

Să scoatem floricica dâן pământ,

S-o scoatem dâן rădăcină,

S-o sădim la împărat în grădină,

Ca acolo să înflorească
Și să rodească.
Și locului să-i priiască,
Să nu se mai ofilească.

VASILE: În marea bunătate-a sa,
Dacă împăratul vrea
Floricea să îmi ia,
Eu, din suflet, i-o voi da!
Să îi lumineze casa,
Să îi pregătească masa,
Viața să i-o împlinească.
Mulți ani să trăiască!

ION: Mulți ani luminoși,
Bine v-am găsit sănătoși!

GHIȚĂ: Să trăiești jupâne mire
Să ai multă fericire
Și o viață
Cu dulceață
Ca primăvara încântătoare
Cu flori mirositoare.

ION: Ca toamna cea bogată
De toate-ndestulată.

BOIERUL: Trandafir crescut în fân
Rău îmi sta june bătrân
Trandafir crescut în iarbă
Rău îmi sta june cu barbă

NAE: Poți fi bade, bucuros,
Că ți-ai luat ce-a fost frumos

ION: Ț-ai luat o floare de crin
Să vă fie traiul lin.

SAFTA: Traiul lin și cumpătat
Să nu iasă vorbe-n sat.

NAE: Bucură-te, soacră mare,
Ți-a adus fecioru' floare!

GHIȚĂ: Ba, ți-a adus pieptănătoare:
Pe unde te-o scârpina,

Zece ani nu te-o mânca.
Te-o scârpina-ncetișor
Tot cu capul de ușor.

SAFTA: Că-i „ușor” sau este greu,
Ce iubește fiu-meu,
Sigur îndrăgesc și eu.
Nora-i fiică-n casa mea,
Așa să știi dumneata!

ION: Păi, atunci, să o scurtăm:
Viață lungă vă urăm!
Focul să vă ardă-n vatră.
La mulți ani! Casă de piată!

SAFTA: Mulțumim, băieți plugari!

NAE: Puneți masa, socrii mari!

SAFTA: Ziceți hora, lăutari!

(horă; lumina scade)

SCENA PATRU

(același decor ca în scena anterioară)

FLORICA: Mamă soacră ce-ți dorește inimioara să pregătesc de-ale gurii azi?

SAFTA (*râzând*): Na, că am ajuns și eu să răspund ca fii-miu! Ce vrei tu, nu-s mofturoasă.

FLORICA: Dar poate ai oarece pofte. Zi-mi și fac cu plăcere.

SAFTA: Păi... Am poftă să-mi țin nepoții în brațe. Trecu aproape un an de când v-ați luat și încă nu țin un ghilimoț în poală.

FLORICA: Mila Domnului e mare. Cred că îți voi împlini dorința. Da', mai adastă oleacă.

SAFTA: Ce-i cu gospodarii ăștia la poartă? Veniți, oameni buni. (*intră Ion și Nae*)

ION: Plecăciune.

NAE: Sărut mâinile.

SAFTA: Ce vreți?

ION: Păi noi...

NAE: Avem o pricină să ne-o deslușească boierul.

FLORICA: Nu-i acasă. Vine când o amurgi. Dar care-i necazul.

ION: Aveam să mă duc până în cutare loc, însă o roată de la căruță mi se stricase. Nu-mi puteam înhăma iapa la căruța cu trei roate, mai cu seamă că era a fâta. Atunci m-am rugat de vecinul meu, ăsta care e de față, să-mi împrumute el o roată. El, ce e drept, aseară mi-a împrumutat roata ce i-am cerut, cu gând ca azi până în ziuă să mă duc la treaba mea. Când, ce să vedeți, cinstite fețe? Astă-noapte mi-a fâtat iapa un mânz.

NAE: Nu-l credeți, cucoană, să vă ție Dumnezeu! Roata mea a fâtat mânzul.

SAFTA: I-auzi, ce-ntâmplare ne-ntâmplată!

FLORICA: Am găsit un corn de porc

Într-o scurmătură de oaie

Și un orb m-a văzut,

Un surd m-a auzit,

Un mut lumii m-a spus,

Și-un despoiat în sân l-a pus...

NAE: Ce-ați zis?

ION: I-o cimilitură?... Ce vrea să-nsemne?

FLORICA: Păi... E minciuna... Da' voi veni-ți să susțineți adevărul...

NAE: Păi, da! Cucoană, ne faceți judecată?

FLORICA: V-aș face, dar n-am voie...

ION: Da' unde-i dus boierul, cucoană?

FLORICA: Ia, s-a dus să vază un lac de mălai ce-l avem pe marginea unui iaz, că în toate nopțile ies broaștele dintr-însul și mănâncă mălaiul.

(țărani se uită lung, și nedumeriți, dau să plece)

NAE: Ca ce fel de vorbă fu aia a cucoanei, mă, nea ăsta?

ION: Cum se poate broaștele să mănânce mălaiul?

NAE: Hai, măi!... Fugi d-acilea!... *(se întorc)*: Luminează-ne cucoană!

ION: Da' bine, cucoană, ca ce să fie vorba ce ne-ai spus-o? Poate-se ca broaștele să mănânce mălaiul?

FLORICA: Nu știu dacă broaștele poate să mănânce mălai, au ba; dară

știu că roata nu poate să fete mânji.

NAE: Ha, ha, ha!... Ne-o zise, boieroaia a tânără!

ION: Ne-o rușinat și ne-o luminat!

(*Împricinații dau să plece; intră boierul*)

BOIERUL: Ce s-a mai petrecut, oameni buni?

NAE: Ei, boierule, aveam o pricină...

ION: Dar o judecă cucoana dumitale... Ne dumeri...

NAE: Și ne-mpăcă!

BOIERUL: Ce pricină? S-aud!

NAE: Lasă... Nu te mai rătutim și pe 'mneata.

ION: Mergem la crâșmă să ne-necăm supărarea...

NAE: Și să sorbim împăcarea!(*ies*)

BOIERUL: Florică!... Nevastă, hăi!

SAFTA: Ce strigi așa, Bogdane? Acilea suntem.

FLORICA: Bine-ai venit, bărbate. Care-i porunca.

BOIERUL: Ce poruncă, ce poruncă!?... Tu-mi calci porunca-n picioare.

FLORICA: Nu-nțeleg. Ce te supără?

BOIERUL: Cum ce mă supără? N-au venit Ion și Nae la judecată?

FLORICA: Ba veniră... Și... Cum veniră așa plecară.

BOIERUL: Ei zic că i-ai împăcat.

SAFTA: S-au jelit... i-am ascultat. Sentință noi nu le-am dat. A zis fata niște cimilituri deștepte, ei au râs și-au înțeles.

BOIERUL: Nu te băga, maică! Când am luat-o, am pus o singură condiție. A călcat-o.

SAFTA: N-a călcat nimic. Am fost de față.

BOIERUL: Nu te supăra, nu vorbesc cu dumneata.

FLORICA: Te ascult... ca totdeauna. Dorința ta-i poruncă pentru mine.

BOIERUL: Fiindcă ai călcat fâgăduiala și ai judecat fără mine, nu mai putem trăi amândoi. Ia-ți ce poștești de la mine și ce-ți este mai drag în casa mea, și să te duci la tată-tău acasă.

SAFTA: Nu poți face asta! Ce te apucă?

BOIERUL: Maică, intră în casă... Lasă-ne.

SAFTA (*plecând, încet fetei*): Vezi, lungește-o, că-i trece năduhul și va judeca cu mintea și inima, nu cu paraponul.

FLORICA: Vorbele tale, bărbate, sunt sfinte pentru mine, pentru că de aceea bărbatul este bărbat. Nu sunt vinovată întru nimic, căci n-am

judecat pe acei jeluitori, ci le-am spus numai unde este stăpânul lor. Dar dacă d-ta găsești cu cale să mă gonești, eu mă supun fără să cârtesc și-ți mulțumesc încă din adâncul sufletului pentru bunătatea ce ai de a mă lăsa să-mi aleg ce mi-e mai drag din casa dumitale. Un lucru te mai rog: fiindcă mă gonești, lasă-mă să mă mai veselesc o dată și eu în casa domnului meu și bărbat. Dă o masă și cheamă oarece cunoscuți să petrecem împreună și să ne chefuim pentru cea din urmă oară.

BOIERUL: Hmm... Nu-ș-ce pui la cale, dar io nu mă-ntorn! Mâine să nu mai fi pe-aici!

FLORICA: Dorința ta-i poruncă... Așa va fi!

BOIERUL: Hei!... Oameni buni! Dați sfoară-n sat:

Că boieru' s-a-ndurat
Să dea de băut la toți,
De la moși, la ghilimoți!
Hai să facem un pestref:
Parastas, sau poate chef,
Că vreu să-mi înec amaru'...
Toată lumea, sus paharu'!
(sătenii intră pe rând; cântă și beau)

ION: Bun ii vinul ghiurghiuliu
Cules toamna pe târziu
Mai pe bruma, mai pe-omăt
Mult mai beu si nu mă-mbăt

NAE: Bun îi vinul, bine-mi place,
Nu știi viei ce i-oi face
Aș călcao cu chiciorul,
Și-aș bea vinul cu ulciorul.

VASILE: Bun ii vinul si gustos
Când îl bei cu om frumos.
Dar de-l bei cu om urât
Se oprește vinu-n gât.

FLORICA: Dragu-mii unde-am venit
Cu cine m-am însoțit;
Și mie drag unde-am intrat
Cu cine m-am adunat.

SAFTA: Păhăruțu-acest de vin

Nu știu, Doamne, cu-i să-nchin;
Văd aici un om frumos
Închina-i-aș bucurosi!

VASILE: Păhăruțu' l-oi da-n sus
Că mi-e drag cine l-o pus
Și cine mi l-a adus.

BOIERUL (*bea mereu; se îmbată*):
Iată, vecinul îmi cere
Să îi dau a mea muiere.
Taci vecine, nu crișca,
Că ograda ți-oi umplea
De jupâni și jupânițe,
De morari cu morărițe,
De birăi cu birărițe,
Notari cu notărășițe.

VASILE: Foaie verde mărcine
Lume, lume, soro lume,
Drag îmi e să trăiesc bine.

GHIȚĂ: Lume, lume, soro lume,
Frică mi-e că mor ca mâine.
C-așa-i lumea: trecătoare,
Ca o apă curgătoare
Unul naște ș-altul moare.

ION: Lume, lume, soro lume,
Când să mă satur de tine,
Lume, lume, soro lume?

FLORICA (*iși mângâie bărbatul, care a adormit*):
De tine m-oi sătura
Când mi-o face coliva
Și popa mi-o descânta
La cap cu cădelnița.

SAFTA: Gata, oameni gospodari!... Boierul a obosit. Mergeți sănătoși!

ȚĂRANII (*iesind*): De la beat cârciumă viu,
Merg pe gard, de drum mă țiiu,
Și mă apăr de dușmani,
Dând cu câini în bolovani.

FLORICA (*aduce o roabă*): Mamă soacră mare, mă ajuți?

SAFTA (*pun boierul în roabă*): Unde vrei să-l duci?

FLORICA: Mâine-n zori am să-l aduc.

Hai, hurduc, burduc,

La bordei te duc!

Nu te-ngrijora: îi ascult și porunca, îmi iau și darul...

SAFTA: Să vă deie Domnul gândul ăl bun

(*Lumina scade*)

EPILOG

(*în fața bordeiului, în velințe și un cojoc, dorm Florica și boierul*)

BOIERUL (*trezindu-se*): Văleu, văleleu... Ce cap greu... (*din obișnuință, vrând să se dea jos din pat, realizează unde este*): Cum? Ce-i asta? Unde sunt? Ce naiba, Doamne iartă-mă! că doar nu visez. A!... Florică... Florică, scoală!

FLORICA (*prefăcându-se adormită*): Îfî... Ce bine-i lângă tine...

BOIERUL: Scoal' Florică!... Am fost furați!... Aoleu, capul meu!...

FLORICA: Dormi, bărbate. Ai visat...

Stelele n-au scăpătat,

Nici cocoșii n-au cântat...

BOIERUL: Nevastă... Nevăstică, rogu-te trezește-te... Nu-ș' ce-i cu mine...

FLORICA (*ridicându-se din așternut*): Aoleu! Oi fi bolnav, Bogdan, dragule!

BOIERUL: Mă doare capu'... și-am un ghem, ici în stomah...

FLORICA (*îi dă o ulcică*): Bea, bărbate, c-o să-ți treacă.

BOIERUL (*bea; se strâmbă*): Ce-i asta?

FLORICA: Moare de varză. Face bine. Ia, mai bea!

BOIERUL: Zeamă de varză... Char așa beat să fi fost?

FLORICA: Ești bărbat... și n-ai dus păharu' la ureche...

BOIERUL: Parcă-ncap să mă limpezesc... Da' unde sunt?

FLORICA: La taica-n bătătură...

BOIERUL: Cum de-am ajuns aci?

FLORICA: Când m-ai gonit de la mata... ți-amintești?...

BOIERUL: Parcă... parcă...

FLORICA: ...mi-ai dat voie să iau din casa dumitale ce mi-o fi mai drag. Acea am și făcut. Nimic nu mi-a fost mai drag decât bărbatul. Nu crez să mă ții de rău pentru că mi l-am luat. Vrusăi să-ți zic ce am ales, da' adormisei. Mi-a fost milă să te trezesc, așa că te luai...

BOIERUL: Și cum m-ai adus pân' aici?

FLORICA: Cu roaba...

BOIERUL: Cee?!... Singură?

FLORICA: Singurică, singurea... Cu cine altcineva? Că muierea ce nu-și poate ține bărbatu', nici nu-l merită!

BOIERUL: Eee?!... Ești nebună, muiere!

FLORICA: Sunt. Dar nebună după omu' meu!

BOIERUL (*se dumirește, râde*): Ha,ha, ha!... Isteață și șugubeață!

FLORICA: Supusă și iubitoare, bărbate!

BOIERUL (*se gândi ce se gândi*): Aidem, nevestă, acasă, și să trăim ca în sân de rai; acum pricep eu ce odor de femeie am dobândit.

Și-am să mă sui pe o șea

Și vă spun poveste-așa.

FLORICA: Ba, ne-am suit pe o roată

Și am spus-o toată.

BOIERUL: Cum zici tu, Florică, fată!

CORTINA CADE.

BIBLIOGRAFIE:

- „Flori alese din poezia populară” – Editura pentru Literatură – 1967.
Ioan Brezeanu – „La izvoarele cîntecului” – Casa Creației Populare
a județului Galați – 1969.
Artur Gorovei – „Cimiliturile românilor” – Editura Eminescu – 1972.
„Nunta la români. Orații” – Editura Minerva – 1974.
„Povești” -Petre Ispirescu

PRINȚUL ȘI FATA DE ÎMPARAT
după „Sarea în bucate” de Petre Ispirescu

Piesă în patru mini-acte – scene.

Galați - 2015

Personajele, în ordinea intrării în scenă :

Regina

Ana

Pajul

Prințul Roz

Doctorul

Sfetnicul

Împăratul

Viana

Iana

Alai

Decor simplu, cu elemente puține, sugestive.

SCENA I: dormitorul prințului; un pat.

SCENA II: tot în iatacul prințului Roz.

SCENA III: sala tronului.

SCENA IV: masă mare, într-o sală de bal.

SCENA I

(sunet de trâmbițe. Voci din off):

- Se întoarce armata ...
- Armata noastră?
- Vine dușmanul?
- Se-ntoarce armata!

Armele sclipesc în soare!

Armata prințului, biruitoare !

- Să-i facem o urare:
- Ura ! Trăiască prințul erou!...

Dușmanul crud și rău

E biruit din nou! ...

- Vaaiii!... Prințul e rănit!

(O cameră în palat, sobră; dormitorul prințului)

REGINA: Aduceți-l în palat... în iatacul lui!

PAJUL: Aduceți-l aici! În iatacul lui!

REGINA: Doamne, Doamne... nu mi-l lua ! E singurul meu copil! Sprijinul bătrîneții mele ! Stâlpul împărăției ! ... Să vină un doctor!

PAJUL: Un doctor ! ...

(intră prințul rănit, susținut de Ana și doctor)

ANA: Ușor, ușor, înălțimea ta... Permite-mi să te așez pe pat... așa...

DOCTORUL: Un lighean cu apă curată!

ANA: Imediat! *(iese)*

DOCTORUL: și caldă!...

PAJUL: Cu apă caldă!

DOCTORUL: Tu cine ești?

PAJUL: Eu? Sunt eu mic,

Dar sunt voinic.

Sunt celebrul Copernic.

Dar nu cel ce se-nvârtește

Și pământul ametește.

Sunt un paj

Plin de curaj,

Al reginei echipaj.

Eu car trena cu drapaj !

(Ana aduce ligheanul cu apă) ...

DOCTORUL: Ajuta-mă, te rog !

PAJUL: Eu?... Nuuu !!!

DOCTORUL: Ține-l de picioare... Înălțimea ta, ține-i capul nemișcat! ... Trebuie să scot săgeata asta din umăr !

REGINA: Sânge!... Nu pot să văd... Simt că leșin!

DOCTORUL: Nu, vă rog, nu plecați! Țineți-l nemișcat...*(scoate săgeata)*: Uite dihania care putea să-l omoare pe prințul nostru!... Acum spălăm din nou rana, o ungem cu elixirul ăsta și o bandajăm... Așa!... I-am dat și o poțiune, ca să doarmă. Să nu vă speriați, va dormi vreo patru zile... În felul acesta nu va simți durerea...

REGINA: Doctore, te umplu de aur, îți dau tot ce vrei! Scapă? Se va însănătoși?

DOCTORUL: Da. E bine. Acum nu trebuie să se miște două săptămâni. Rana să fie spălată zilnic și schimbate feșele. Îl ungeți cu alifia asta din solzi de dragon... Dacă sângerează, chiar de două ori pe zi.

REGINA: Dar nu pot. Când văd sânge, mi se face rău ...

DOCTORUL: Zău ?!

PAJUL: Zău!

REGINA: Zău!

DOCTORUL: Înălțimea ta, ești regină... dar și mamă! Dragostea de mamă este cel mai bun leac.

Gata, se-nserează-afară.

Eu pornesc spre altă țară

Unde o epidemie rară

Seceră femeii, bărbați

Chiar copii neîntărcați

Că au refuzat vaccinul

Și-i omoară azi veninul .

Să aveți zile curate.

Să-i dea Domnul sănătate! (*se înclină și iese*)

REGINA: Vai, băiatul meu voinic, ce mă fac eu cu tine ? Cum să te îngrijesc singură, că sunt atâția trădători și dușmani în jurul nostru și nu am încredere deplină în nimeni!

PAJUL: Ea... ea... ea... (*o arată pe Ana*)

REGINA: Fată dragă, ia vino mai aproape!

ANA: Poruncă, Înălțimea ta !

REGINA: Mi s-a spus că ești foarte cuminte și harnică. Ba și foarte pricepută la gătit bucate alese.

PAJUL: Mmm... chiar și dulceturi delicioase...

ANA: Fac tot ce pot, Înălțimea ta. Și mă străduiesc să nu supăr pe nimeni...

REGINA: Cum te cheamă?

ANA: Ana îmi zice...

REGINA: Pari de neam ales... și vorba și portul nu-s ale unei slugi... Cine sunt părinții tăi ?

ANA: Nu... nu știu... sunt... orfană!... Cât despre vorbire..., îmi place să citesc atunci când nu am treabă... Din cărți înveți multe!...

REGINA: Cuminte și înțeleaptă! Dumnezeu mi-a scos-o în cale!

ANA: ...Și ascultând oamenii, încet-încet, am învățat să-i deslușesc și să-i deosebesc !

REGINA: De azi nu mai ești în slujba chelăresei. Ai să ascuți numai de poruncile mele !

PAJUL: Și de-ale mele !

ANA: Am înțeles, slăvită regină!

REGINA: Am văzut cum l-ai ajutat pe doctor. Ia alifia magică și nu te despărți de prințul Roz. Numai eu te voi înlocui, atunci când te duci să te odihnești.

ANA: Așa voi face!

PAJUL: Ai grijă, suntem cu ochii pe tine !

(*plecăciune , Regina, pajul ies. Ana, mângâindu-l pe prinț, cântă*):

Prinț viteaz și frumos,

Fă-te iute sănătos

Să alergi sub soare iar,

Pe-al tău mândru armăsar!
Țara să o cârmuiești.
Roz iubit, vreau să trăiești!
(*pune mâna la gură, rușinată de vorbele spuse*)

SCENA II

(*Formată dintr-o succesiune de secvențe care sugerează trecerea timpului. Tot în iatacul prințului*)

Secvența -1-

PAJUL: Vine majestatea sa, regina!

ANA: Ssst !..

REGINA (*intrând*): Cum se simte băiatul meu ?

ANA (*face o plecaciuie*): Bine ... l-am priment. Acum doarme.

REGINA: Dar tu nu te-ai odihnit deloc. Du-te și te culcă!

ANA: Nu-s obosită, înălțimea ta! ...

REGINA: Fă cum îți spun ! Să nu vii până nu voi trimite după tine.

PAJUL: Pe mine!

REGINA: Slugile și-au pregătit camera de alături. Ai și o tavă cu mâncare. De acum, aici vei locui!

ANA: Sunteți prea bună, slăvită stăpână! Permiteți?

REGINA: Du-te, du-te! Odihnește-te, fata mea!

ANA: „Fata mea”... Eu nu mi-am cunoscut mama. Mi s-a spus că a murit la nașterea mea. Sora cea mare...

REGINA: Deci ai rude... Câte surori ai?

ANA: Două...

REGINA: Unde sunt ?

ANA: Nu... nu știu! Cred că în țara... de la răsărit!

REGINA: Hai , gata, voi avea eu grijă de tine ! Du-te!

PAJUL: Hai, pleacă! Pleacă iute!

(*Ana iese*)

REGINA: Are o taină... Dar o voi afla!

PAJUL: Să dați ordin să-i caute rudele și să le aducă aici, la palat.

REGINA: Bine, bine... Roz, băiatul meu, ce palid ești!
Ești bucuria mamei tale,
Lumina ochilor mei ești,
Din vremea când veneai agale
În poala mea, să-ți spun povești!...

Secvența -2-

(intră Ana, cu ligheanul si pansamentele)

ANA: Luminăția ta, permite-mi să intru! E vremea să-i schimb bandajele înalțimii sale, prințul!

REGINA: Da, intră. Stai! Înainte de a pleca...

ANA: Știu, nu suferiți să vedeți sânge ...

REGINA: Vreau să stăm puțin de vorbă!

ANA: Poruncă !

REGINA: Fiul meu s-a trezit până acum ?

ANA: Într-un fel ...

PAJUL: Ce-i aia „într-un fel”?.. Explică-te!

ANA: Când l-am hrănit sau i-am dat apă, parcă încerca să deschidă ochii...

REGINA: Cum ? I-ai dat să mănânce ?

ANA: Am socotit că nu poate să stea flămând atâta vreme și i-am pregătit o supă ușoară, de pasare !

REGINA: Tu, Ana ?

ANA: Eu, înălțimea ta ! Când am plecat de aici, am trecut întâi pe la bucătărie, am gătit, apoi m-am dus la culcare.

REGINA: De unde ai învățat toate astea?, să gătești... să îngrijești răniți...

ANA: Păi... eu...

REGINA: Bine, bine... Văd că nu vrei să vorbești despre trecutul tău... Vom afla! Păzește-l!

PAJUL: Ca pe lumina ochilor! ...

ANA: Cu toată dragostea... pe care v-o port!

(Regina iese gânditoare)

ANA: Roz iubit, prinț luminat,

Haide iute la spălat,
Și apoi la bandajat ...
Să te însănătoșești,
Murgul iar să călărești,
Țara ta să o păzești!

Secvența -3-

(Intră Regina. Ana face o plecăciune și iese. Regina, la capul prințului, îl mângâie. Dacă este nevoie, se pot repeta scenele intrării-ieșiri regina - Ana pentru a sugera trecerea timpului).

Secvența -4-

(Intră Ana)

PAJUL: Ssst ! Lasă-i ... Dorm așa frumos... *(se retrag într-un colț, la rampă)*

ANA: Copernic, ia povestește-mi, cum ai ajuns pajul doamnei?

PAJUL: Tata era baron, comandantul armatei de la hotar... Când au năvălit dușmanii, era cu mama, la cetatea de pe graniță... Au apărat-o cu prețul vieții lor...

ANA: Sărman copil orfan...

PAJUL: De regină-am fost luat

Pe când eram mititel.

Am crescut ici, în palat.

Numai doamnei-i sunt fidel!

Îi duc trena, tot mereu

Când se plimbă în palat.

Nu-i ușor, dar nu-i nici greu...

Este treabă de bărbat!

Cresc eu mare, și voi fi

Baronet în oastea ei.

Cu spada eu voi stârpi

Toți dușmanii! Chiar și zmei! *(fără să vrea, a ridicat glasul)*

REGINA: *(trezindu-se)*: Cum? Ce miei?...

(Ana face plecăciune Reginei)

REGINA: A trecut timpul așa repede?

ANA: Se înserează, înălțimea ta!

REGINA: ...Da. Știi, iubitul meu Roz, cu față palidă, a mișcat...
M-a privit doar o clipă, apoi a adormit!

ANA: Cred că merge spre bine... I se va-mbujora și fața, n-aveți teamă. Rana s-a închis, nu mai sângerează!

REGINA: Mulțumescu-Ți, Doamne !

ANA: Acum va trebui să-l punem pe picioare. Cu voia voastră, mâine îi voi prepara o mâncare mai consistentă! Poate...

REGINA: Poate... bine fata mea... *(o mângâie pe frunte; iese cu pajul)*

ANA: Așa... Ei, prințul meu drag, să încercăm să mănânci puțină supiță caldă...

(îl ridică pe pernă și începe să-l hrănească)

PRINȚUL: Un înger?!... Sunt în Rai?

ANA: Nu, înălțimea ta... ești în camera domniei tale. Ai fost rănit, dar te însănătoșești, slavă Domnului!

PRINȚUL: Dar tu..., tu ești înger... în... ger... *(adoarme)*

ANA: Dormi..., dormi, Roz, prințul inimii mele... *(cântă)*

Somn ușor, somn ușor,

Îngerii să vie-n zbor

La frumosul prințișor,

Să-i vindece rănilile,

Să-i treacă durerile,

Iar să vadă zorile!!!

Secvența -5-

(Intră Regina și pajul)

PAJUL: *(intrând, tare, apoi în șoaptă)*: Înăl... Vine regina!

REGINA: Bună dimineața! Cum se simte băiatul meu?

ANA: Sunt semne bune. A mâncat tot... Ba chiar a șoptit câteva cuvinte!...

REGINA: Hai, du-te și te odihnește, fata mea... corvoada ta se apropie de sfârșit!

ANA: Dar nu este nici o corvoadă. Îmi place să am grijă de...

oameni!

REGINA: De oameni, în general, sau...

ANA: Daaa... Iubesc oamenii... Chiar în Sfânta Scriptură zice să îți iubești aproapele...

REGINA: Bine, bine ... hai, fugi! (*Ana face o plecăciune și iese*):

Fată, fată! Ce e oare în mintea și sufletul tău?

PAJUL: Dragoste... Credință... Știu eu!

PRINȚUL: (*se trezește*): Îngere..., unde esti?

REGINA: Roz, baiatul meu viteaz!

PRINȚUL: Mamă, mamă, cred că am fost în Rai ... Îngerul meu păzitor mă spăla, mă hrănea...

REGINA: Dragul meu, ai văzut-o pe Ana, servitoarea noastră!...

PAJUL: Da, pe Ana... slujnica...

PRINȚUL: Nu, înger... îngerul meu păzitor!

REGINA: E drept că Dumnezeu ne-a trimis-o, dar e servitoarea...

PRINȚUL: Înger... îngerul meu...

REGINA: Craiule! nici nu te-ai trezit bine și...

PAJUL: Îi fug ochii după fete! Ei!..

PRINȚUL: (*adoarme*) – Inger...

REGINA: Dragul meu cu negre plete,

 Încă nu te-ai întremat,

 Și cu ochii după fete...

 Vine vremea de-nsurat!

Secvența -6-

(*Intră Ana*)

ANA: Înălțime! ... (*face plecăciune*)

REGINA: Ana! S-a trezit! Băiatul meu se însănătoșește!

ANA: Ce bine! În câteva zile va fi pe picioare. O să vedeți!

REGINA: Da, trebuie, că avem treabă multă! Ai grijă!

PAJUL: Ai grijă de prințul nostru!

(*ies Regina, pajul*)

ANA: Am, cum să n-am... Așa, hai să te hrănesc, frumosule! ...

(*Prințul îi prinde mâna*)

PRINȚUL: Îngere! Ai venit!

ANA(*râde*): Nu-s înger... sunt umila voastră servitoare ...
PRINȚUL: Cum te cheamă?
ANA: Ana...
PRINȚUL: Pe mine Rozvan... Roz...
ANA: Știu, slăvite prinț...
PRINȚUL: Nu... Lasă protocolul... Spune-mi pe nume!
ANA: Nu se cade înăl...
PRINȚUL: Te rog! Îți poruncesc!
ANA: Roz... v... an...
PRINȚUL: Așa, îngere!
ANA: Sunt Ana...
PRINȚUL: Ana... mi-ești dragă...
ANA: Nu-ți râde de mine ... Roz...
PRINȚUL: Tu mă iubești ? Măcar puțin?!... Spune..., spune!...
ANA: Dar nu se cade Da... Da!
PRINȚUL: Iubirea noastră
Din noapte-albastră
M-a fermecat!
Iubire clară,
De primăvară...
Nu e păcat!

SCENA III

(Sala tronului. Regina așezată, pajul și sfetnicul în picioare)

REGINA: Ți-am simțit lipsa, cât ai fost plecat.
SFETNICUL: Am călătorit la porunca înalțimii tale.
REGINA: Ești singurul sfetnic în care am încredere.
PAJUL: Dar eu?...
REGINA: Taci, copile!.. Ai îmbătrânit la picioarele tronului ăsta.
De aceea ți-am dat o misiune delicată și de taină.
SFETNICUL: Mulțumesc pentru încredere!
REGINA: Acum, că s-a vindecat, trebuie să-l însurăm pe Rozvan.
Nu numai că i-a venit timpul, dar prin căsătorie vom întări puterea regatului.
SFETNICUL: Trebuie!...Trebuie!...L-am observant azi. E cu ochii

după fetița aceea de la bucătăria, care-i sub aripa voastră.

PAJUL: Am văzut și eu!

REGINA: Taci, copile!

SFETNICUL: Dar alegerea e proastă.

Îi găsim noi o nevestă

Care, musai, o să fie

Și deșteaptă, și nurlie,

Cu regat, împărăție.

Și prin alianța asta

Păzim și țara și casta.

REGINA: Deci, ai văzut și tu, cum se ține după Ana... Săraca fată.

PAJUL: Am observant și eu!

REGINA: Taci, copile! Ai aflat ceva despre existența rudelor ei?

SFETNICUL: Am trimis oameni în cele patru zări. Eu însumi am întrebat pe unde am călătorit. Nimeni nu-și aduce aminte de ea... Mai cercetăm.

REGINA: Bine, bine... Dar pe Roz unde-l trimitem să pețescă o prințesă? Situația e foarte delicată, trebuie să fim diplomați, pentru a nu jigni vanitatea vecinilor noștri.

SFETNICUL (*desfașoară un sul*): Aici sunt foarte documentat (*citește*): În Împărăția de la răsărit frumoasa și rumena prințesă Yin. Are zestre mare... În regatul de la nord, tocmai a ajuns la vârsta măritişului prințesa Bebe. Și alianța asta-i bună... În împărăția de la apus există chiar trei prințese; de una din ele n-am aflat nimic, dar celelalte doua s-ar mărita și... ieri.

REGINA (*râde*): Așa se grăbesc fetele la măritiş...

PAJUL: Daa?.. Eu când mă însor?

REGINA: Ia-o mai ușor!

PAJUL: Să mă dai pe-o baroneasă

Mare, grasă și frumoasă!

SFETNICUL: Și ar mai fi prințesa Flu, de la miază-zi; iar o partidă reușită... Le-am adus portretele, să le vadă prințul.

(*Înșiră în fața tronului tablourile prințeselor*)

PAJUL (*Privindu-le, curios*): Eu m-aș însura cu toate...

REGINA: Taci, copile! Roz a călătorit mult, poate le cunoaște. Așa i-ar fi alegerea mai ușoară. Du-te și adu-l aici. Pe urmă ne lași singuri.

SFETNICUL: Am înțeles, Înălțimea ta.

PAJUL: Mă duc eu, că nu mi-e greu... *(Regina îi dă o palmă după ceafă)*: Aoleu!..

REGINA *(Se ridică, privește fiecare tablou)*: Deci prințesa Yin, tânăra Bebe, Viana și Iana de la apus... cum o cheama pe a treia? Și Flu, fata din regatul de peste fluviu. Grea alegere.

PRINȚUL *(intrând)*: M-ai chemat, mamă? *(Sfetnicul și pajul se strecoară în sală)*

REGINA: Intră, baiatul meu, cu bujori în obrăjori.

Acum, că te-ai însănătoșit

M-am gândit

Să te trimit în peșit.

PRINȚUL: Mamă, de ce atâta grabă?

În regat e multă treabă.

REGINA: O alianță-i necesară

Să ai liniște în țară!

PRINȚUL: Am încheiat alianțe cu toți vecinii.

SFETNICUL: Asta așa-i.

REGINA: Ssss...

PRINȚUL: Dar chiar dacă ne-am înrudi, interesele politice sunt mai presus decât o căsătorie.

SFETNICUL: Asta așa-i.

REGINA: Sss... Totuși, ți-a venit vremea. Uite, aici, portretele prințeselor. Pe care o alegi?

SFETNICUL, PAJUL: Pe toate.

PRINȚUL: Pe nici una.

REGINA: Domnița Yin este frumoasă

Cu obraji rumeniți de soare.

PRINȚUL: Ah! Mamă-i șleampătă și grasă

Și are păr mult pe picioare...

SFETNICUL: De unde știi?

REGINA: De unde știi?

Dacă vrei una drăgăstoasă

Ia-o pe Bebe, că e blândă

PRINȚUL: Nu ai văzut că e buboasă?

Are o mutră de osândă.

SFETNICUL: De unde știi?

REGINA: De unde știi?

Dacă vrei doamnă, nu o țoapă,

Ia fata mare-a rigii Roy.

PRINȚUL: Aoleu! Mamă, este schioapă,

Și pute-a praz și-a usturoi.

SFETNICUL: De unde știi?

REGINA: De unde știi?

Prințesa Flu are părinți

Ce o adoră ca pe-o zee.

PRINȚUL: Păi, nu se spală nici pe dinți...

Crezi că-mi doresc așa femeie?

SFETNICUL: De unde știi?

REGINA: De unde știi?

Pe toate le cunoști, sau minți?

Poate-ai pus ochii pe-o plebee.

PRINȚUL: Da, mamă. Vreau să mă **însor** cu Ana.

SFETNICUL, PAJUL: Cu o slugă?..

REGINA: Cu servitoarea?

PRINȚUL: Tu m-ai învățat să-l judec pe om după faptele și meritele sale, nu după avere.

SFETNICUL: Vezi... vezi... Dacă i-ai dat prea multă libertate?!

PAJUL: Eu, dacă-i răspund, mă pocnește... cu evantaiul...

REGINA: Ssst! Da... dar... rangul nu-ți permite.

PRINȚUL: Cine-i „rangul” ăsta? Cum îmi poate el porunci? Nu, mamă! Ori mă însor cu Ana, ori rămân burlac!

SFETNICUL: Ți-a venit de hac!

PAJUL: Am căzut... din puț în lac...

REGINA: Roz, dragule, dar nu...

PRINȚUL: E îngerul meu păzitor. Dumnezeu mi-a trimis-o.

REGINA: Este harnică, deșteaptă și frumoasă, dar...

PRINȚUL: Vezi? Vezi câte bogății aduce? Dacă nu mi-o dai de bună voie, s-ar putea sa fug cu ea în lume...

REGINA: Ei, băiatul meu înfierbântat, au trecut vremurile când se fura nevasta...

PRINȚUL: Se mai întâmplă și-n zilele noastre.

REGINA: Zău?

SFETNICUL, PAJUL: Zău?

PRINȚUL: Zău!

SFETNICUL: Vai de capul meu!

PAJUL: Poate fur una și eu (*regina îl trage de ureche*) Aoleuu !!

Sunt un paj

Pus la dresaj...

Ce tapaj! (*iese*)

REGINA: Parcă îți poruncisem să ne lași singuri?!

SFETNICUL: Înălțimea ta, eu...

REGINA: Ia du-te și anunță în cele patru zări că prințul Roz se însoară cu... o frumoasă adusă de peste mări și țări. Să trimiteți invitații la toate familiile regale și împărătești; să-i poftiți pe toți la nuntă. Du-te!

PRINȚUL: Mamă! Te iubesc!

SFETNICUL: (*ieșind*) Atențiune! Atențiune!

Majestatea sa vă spune:

Prințul Rozvan se însoară

C-o fată de ... neamuri bune!

VOCI: Ce spune, ce spune?

SFETNICUL: Mare veselie-n țară!

Toată floarea cea vestită,

La nuntă este poftită!

Regi, regine, împărați,

Veniți de vă desfățați!

SCENA IV

(*O sală mare de bal; se așează masa pentru ospăt; cadrul sau menuet*)

VOCE: - Vine un alai de soi:

Este împăratul Roy

Cu urmașa sa Viana

Și cu drăgălașa Iana!

PRINȚUL-ANA (*acoperită cu vălul*) – Bine ați venit! Bine ați venit!

ÎMPĂRATUL: Mă bucur că ne-ați poftit.

Dacă nu ne-am încuscrit
Cu fata mea cea frumoasă,
Am venit să stau la masă.

(se așează, Ana îl servește)

PRINȚUL: Luați, mancați,

Și din barbă să nu dați *(toți râd)*

ÎMPĂRATUL: Friptură de vânat, în sos tomat?!

VIANA: Îî!.. Ce scârbos... sosu-i dulce și greșos. Strică gustul
cărnii...

IANA: Nu-mi place...

ÎMPĂRATUL: Ce gusturi culinare ciudate ... Și mesenilor le place!
Ia priviți cu câtă poftă mănâncă. Să gustăm plăcinta cu carne, poate-i
mai bună... Ooh!...

VIANA: Pune-i sare și ulei... din olivieră.

IANA: Eu am pus... da-i și mai rău. *(gustă din olivieră)* Zahăr?..
Miere?..

ÎMPĂRATUL: Prințe, ne-ai poftit la nuntă ca să-ți bați joc de noi?
Bucatele astea nu se pot mânca. Sunt scârbos de dulci.

PRINȚUL: Înalt-Împărate, privește! Toată lumea mănâncă cu
poftă... Te cinstesc pe domnia-ta ca pe toți împărații și regii veniți.

ÎMPĂRATUL: Vei plăti pentru asta!

ANA: Împărate, luminate,
Lasă ura deoparte!
Dacă s-a greșit cumva
Este numai vina mea.
Însă ... spune-ne ceva.
Parcă mai aveai o față
Harnicuță și curată.

ÎMPĂRATUL: Nu vreau să știu de-a sa soartă,
Pentru mine este moartă.
M-a jignit, m-a umilit;
Dragostea a semuit
Doar cu sarea în bucate.

ANA: Povestește, împărate.

ÎMPĂRATUL: Am trei fete. Le-am crescut,

Educat ... cum am știut.
Când mezina s-a născut
Mama lor s-a prăpădit.
Le-am adus dascăl vestit
Să-nvețe bune maniere,
După cum rangul o cere.
Să citească, socotească,
Limbi străine să vorbească...
Am vrut doar să mă iubească
Și le-am pus la încercare
Să văd dragostea de-i mare.

(Schimbare de lumină. Împăratul singur la masă)

ÎMPĂRATUL: Să vină la mine, iubitele mele fiice! (*cele trei fete vin în fața împăratului*): Azi îmi gătiți voi! Să văd ce ați învățat. Și nu uitați să puneți dragoste în mâncare. (*fetele îi așează masa*): Foarte bine, fetele mele. Ia spune-mi Viana, cum mă iubești?

VIANA: Iaca, eu te iubesc, tată, ca mierea cu care am înmuiat saralia.

ÎMPĂRATUL: Să-mi trăiești, fata mea, să-mi faci Dumnezeu parte de tine. Dar tu Iana, cum mă iubești?

IANA: Ca zahărul, tată, ca zahărul care l-am topit pentru crema caramel.

ÎMPĂRATUL: Să-ți dea Dumnezeu bine, fata mea. Să mă bucur de tine. Ia vino Ana mai aproape, nu fii așa rușinoasă. Tu cum mă iubești?

ANA: Ca ... sarea în bucate, tată.

VIANA, IANA (*râzând*): Auzi, ca sarea!... Îhh!

ÎMPĂRATUL: Cum vine asta, „ca sarea ...” asta-i dulcea ta dragoste?

ANA: Iartă-mă tată, n-am vrut sa te supăr. Dar socot că dragostea mea nu e nici mai presus nici mai jos decât mierea și zahărul.

ÎMPĂRATUL: Auzi! Și mai ai obraz să te compari cu surorile tale? Să te duci de la mine, fată nerușinată, să nu-ți mai aud de nume!

VIANA: Vai, Ana, cum poți fi atât de proastă?

IANA: Noi nu te vom apăra, ca să ne stricăm buna relație cu tata.

VIANA: Pleacă din palat.

IANA: Pleacă!

ANA: Surorile mele... Dar... Vă las cu bine ...

IANA: Du-te, du-te!

VIANA: Du-te învârtindu-te!

(se revine la scena anterioară)

ÎMPĂRATUL: Acum nu știu pe unde o fi Ana. Și-mi pare rău pentru nesocotința ei și nesăbuița mea ...

ANA: *(Își scoate vălul)*:

De nu pui un praf de sare

Cu dragoste, la mâncare,

Nici un gust plăcut nu are...

De iertarea nu-i prea grea,

Tată, dă-ne binecuvantarea ta.

ÎMPĂRATUL: Fata mea, fata mea! *(Se îmbrățișază)*

PRINȚUL: Să anunțăm din zare-n zare

Că dragostea are și sare!

Hai să-ncălecăm pe șa !

TOȚI: Să spunem povestea-așa!

(Cadril sau menuet)

CADE CORTINA

CROITORAȘUL CEL VITEAZ

Dramatizare după basmul cu același nume de Frații Grimm.

*Pentru băieței, copile,
Aceste versuri facile
Cu-n prolog, șase tablouri...
...Poate, vor avea ecouri*

Galați - 2017

Personajele:

Povestitorul

Zâna (care devine): Țăranca, Țiganca, Domnișoara

Croitorașul

Uriăș 1

Uriăș 2

Prințesa

Împărăteasa (sau: Împăratul)

Inorogul

Pentru a diferenția cele șase tablouri, sugerez să se folosească puține elemente de decor:

SCENA I: Masa de lucru a Croitorașului.

SCENA II: Un copăcel (în pădure.)

SCENA III: În grădina palatului; iarbă, flori.

SCENA IV: Tot în pădure; unul, doi copaci.

SCENA V: Alt loc în pădure; un copac.

SCENA VI: În grădina palatului.

PROLOG

După ultimul gong lumina scade în sală. Din mijlocul spectatorilor se ridică Povestitorul, care va înainta până la avantscenă. Cortina se ridică, descoperind interpreții așezați în centrul scenei; elemente de costum, lângă ei.

POVESTITORUL:

Bună seara ! Vai, ce mulți sunteți ! Stați bine? Vă rog să aveți grijă să nu scârțâie scaunul; ar putea rupe vraja ! Aaa ! Și opriți telefoanele celulare. În lumea în care vreau să vă duc, nu există asemenea... balauri electronici. Așa ! Mulțumesc. Ei, să începem!

Că vorba lungă-i sărăcie
și, după cum toată lumea știe,
povestitorul e concis:
zice numai ce-i de zis.
Știți cine e povestitorul?

VOCI:

- El poate fi autorul.
- Sau naratorul poveștii depănate.
- Aduce tărâmurii depărtate...
- Întâmplări adevărate...
- Ori, mai gogonate!

POVESTITORUL:

Daa!... Dar pentru asta am nevoie de o Zână.
Care, cu mine împreună
și cu bagheta-i fermecată,
să vă ducem într-o lume minunată.
(din grup se ridică „zâna”)

ZÂNĂ:

-Scutur peste voi cu praf de stele,
Să străluciți mai tare decât ele.
Închideți ochii și visați.
În lumea basmului intrați

POVESTITORUL:

Zână dragă, vreau s-alegi
Uriașii răi și blegi,
Inorogul fermecat,
Fata mândră de-mpărat,
Tatăl, poate mama ei
(Poți s-alegi pe cine vrei!),
Și, cel mai mic copilaș
Vreau să-l faci croitoraș.

(Zâna atinge cu bagheta interpreții, care se ridică, își iau elementele de costum și ies; ultimul, croitorașul, se ridică și se duce la masa de croitorie)

SCENA I

POVESTITORUL: *(așezându-se la rampă, într-un colț):*

După ce-am făcut acestea,
Hai să depănăm povestea:
Într-o localitate micuță,
Trăia într-o căsuță,
Cusând la o măsuță,
Micul croitoraș.
Un bun meseriaș!

CROITORAȘUL *(cântă):*

Croiesc hăinuțe, pantaloni,
Pentru copii și pentru domni,
Chiar minunatele rochițe,
pentru doamne și fetețe.
Ei!... Cine strigă-n gura mare?

(Zîna se îmbracă în țărancă și trece prin fața croitorașului)

ȚĂRANCA (*cu o ulcică în mână*):

Ia magiun! E de vânzare!
Poa' să-l guste fiecare!
Magiun bun, din fructe coapte,
Să mâncați din zori în noapte!
Ecologic este tot.
O să vă lingeți pe bot!
Hai, veniți să cumpărați.
Pentru ce mai adăstați!

CROITORAȘUL:

Vino, dragă mătușică,
Să gust ce ai în ulcică!
(*Ia cu degetul puțin magiun și îl gustă.*)
Ce gust bun. Îmi e pe plac.
Ia de-aicea un pitac
Și te du cu Dumnezeu!
Mmmm!!! E mai bun ca un drajeu!

(*Țăranca, schimbând un element de costum, devine țiganca*):

ȚIGANCA:

Hauluuu! Boier voinic,
Eu o vorbă vreau să-ți zic!
Dacă pui un galben mic
Ici, în mână, la migiloc,
Știu să îți ghicesc pe loc
În palmă, în cărți, ghioc,
Cum să faci să ai noroc!
Dușmanii să îi omori
Și să te însori !

CROITORAȘUL:

Galbeni eu nu am de dat
Și nu am chef de-nsurat!
Vreau doar să mănânc magiun.

ȚIGANCA: Dacă nu ascuți ce spun,
Să n-ai parte de magiun !

Și cu multă zbuciumare,
Să pornești în lumea mare !

CROITORAȘUL: Ia un ban. Te du cu bine ! (*țiganca iese*)

Ce-s astea? Roi de albine?
Ba sunt muște. Vai de mine !
Magiunul vreți să-mi mâncați?
Huși ! Hai, huși !... Haide, plecați,
Că vă dau o pălitură !... (*Lovește cu o cârpă muștele*)
Șapte dintr-o lovitură?!
Dar magiunul s-a vărsat...
Ce păcat!
Nu contează! Am demonstrat,
Că pot fi și eu bărbat!
Hai, să spun, din zare-n zare,
Ce voinic sunt: Mic... dar mare!
(*Coase*):Pe brâu am scris cu plăcere
Care este-a mea putere
Să afle orice muritor,
De ce-i în stare-un croitor!

(Ia brâul pe care scrie „șapte dintr-o lovitură”, se încinge cu el și pleacă la drum)

POVESTITORUL: Atelierul devenise prea neîncăpător.

Simțea că nu mai este croitor!
Și, mândru fără de pereche,
Luă o bucată de brânză veche,
Și-a pus căciula pe-o ureche,
Și a pornit la drum întins
Spre orizontul necuprins.
Era mândru, voinicel,
Cine mai e ca și el?
„Șapte dintr-o lovitură”!...
În scaietii-încâlcitură,
De pe lângă bătătură,

Auzi ciripitură.

CROITORAȘUL: Păsărica mea micuță,
Ce cați în scaieți, drăguță?
Aaa! Aripioara are-un spin...
Stai să te-ncălzesc puțin! (*o bagă în sân*)
POVESTITORUL: Și, viteazul mic erou,
La drum a pornit din nou.
Drumu-l duce printr-o pădure deasă,
întunecoasă,
unde văzu o namilă de uriaș la masă.

SCENA II

*Decor: cadru natural: undeva, în pădure. Apare croitorașul.
Uriașul se holbează la scrisul de pe brâul lui.*

URIAȘ I: Cine cu mine se pune ,
Nu mai are zile bune !
Nu mă laud chiar deloc,
De-ți dau una, mori pe loc !
Oamenii se tem de mine ,
Că mănânc pe orișicine ...
Mă tot uit, dar nu văd bine?
Șapte dintr-o lovitură?!...
Cine? Astă stârpitură?...
Ia, vino, lăudătoare,
Să vedem cine-i mai tare!
Mmm!... Îmi faci poftă de mâncare.
CROITORAȘUL: Nu sunt bun de pus pe jar,
Că eu am avut pojar
Și-am avut și scarlatină.
De mă muști, greață-o să-ți vină.
URIAȘ I: Măi, țâști-bâști cu mucii la nas,
Vrei să intri în necaz?
Uite, vezi această piatră?
Eu o fac nisip îndată!

CROITORAȘUL: Mâna mea dac-o s-o strângă,

O sfârâm și-o fac să plângă!

(sfârâmă bucata de brânză):

Dar o piatră poți s-arunci

Până dincolo de lunci? *(uriașul aruncă).*

Uite, aici aruncare

Până dincolo de soare! *(dă drumul păsării).*

Să mai facem o-ncercare:

Iau în spate un pom mare.

Tu îl poți duce-n spinare?

URIAȘ I: Eu alerg cu el în spate,

Nici nu-l simt măcar, măi frate!

(Smulge un copăcel. Croitorașul se aruncă și el în spatele uriașului.) Aoleuu! ce greutate! *(gâfâie, obosit)*

CROITORAȘUL: Ce credeai, că, dacă-s mic,

Nu-s în stare de nimic?

URIAȘ I: Lasă... Mâine ne-om lupta.

În zori, când s-o-nsenina.

Hai, să ne culcăm în grotă.

Îți dau pat și o pilotă.

Și mâine-am să te dobor.

Să nu faci cumva: sfor, sfor...

Că te-omor!

(se culcă.)

URIAȘ II: Cine-i ăsta, frate-meu?

URIAȘ I *(în șoaptă)*: Unu', tare ca un zmeu.

S-așteptăm s-adoarmă bine,

Și-l croim cum se cuvine!

(Uriașii adorm. Croitorașul sculat de zână, se dă jos din pat și se pitește sub el. Sforăie puternic.)

Uriaș II: Sforăie ca ursulețu'...

Dă-i în cap cu făcălețu!

Sau lovește-l cu o ghioagă.

Ha, ha! Parcă ai da într-o doagă.

(Lovesc, pe rând)

Auzi cum sună a sec?

URIAȘ I: L-am dat gata pe zevzec!

Am scăpat de prichindel.

Hai, ne-om dezmoții nițel!

(Își fac înviiorarea și pleacă în șir. Croitorașul sare și el în coada șirului.)

POVESTITORUL: Uriașii pleac-agale

Cu mișcări cam inegale,

Fericiți că au trimis

Croitorul în abis.

Dar, în urma lor, cel mic

Mergea țațoș și voinic.

Umbra lui, în răsărit,

Părea că-i duh aburit.

URIAȘ I: Văleu! Piticul nu a murit!

URIAȘ II: Să fugim unde-om putea,

Poate scăpăm de belea!

SCENA III

POVESTITORUL: Multă lume-a colindat,

Străbătând sat după sat.

Peste tot s-a lăudat,

Cât este de ne-nfricat...

Și-a ajuns lâng-un palat.

Dar e tare obosit.

Se-așeză... Șșș! A adormit...

(Croitorașul adoarme în iarbă)

DOMNIȘOARA: E o zi de soare plină.

Hai să mergem în grădină!

PRINȚESA: S-adunăm flori parfumate ...

Și un coș cu fructe coapte.

(Se plimbă printre pomi și flori cântând):

Uite-un fir de mușețel,

Să ne-nveselim nițel!

Iată și un busuioc,

S-avem în viață noroc!

Uite și-un trifoi curat,

Poate-aduce un băiat,

Să-mi ofere un inel

Și să mă mărit cu el!

(Zâna, domnișoara acum, o duce pe prințesă croitoraș)

DOMNIȘOARA: Draga mea, te rog, privește:

Un flăcău ce se-odihnește!

Ce scrie pe brâu? Citește!

PRINȚESA: Șapte dintr-o lovitură?!...

E viteaz sau rău de gură?...

DOMNIȘOARA: N-ar fi bine să-l sculăm

Și de el să ne rugăm

Să poftească la palat

Să-l cunoască pe-mpărat?...

PRINȚESA: Cine ești, viteaz vestit?

Pe la noi de ce-ai venit?

DOMNIȘOARA: Tu învingi c-o izbitură?

Șapte dintr-o lovitură?

CROITORAȘUL: Măria ta, nu vreau acum

Să mă laud, dar vă spun:

Cine se dă la magiun,

De nu zboară, îl răpun!

PRINȚESA: La palat să mergi îndată

Să te vadă lumea toată.

(Intră împărăteasa)

ÎMPĂRĂTEASA: Ați cules fructe din pom?

Ați cules chiar și un om?!

Cine e?... De unde este?

PRINȚESA: E frumos!... Ca în poveste...

ÎMPĂRĂTEASA: Fata mării, ia privește,

Că flăcăul îți zâmbește!

DOMNIȘOARA: Măria ta, e un viteaz,

Ne ajută la necaz.

Când o fi război în țară

Toți dușmanii îi doboară.

ÎMPĂRĂTEASA: În slujba mea de vei intra,
De cinste te vei bucura.

CROITORAȘUL: Asta-i și dorința mea.

ÎMPĂRĂTEASA: Atunci tu, flăcău viteaz,

Poți să ne scapi de necaz:

Să omori doi uriași,

Fioroși și ucigași,

În pădure acum retrași.

Pentru a ta bărbăție

Îți dau fiica de soție

Și juma' de-mpărăție!

CROITORAȘUL: Îi cunosc, i-am întâlnit,

Dar de mine au fugit.

ÎMPĂRĂTEASA: Cum?... Și ai scăpat întreg?...

Nu te cred!... Ori, nu-țteleg...

CROITORAȘUL: Cine-nvinge șapte-odată,

Nu se teme niciodată!

Am să îi dobor pe dată! (*Pleacă*)

SCENA IV

CROITORAȘUL: Prin pădure rătăcesc

Uriașii să-i gădesc...

Unde se ascund ei oare?

În desișuri, la răcoare !

(*Zâna îl trage după un copac*)

URIAȘ I: Sunt Uriașul Fioros ...

URIAȘ II: Iar eu cel Morocanos ...

URIAȘ I: Nu mi-e frică de nimic ,

Că eu sunt cel mai voinic.

URIAȘ II: Off... mai mereu sunt supărat ,

Că-n padure, pe-nserat,

N-am cu cine să mă bat.

Azi pe nimeni n-am mâncat !

Mai bine-am să poposesc,

Puțin să mă odihnesc (*se așază să se culce*)

URIAȘ I: Ai dreptate, mai fârtate,
Să dormim pe săturate,
Că deja s-a făcut noapte !

CROITORAȘUL: Ia te uită, bebelușii,
Stau și sforăie ca urșii.
Mă pitesc dup-un copac,
Iau o piatră și fac: pac!
(Aruncă o pietricică în unul dintre uriași.)

URIAȘ II *(sare speriat, rățoindu-se spre fratele său):*
Ce-ai, mă! ai înnebunit?
Ce-ai avut de m-ai lovit?!...

URIAȘ I *(nedumerit):* De unde ai scos-o, frate?
Eu dormeam pe înfundate!

(Se culcă la loc. Croitorașul aruncă o pietricică în celălalt uriaș.)

URIAȘ II *(către Uriaș I):* Aoleu, ce rău mă doare!
Ce dai, măi, așa de tare?

URIAȘ I: Culcă-te, mă, că visezi!
Dorm, că-s obosit, nu vezi?

URIAȘ II: Dai în mine, mălai-mare?
Când te-oi croi pe spinare!
(Se iau la bătaie. se împing.)

URIAȘ I: Uriaș fără valoare,
Nu mă enerva prea tare!

URIAȘ II: Ți-arăt eu, vlăjgan bățos!

URIAȘ I: Eu sunt cel mai fioros!
Te dobor, că sunt nervos !

CROITORAȘUL: Întărâtă-i drace!...
Ah, ce mult îmi place!...
Întărâtă-i drace!...

URIAȘ II: Te omor!... Ah, mor...

URIAȘ I: ... Vaii, mor....

(cad lați amândoi. Croitorașul iese din spatele copacului.)

CROITORAȘUL: Ce atâta tevatură?..
Doiucid, c-o lovitură!
Împărați, boieri, ostași!

V-am scăpat de uriași!

(Zîna iese și revine cu împărăteasa și suita)

Cu respectul cuvenit,

Porunca ți-am îndeplinit,

La răsplată am venit!

ÎMPĂRĂTEASA: Cuvântul meu este cuvânt;

Îți dau fata în curând.

Dar, un lucru te mai rog:

Să îmi prinzi un inorog.

Acest cal c-un corn în frunte

A făcut pagube multe.

CROITORAȘUL: Ia lasă-l pe seama mea,

Îl prind eu, Măria ta!

SCENA V

POVESTITORUL: Cu o plasă se-înarmează,

Prin codru se furișează.

Și la pândă se așează.

CROITORAȘUL *(întreabă sala)*:

Inorogu-i un cal mare,

Ce un corn în frunte are?

Înțeleg... Așa se pare!

(Apare inorogul.)

INOROGUL: Prin padure, pe cărare,

Eu pornesc în goana mare ...

Oricine îmi stă în cale ,

Îl dobor, chiar de-are zale !

(Îl zărește pe croitoraș):

Ha, ha, ha!... Și ha,ha, ha!

Uite unul care vrea

Să mă prindă-n plasa sa.

Să nu îmi greșești, copile,

C-am să te scurtez de zile!

Păzea, măi! Suie-n copac,

Că-ți înfig cornu-n stomac!

(Se repede spre croitoraș. Atacă de două ori și sfârșește prin a-și prinde cornu-n plasa croitorașului.)

CROITORAȘUL: Na!... Că ți-am venit de hac!

Să îți rup cornul un pic;

Nu mai e bun de nimic.

Ești căluțul meu acum.

Haide, să pornim la drum!

Mergem iute la palat,

Că-s dorit și așteptat,

Să fiu însurat!

INOROGUL: C-un viteaz așa de mare

Merg oriunde la plimbare!

(Croitorașul sare în spinarea inorogului, ies)

ZÂNĂ *(strigă, după ei)*: Măi, poznaș

Croitoraș!

Pe mine cui mă lași?

Aoleu!... Ce bărbăție!

Fug către împărăție.

Mă lăsară în pădure...

Ia, să mănânc niște mure.

POVESTITORUL: Te rog, zână, să grăbești,

De rele să îl păzești,

Că e mic, neștiutor.

Stai în preajmă-i, ajutor!

SCENA VI

(În grădina palatului, intră croitorașul pe inorog; descalecă și se întinde, obosit, în iarbă)

CROITORAȘUL: Măria ta, iaca-am venit!

Porunca ți-am îndeplinit.

Dar sunt tare obosit!

Am să trag un somn ușor,

Și pe urmă-am să-mă-nsor.
(*se culcă; adoarme; cântă în somn*):

Croiesc frumoasele rochițe,
Pentru doamne și fetețe...

ZÂNA: Ai grijă, simpatic domn,
Că vorbești multe în somn !
Și de află-mpărăteasa,
Nu o să-ți mai dea mireasa.

CROITORAȘUL: Cum?... Ce-am zis?... Ia-mă ușor!

ZÂNA: Că ești un om din popor...
Nu erou, ci croitor!

CROITORAȘUL: Dacă vreau, șapte dobor!

ZÂNA: Muște, da!... Ostași, mai greu...

Dacă nu eram și eu,
Cu bagheta fermecată,
În poveste implicată,
Rămâneai croitoraș!
Haide, scoală, fecioraș.
Ești om bun, suflet curat.
Haide, nu fi supărat!
Ai să fii și împărat!

(*Apare alaiul împărătesc. Croitorașul se înclină.*)

CROITORAȘUL: De-mi dați fata de soție
Și juma' de-mpărăție,
Voi domni cu bărbăție!

ÎMPĂRĂTEASA: La palat să înceapă-ndată
Nuntă mare și bogată.
Dați știre în lumea toată!

VOCI: - Toată lumea să poftescă!

- Cu noi să se veselească!
- Să joace, să chefuiască!
- Ani mulți mirii să trăiască!
- Țara să o cârmuiască!
- Răii să se pocăiască,

- Cei buni să se ghiftuiască!

(Pe muzică, toate personajele intră în scenă și dansează.)

POVESTITORUL: Povestea s-a terminat.

Rolul tău s-a încheiat,

Zână bună, mulțumesc!

(către public):

Gata!... Nu vă mai băsnesc!

(încălecă pe inorog):

Și-am încălecat pe-o șa.

Și v-am spus povestea-așa!

Hai, căluț! Să dăm de veste:

Mergem în altă poveste!

INOROGUL: Dacă nu sunt inorog,

Toți m-apucă de dârlog

Și car... orice moftolog!

(iese cu povestitorul în spinare)

- SFÂRȘIT -

Născut pentru scenă...

Citind piesele de teatru ale acestui mare actor, care este Vlad Vasiliu, îți dai seama că ai de a face cu un om care respiră teatru prin toți porii săi. El face parte din această poveste, el scrie de acolo, se mișcă firesc și liber, precum personajele sale, fiindcă nimic din ce e pe scenă, ce provoacă impresie, nu îi este străin. Teatrul este cea mai elocventă aducere în prezent a unor întâmplări demult spuse și apuse. Dar ca să-i faci credibili pe eroii tăi, trebuie să te transpui, să intri în pielea lor, să fii fiecare dintre ei, să joci cartea fiecăruia cu aceeași pasiune, ca și cum ar fi a ta. E mai mult decât un rol, pe care ți-l dă regizorul. Este toate rolurile, la maximă intensitate.

Vlad Vasiliu este când El, când Ea, când împăratul, când pajul, când eroul, când trădătorul, când mama iubitoare, când cața certăreață. Și trece de la unul la altul, fără să se dea peste cap. Cu eleganță. Împrumută limbajul vremii în care coboară și-l manevrează cu ușurința cu care ar încrușișa floreta un spadasin. Replicile curg, aproape pe nerăsuflăte, nu știi la care să te oprești sau să te aștepți. Uneori, ineditul situației apare pe dintr-o dată, surpriza cade ca un trasnet, e preluată din fugă și acțiunea se înfășoară mai departe, într-o nouă cheie. Interesant!

Rând pe rând, citite, aceste piese de teatru sunt o delectare pentru inimă și minte. Dacă ar fi jucate - și bănuiesc că Thalia nu va dormi în front - vor fi, cu siguranță, un deliciu pentru spectatorii de toate vârstele (apropo, se spune aici că ar fi vorba și de trei piese pentru copii; eu mă îndoiesc că sunt numai pentru copii).

Dragostea lui Vlad Vasiliu pentru meseria care l-a consacrat l-a determinat să creeze el însuși personaje și situații pe care ar vrea să le vadă pe scenă. Îi doresc din inimă, acestui artist complet, să trăiască și să satisfacă de a fi, într-o bună zi, spectator al pieselor sale!

Violeta Ionescu

Cuprins

O prăvălie teatrală cu de toate sau Între clasic și postmodern, între poezie, umor, dramă și ghidușii, *Victor Cilincă*.....pag. 4

PARTEA ÎNTÂIA:

„PICĂTURI DE VIAȚĂ”

Trei piese smulse din suflet și gând.....pag. 9

OCHII ACEIA VERZI... sau

NEVEROSIMILA ÎNTÂMPLARE.....pag. 11

DEȘERTĂCIUNEA GRANDORII sau

NAPOLEON „9”, Fantezie tragi-comică în două acte.....pag. 41

COCUȚA VOGORIDE

Evocare istorică într-un act.....pag. 85

PARTEA A II-A

SCENE MICI, PENTRU PITICI.

Trei dramatizări după povești celebre.....pag. 101

FLORICA CEA ISTEĂȚĂ sau FATA SĂRACULUI,

Dramatizare în patru scene și un epilog după povestea „Fata săracului cea isteăță” de Petre Ispirescu.....pag. 103

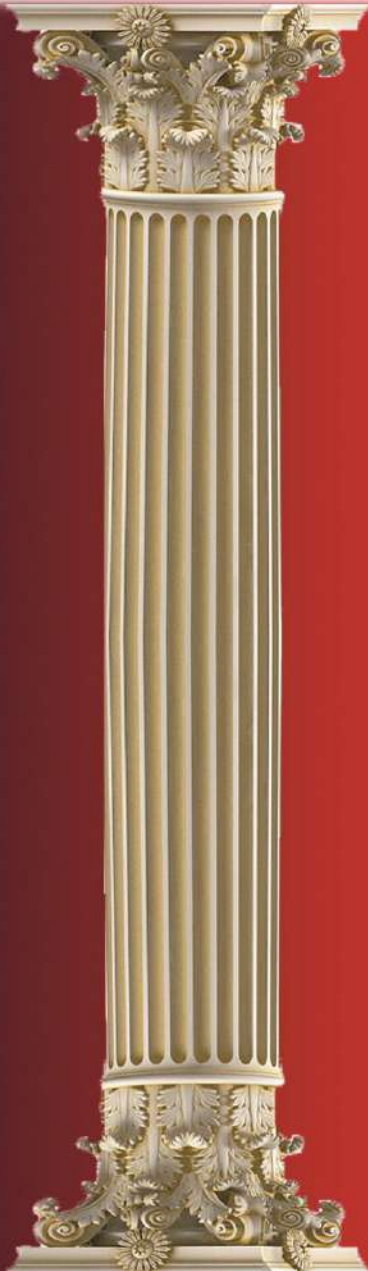
PRINȚUL ȘI FATA DE ÎMPARAT

după „Sarea în bucate” de Petre Ispirescu.....pag. 125

CROITORAȘUL CEL VITAEZ

Dramatizare după basmul cu același nume de Frații Grimm....pag. 143

Născut pentru scenă... , *Violeta Ionescu*.....pag. 159

În acele zile și nopți de sfârșit și început,
de vechi și nou, în decembrie 1989,
gălățenii mă strigau:

„**artistul**” ... Nu mai aveam nume.

A fost

cea mai frumoasă poreclă pe care am
primit-o vreodată. Întotdeauna am
considerat că menirea mea este **scena**...

Actorul... „Artistul” e mult mai mult.

Mulțumesc, concetățeni!

De tânăr m-am jucat cu poezia, am scris
scenarii și povestioare... dar nu am avut
pretenția să mă consider scriitor.

Câțiva oameni minunați m-au îndemnat
să public ceea ce am adunat în timp.

Cu prietenie, recunoștință și dragoste
le mulțumesc din suflet:

doamnei Violeta Ionescu, domnilor Adi
Secară, Victor Cilincă, Vasile Joanta,
Cătălin Negoită, Eugen Ungureanu.

Îți mulțumesc și ție, cititorule,
că răsfoindu-mă, citindu-mi neliniștile,
crezurile, întrebările, iubirile,
toate ascunse în spatele cuvintelor,
poate mă vei înțelege.

(**Vlad Vasiliu**)